

Kooskõlastustabel

	Märkuse esitaja/ märkuse sisu	Märkusega arvestamine /mittearvestamine
Sotsiaalministeerium: Kooskõlastatud õigusosakonna õigusnõunikuga Lily Mals (tel: 6269 333; e-post Lily.Mals@sm.ee)		
Täname teid turvategevuse seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu) Sotsiaalministeeriumile kooskõlastamiseks esitamise eest. Sotsiaalministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega arvestamise korral:		
1.	1. Eelnõu § 4 p 4 reguleerib, et valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega turvategevuse eeskirja, milles sätestatakse mitmed nõuded, mh turvatöötaja kutsesobivusele, kehalisele ettevalmistusele ja tervises seisundile ning tervises seisundi nõuetele vastavuse kontrollimine.	
2.	1.1. Selguse huvides oleme seisukohal, et tervisenõuete regulatsioon võiks jääda eraldi määrusena. Eelnõuga luuakse mahukas määrus, millega reguleeritakse mitmed erinevad valdkonnad, millest üks on tervisenõuded. Seletuskirjas ei ole põhjendust, miks praegu eraldi olev tervisenõuete määrus peaks tulevikus olema üheks osaks turvategevuse eeskirja määrusest.	Mitte arvestatud Eelnõuga on koondatud kõik määrused ühe volitusnormi alla. Selline praktika ei ole ebatavaline ka teistes valdkondades. Näiteid on mitmeid, kus ühe valdkonna kohta on koostatud üks suurem määrus: notariaadi määrustik, kõrgharidusstandard ning ka päästeseaduse alusel vabatahtlike päästjate kutsesobivuse, tervise ja väljaõppe nõuded ühe määrusena. Kuigi erinevate regulatsioonide kehtestamine ühe määrusega võib tuua kaasa mingis mahus segadust, siis on võimalik määru ses teemad peatükkide ja muude alajaotiste alusel eraldada. Ühe määruse kehtestamine teeb edaspidiste muudatuste sisseviimise lihtsamaks, sest võimaldab teha muudatusi terves valdkonnas vaid ühte määrust muutes.
3.	1.2. Eelnõus tuleb seaduse tasemel reguleerida tervisenõuete üldpõhimõtted. Põhiseaduse kohaselt on täidesaatev võim üldjuhul volitatud andma üksnes <i>intra legem</i> -määrusi ehk seadust rakendavaid, täpsustavaid määrusi. Nii on ka nt töötervishoiu ja tööohutuse seaduses (edaspidi TTOS) või liiklusseaduses eraldi reguleeritud tervisekontrolli põhinõuded, sh kes võib tervisekontrolli teha, kui tihti jms ning neid täpsustavad tingimused on toodud määruse tasandil.	Arvestatud Eelnõu §-i 16 täiendatakse lõigetega, mis sätestavad turvatöötajale kehtestatud tervisekontrolli läbimise nõude ja täpsustavad tervisekontrolli läbiviija. Selle läbi täiendatakse eelnõu tervisenõuete üldpõhimõtetega.

4.	<p>1.3. Tervisekontrolli dokumentide säilitamise tähtaeg tuleb sätestada seaduses. Käesoleval juhul eelnõus seaduse tasemel vastav regulatsioon puudub ning tervisekontrolli nõuete säilitamise tähtajad on toodud määruis. Siiski on andmete säilitamine konkreetne riive. Kuivõrd terviseandmed on eriliigilised isikuandmed, siis sarnaselt tervishoiuteenuste korraldamise seadusega (edaspidi TTKS) tuleb vastavad tähtajad sätestada seaduses (vt täpsemalt määruise kavandi osas esitatud kommentaari p-s 4.2).</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p> <p>Käesoleva regulatsiooni raames ei soovita luua erisusi juba olemasolevatest regulatsioonidest, mis on sätestatud muudes seadustest. Pigem on võetud eesmärgiks järgida olemasolevaid nõudeid. Sellest tulenevalt ei sätestata eelnõus seaduse tasandil eriliigiliste isikuandmete säilitamist, kuid vastavas rakendusaktis sätestatakse viitega norm, mis seob antud valdkonnas eriliigiliste dokumentide säilitamise olemasoleva regulatsiooniga TTOS-s.</p>
5.	<p>2. Eelnõu § 10 lg 7 p 7 sätestab, et turvaettevõtja on kohustatud viivitamata teatama Politsei- ja Piirivalveametile valvetegevuse käigus isikule tervisekahjustuse tekitamisest või surma põhjustamisest, samuti igast relva kasutamise juhtumist. Kehtiva turvaseaduse § 42 lg 1 kohaselt, kui turvateenuse osutamisel või turvaülesande või sisevalveülesande täitmisel relva või erivahendi kasutamine tekitab isikule tervisekahjustuse või põhjustab isiku surma, on turvaettevõtja või sisevalve kohustatud sellest politseile suuliselt teatama viivitamata ja esitama kirjaliku teate ühe ööpäeva jooksul pärast sündmuse toimumist. Uues sõnastuses on täpsustamata teavitamise vorm. Palume lisada seletuskirja põhjendus teavitamise vormist loobumise kohta ning selgitus, kuidas nt suulise teavitamise korral tagatakse teabe taasesitamise võimalus.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Seletuskirja täiendatakse vastava selgitusega. Uues regulatsioonis on loobutud teavitamise vormi nõudest, sest seda hinnati ülearuseks. Kui turvaettevõtja täidab temale seatud kohustuse teavitada vastavast sündmusest PPA-d viivitamatult, siis jääb sõltumata info edastamise viisist maha märges selle kohta, et turvaettevõtja on ühendust võtnud. Kui PPA hinnangul on vastava teate kohta sisulise märke tegemine vajalik, siis registreerib PPA edastatud teate infosüsteemis. Täiendavat väärtust turvaettevõtja edastatud kirjalik teave aga ei loo vaid seab ettevõtjale põhjendamata kohustuse. Kui teates edastatu põhjal on vajalik algatada menetlus, siis seda tehakse ning vastavast teatest jääb märk maha.</p>
6.	<p>3. Eelnõu § 18 lg 2 kohaselt kohalduvad meresõiduohutuse seaduse alusel Eesti riigilippu kandva laeva valvamisel ja kaitsmisel turvatöötajale meretöö seaduse (edaspidi MTöös) §-des 14–15 sätestatud kohustused. Meie hinnangul ei ole vajalik turvategevuse seaduses sätestada, et laeval töötavale turvatöötajale kohalduvad MTöös §-d 14 ja 15. Laeval töötav turvatöötaja on laevapere liige, kellele kohaldub MTöös tervikuna.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõust jäetakse ebavajalikuks sätted välja ja eelnõu seletuskirja täiendatakse vastavate selgitustega turvatöötajate ja laevapere kohta.</p>

	<p>Seletuskirja kohaselt on selline säte ka kehtivas seaduses ja teenib eesmärki määrata laeval kindlaks alluvus laeva reederi, kapteni ja turvatöötajate vahel (turvatöötajad alluvad ja saavad korraldusi kaptenilt). MTöoS § 4 lg 1 sätestab, et laevapere liige MTöoS tähenduses on laeval töötav füüsiline isik, kes tööülesannete täitmisel hoiab laeva käigus või teenindab reisijaid. Sama sätte lõikes 2 on ära toodud, et laevapere liikmeks ei peeta: 1) isikut, kes laeva sadamasoleku ajal teeb laeval kontrollimis-, lastimis-, hooldus-, remondi- või koristustöid või muid sama laadi töid; 2) isikut, kes teostab lootsimist ning 3) isikut, kelle peamine töötegemise koht on kaldal, kuid kelle tööülesanded eeldavad mittekorrapäraselt lühiajalist laeval viibimist. MTöoS seletuskiri selgitab, et seaduse määratluse kohaselt on laevapere liige iga isik, kes teeb laeval tööd. Seletuskiri toob veel välja, et meretöö konventsiooni ja kalandustöö konventsiooni kohaselt hõlmab meremehe ja kaluri mõiste kõiki isikuid, kes töötavad nende konventsioonide kohaldamisalasse kuuluvatel laevadel või kalalaevadel (meretöö konventsiooni II artikli lõike 1 punkt f ja kalandustöö konventsiooni artikli 1 punkt e). Konventsioonid ei seo laevapere liikme mõistet sõlmitud lepingu liigi või mõne muu tingimusega, vaid sätestavad, et igale laeval töötavale isikule peab olema tagatud konventsioonidest tulenev kaitse. Sama põhimõtet kordab ka nõukogu direktiiv 2009/13/EÜ, mille järgi on laevapere liige iga laeva pardal töötav isik. Lisaks nimetatud konventsioonidele jagab laevapere liikme mõiste kohta selgitusi ka Rahvusvahelise Töökonverentsi ehk ILO peakonverentsi 94. (mereteemalise) istungjärgu resolutsioon (aastast 2006). Resolutsiooni kohaselt ei pruugi laevapere liikmeks olla isik, kes tavapäraselt töötab kaldal, kuid vahetevahel seoses tööga viibib lühiajaliselt laeval. Resolutsioon lubab seega laevapere liikmete ringist välja jätta isikud, kelle peamine töötegemise koht ei ole laev.</p>	
7.	<p>4. Eelnõule lisatud määruse kavandis (eelnõu seletuskirja lisa 2) on reguleeritud mh käesoleva kooskõlastuskirja punktis 1 toodud küsimused. Kooskõlastustabeli kohaselt on Siseministeerium arvestanud Politsei- ja Piirvalveameti ettepanekuga, et „<i>turvatöötaja eelnevat ja perioodilist tervisekontrolli võiks teatud juhtudel läbi viia ka perearst (nt tänased IV ja V grupp). See oleks</i></p>	<p>Arvestatud</p> <p>Siseministeerium arvestab, et antud teema on sisuliselt läbi arutamata ning võib seega kaasa tuua olulist mõju erinevatele sihtgruppidele. Sellest lähtuvalt jäetakse vastav muudatus hetkel eelnõust välja.</p>

	<p><i>ettevõtjate jaoks odavam ja kiirem ning järelevalve osas ei oleks nii palju probleeme kehtiva tervisetõendi puudumisega</i>“. Eelnõu 2016. a VTK tervisekontrolliga seonduvat ei sisaldunud ja seega ei analüüsitud ka tervisekontrolli tegijate laiendamise mõju, kulu jms. Samuti ei ole Sotsiaalministeerium just sel põhjusel varasemalt antud küsimuses märkusi esitanud.</p>	
8.	<p>4.1. Perearstile vastava tervisekontrolli teostamise kohustuse panemine ei ole põhjendatud, selle mõju ei ole hinnatud ning teenuse pakkujatega ei ole seda läbi räägitud. Kehtiva korra järgi on tervisekontrolli teostajaks töötervishoiuarst, mitte perearst, kuna nimetatud tervisekontrolli läbiviimisel tuleb arvestada lisaks isiku tervisenõuetele sobivusele ka töökoha riskianalüüsiga, ohuteguritega jm sellisega, mis on töötervishoiuarstide pädevuses. Muudatus tooks seega kaasa perearstide töökoormuse kasvu (sh pikeneb perearstile jõudmise aeg) ning samas vähendab töötervishoiuarstide töökoormust ja rolli üldisemalt. Rahaline kokkuhoid, mis kaasneks isikute perearsti vastuvõtule suunamisega võrreldes töötervishoiuarsti teenusega, ei saa põhjendada järeleandmisi töökeskkonna spetsiifilise tervisekontrolli kvaliteedis ja hinnangu vajalikkuses. Ka ei selgu seletuskirjast, et perearstidega oleks sel teemal eelnevalt läbi räägitud, mistõttu lisakohustuste panemine ei ole sellisel kujul mõistlik.</p> <p>Anname teada, et Sotsiaalministeerium on tellinud töötervishoiuteenuse (töötajate tervisekontroll) uuringu selgitamiseks välja kehtiva töötajate tervisekontrolli korraldusega seotud kitsaskohad ning pakkumaks neile lahendusi. Uuringu käigus analüüsitakse mh ka perearstide võimalikku rolli töötervishoius ning tulemustest lähtuvalt on edaspidi võimalik kavandada muudatusi tervisekontrolli korralduse parendamiseks. Uuringut viivad läbi Tartu Ülikool ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkool. Uuring on kavandatud valmima 2020. aasta mais.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Antud muudatus jäetakse käesolevalt eelnõust välja ja teema juurde tullakse tagasi, kui valminud on Sotsiaalministeeriumi tellitud uuring töötervishoiuteenuse (töötajate tervisekontroll) kohta.</p>
9.	<p>4.2. Tervisekontrolli dokumentide säilitamise tähtaeg tuleb sätestada seaduses kooskõlas TTKS § 4² lg-s 4 toodud tähtajaga. Määruse kavandis on sätestatud tervisekontrolli dokumentide säilitamise tähtaeg. Arvestatud ei ole isikuandmete kaitse seadusega seonduvalt muudetud õigusruumi, kus säilitamisega seonduv viidi üle seadusesse. Nt TTOS-i muudeti arvestades TTKS §-s 42 sätestatud (tervishoiuteenuse osutamise ja terviseandmete</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p> <p>Vt punkt 4 vastus.</p>

	<p>dokumenteerimine ning säilitamine) ning isikuandmete kaitse seaduse rakendamise seaduse eelnõuga toodi tervisekontrolli andmete säilitamine seadusesse - TTOS § 13¹ lõige 11. Ka turvategevuse seaduses tuleb tervisekontrolli dokumentide säilitamise tähtaeg sätestada seaduses. Teeme ettepaneku kasutada TTOS § 13¹ lg 11 sõnastust, arvestades eespool viidatud TTKS-i terviseandmete säilitamise üldise regulatsiooniga, st vastavalt TTKS § 4² lg-le 4 säilitatakse ambulatoorse tervishoiuteenuse osutamist tõendavaid andmeid 30 aastat patsiendile osutatud teenuse andmete kinnitamisest.</p>	
<p>Kaupmeeste Liit: Eesti Kaupmeeste Liit, tegevjuht Nele Peil (tel: 56 634 434; e-post nele.peil@kaupmeesteliit.ee)</p>		
<p>Täname võimaluse eest anda kaubandussektori poolt tagasisidet turvategevuse seaduse eelnõule. Meie liikmed on eelnõuga tutvunud ja toetame enamikke punkte ja võetud suunda. Nõustume, et avalikus ruumis on klientide õiguste kaitse oluline ja kaupmehe vara ning avalikku korda valvav töötaja peab omama sobilikke teadmisi ja ettevalmistust. Suuresti lähtuvad kaupmehed juba täna sarnastest reeglitest. Toome omalt poolt välja mõned küsimused eelnõus, mida palume Siseministeeriumil läbi kaaluda.</p>		
10.	<p>1. Palume täpsustada, kas sisevalve töötaja all on mõeldud ainult spetsialiseerunud teenusepakkujalt <i>ostetavat</i> valveteenust või ettevõtte enda palgatud töötajat, kes tegutseb ettevõtte siseterritooriumil. Me oleme nõus, et avalikus ruumis klientidega kokkupuutuvad valvurid võiksid vastata rangematele nõuetele. Seda eriti, kui neile laiendatakse jõu kasutamise õigust, mis läheb kaugemale igameheõigusest. Samas kaubandusettevõtete endi ladudes, logistikakeskustes, büroodes või muudes ruumides, kus liiguvad peaaesjalikult ettevõtte enda töötajad, ei ole meie hinnangul selline reeglite karmistamine vajalik ega põhjendatud. See tooks kaasa täiendava kulu ning piiraks võimalust lihtsa oskuste komplektiga inimestel teha töid nagu tõkkepuu tõstmine, valvelauas istumine jms. Täna on sellised töökohad levinud osaajaga töötamise võimalusena näiteks pensionieas inimestele. Me ei näe, et oleks põhjendatud neile täiendavate nõudmiste esitamine, mida mõned ilmselt täita ei suudaks olukorras, kus kogu risk ja vastutus on ettevõtte enda peal. Mõnede Kaupmeeste Liidu liikmete töötajad on osalenud antud eelnõu väljatöötamisel ja meile teadaolevalt peaks eelnõu fookus olema pigem ebavõrdse konkurentsi väljatõrjumises tasuliste turvateenuste turult.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõu järgi on sisevalvetöötajaks sisevalve korraldaja töötaja, kelle ülesandeks on tööandja määratud kohas korra pidamine ning vara valvamine ja kaitsmine. Muudame eelnõud selliselt, et turvatöötaja nõuetele peavad vastama vaid need sisevalvetöötajad, kes tegutsevad ka avalikus ruumis. Nõustume teie märkuses väljatooduga, et eelnõu fookus on seatud ebavõrdse konkurentsi väljatõrjumisele tasuliste turvateenuste turult. Sellel eesmärgil kehtestataksegi nõuded sisevalvetöötajatele, kes tegutsevad avalikus kohas ja seega osutavad oma olemuselt turvateenust. Eelneva alla aga ei peaks kuuluma sisevalvetöötajad, kes ei tegutse avalikus ruumis ning seega valvavad vara ja tagavad korda vaid asutuse siseselt. Nõustume, et viimane peab jääma ettevõtte või asutuse enda sisustada. Samas ei kohaldu sellistel juhtudel avalikus kohas</p>

		tegutseva sisevalvetöötaja õigused.
11.	2. Meie arusaamist mööda ei lubata eelnõu kohaselt enam uut inimest tööle võtta enne turvatöötaja kvalifikatsiooni saamist. Hetkel on turvatöötajal õigus omandada vastav kvalifikatsioon nelja kuu jooksul töötamise asumise hetkest. Meie ettepanek on jätkata tänase süsteemiga, et mitte anda turu kindlustamise võimalust professionaalse turvateenuse firmadele, mis pärsiks konkurentsi.	Arvestatud osaliselt Turvatöötaja nõutele peavad hakkama eelnõu jõustumisel seadusena vastama need sisevalvetöötajad, kes tegutsevad avalikus kohas. Eelnõuga nähakse ette ka piisav periood seaduse vastuvõtmise ja jõustumise vahel, mis võimaldab turvaettevõtjail, sisevalve korraldajail jt osapooltelt valmistuda uuteks nõueteks. Lisaks täiendatakse eelnõu sättega, mille kohaselt ka sisevalve tegevuses võimaldatakse osaleda sisevalvetöötajal, kes vastab eelnõu § 5 lõikes 6 sätestatud nõutele.
12.	3. Palume kaaluda, kas on põhjendatud, et kriminaalmenetluses kahtlustuse saanud isik ei või kandideerida tööle või töötada turvatöötajana. (Eelnõu §10 punkt 3) Kuna menetlus võib kesta 2 kuud enne õigeks mõistvat või süüdimõistvat otsust, oleks sellel ajal pärsitud isiku võimalus tööd teha.	Arvestatud Eelnõust jäetakse välja kahtlustuse kohta sätestatu.
13.	4. Oleme seisukohal, et tingimuste karmistamine ei aita kaasa turvateenuste turul konkurentsi suurenemisele. Pigem kaasneb sisevalve range reguleerimisega (ettevõttel peab olema turvajuht, töötajad peavad vastama turvatöötajale sätestatud nõutele ja ettevõtjatel kaob võimalus ise sisevalve tegemiseks turvakaameraid üles panna) suurtele juba tegutsevatele ettevõtetele turueelis. Juba eelnõus seletuskirjas on näha, et turvategevus ei ole valdkond, kus tõhus konkurents toimiks (seletuskirja punktis 7 on toodud, et viimase 3 aasta jooksul on olnud 1-2 tegevusloa taotlust). Seega palume hinnata seaduse mõju konkrentsile turul ja kaaluda sellest tulenevalt nõuete põhjendatust.	Osaliselt arvestatud. Sisevalve puhul kogumis toimub nõuete tõstmine vaid sisevalve korraldaja nende töötajate osas, kes tegutsevad avalikus kohas. Samas sätestatakse seaduses nõue, et sisevalve korraldajal peab olema sisevalve juht, kes vastab turvajuhi nõutele. Selle eesmärk on tagada, et igal juhul on sisevalve korraldamine läbi viidud isiku poolt, kes omab vastavaid teadmisi ja kvalifikatsiooni. Ka kehtiva seaduse järgi on sisevalvejuhil kohustus omada turvajuhi kvalifikatsiooni. Samuti ei keela eelnõu vara omanikul või valdajal valveseadmestikke kasutada ega paigaldada. Samas eelnõuga lihtsustub sisevalve alustamine (edaspidi majandustegevuse registris teate esitamisena) ja kaob keeld

		sisevalvejuhil samal ajal töötada turvaettevõttes. Viimane tingimus kindlasti suurendab ettevõtete võimalusi sisevalvejuhi leidmisel ja seega ka suurendab konkurentsi võimelisust.
14.	<p>5. Oleme seisukohal, et omanikule või valdajale peab jääma õigus sisevalve korraldamiseks ja valveseadmete paigaldamiseks oma vara kaitseks, ilma, et tal oleks kohustus hakata turvaettevõtteks uue TurvatS mõttes. Sisevalve teostamine ja valvekaamerate paigutamine on üks viisidest, millega tagatakse enda Põhiseaduses § 32 tulenevat õigust, nimelt PS § 32 lg 2 esimese lause järgi on igaühel õigus enda omandit vabalt vallata, kasutada ja käsutada. AÕS § 68 lg 1 teine lause sätestab, et omanikul on õigus asja vallata, kasutada ja käsutada ning nõuda kõigilt teistelt isikutelt nende õiguste rikkumise vältimist ja rikkumise tagajärgede kõrvaldamist.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Nii kehtiva seaduse alusel kui ka eelnõu järgi võib iga isik oma vara valvamiseks ja kaitsemiseks valveseadmestikku ise paigaldada. Seadus ja eelnõu reguleerivad valveseadmestiku projekteerimist, paigaldamist, hooldamist ning nende kasutamist tulu teenimise eesmärgil ehk turvaettevõtja majandustegevusena.</p>
<p>Eesti Turvaettevõtete Liit: ETEL tegevjuht Andre Lilleleht (tel: 5016178; e-post: andre.lilleleht@etel.ee)</p>		
<p>Täname võimaluse eest esitada ettepanekuid uue Turvategevuse seaduse eelnõu koostamise ja edasise menetlemise arutelus. Uus turvategevust reguleeriv seadus on meie hinnangul igal juhul suur samm edasi. Seda mitte ainult turvaettevõtjatele, vaid ka kogu Eesti turvalise elukeskkonna arendamise jaoks. Oleme seisukohal, et ainult koostöö ning kõigi osapoolte kaasamine loob võimalused meie väikese riigi piiratud ressursidega parima tulemuse saavutamiseks.</p> <p>Uus seadus pakub palju lahendusi ja üldjoontes toetab turvateenuste kvaliteedi parandamist, kuid kohati on vastuolud eesmärkide ning nende saavutamiseks sõnastatud õiguslike lahendustega küsitavad.</p> <p>Esitame Eesti Turvaettevõtete Liidu liikmeskonna seisukohad ettepanekutena eelnõu täiendamiseks peatükkide kaupa:</p>		
15.	<p>Ettepanek 1 - § 4. Turvategevus (dokumenteerimine ja säilitamine)</p> <p>Toome välja, et seoses viimastel aastatel karmistunud nõuetega isikuandmete töötlemisele, tuleb täna klassikalist dokumentide töötlust vaadata laiemalt kui seni kehtinud Turvaseaduses on sätestatud. Meie poolne täiendus on tehtud seaduse eelnõu § 4 lg 4 p 6 ja eelnõu turvategevuse määruse 5 peatükis alljärgnevas sõnastuses:</p> <p>Seaduse § 4. Turvategevus (4) Valdakonna eest vastutav minister kehtestab määrusega turvategevuse eeskirja, milles sätestatakse nõuded: </p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Eelnõus ei sätestata eraldi täiendavaid aluseid, mis annaksid turvaettevõtjatele õigus andmeid töödelda. Alates isikuandmete kaitse üldmääruse EL 2016/679 jõustumisest ei ole isikuandmete töötlemise regulatsioonid kehtestatud Eesti seadusandluses vaid kohalduvad otse nimetatud määrusest. Seega peavad turvaettevõtted andmete töötlemisel järgima üldmääruses sätestatud nõudeid ning järgida Andmekaitse inspektsiooni kehtestatud juhiseid. Nõustume teie poolt välja tooduga, et</p>

<p>6) nõuded turvategevuse dokumenteerimisele ja dokumentide säilitamisele, turvategevuse käigus tekkinud isikuandmete, sealhulgas eriliigiliste isikuandmete, töötlemisele ning Politsei- ja Piirivalveametile turvategevuse asjaoludest teada andmise kord ja tingimused</p> <p>Turvategevuse eeskiri 5. peatükk § 13 (või täiendav § 14)</p> <p>5. Peatükk TURVATEGEVUSE DOKUMENTEERIMINE, ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE- JA TURVATEGEVUSEST TEADA ANDMISE KORD</p> <p>§ 13. Turvategevuse dokumenteerimine, turvategevuse käigus tekkinud isikuandmete töötlemine ja dokumentide hoidmine</p> <p>(7) Turvaettevõtja võib valveobjekti valvaks ja kaitseks kasutada valveseadmestikku isikuandmete ja eriliiki isikuandmetena biomeetriliste isikuandmete töötlemiseks eesmärgiga tuvastada eelneva õigusrikkumise toimepannud isik, hoida ära õigusrikkumise korduv toimepanemine ja esitada õigusrikkuja vastu süüteo teade või muu õigusnõue.</p> <p>(8) Andmetöötluse aluseks olev eelnev õigusrikkumine peab olema dokumenteeritud valveseadmestiku salvestise, tunnistaja ütluste või muu dokumentaalse tõendiga.</p> <p>(9) Isikuga seostatud isikuandmeid võib kasutada käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 1 märgitud eesmärgil kuni 2 aastat isiku poolt viimase õigusrikkumise toimepanemisest.</p> <p>(10) Isikuid tuleb teavitada valveobjektile isikuandmeid töötleva valveseadmestiku kasutamisest, isikuandmete vastutavast töötlejast ja tema kontaktandmetest.</p> <p>(11) Turvaettevõtja peab enne isikuandmete töötlemisega alustamist määrama andmekaitse spetsialisti, kes kontrollib regulaarselt andmekaitse nõuete järgimist.</p> <p>(12) Turvaettevõtja peab sõlmima turvateenuse tellijaga isikuandmete</p>	<p>üldmääruse artikli 9 lõike 4 kohaselt on biomeetriliste andmete kasutamist lubatud ka siseriiklikult reguleerida, sealhulgas võib kehtestada täiendavaid piiranguid. Samas ei pea me käesolevalt vajalikuks vastava erisätte kehtestamist. Väljapakutud muudatusega kaasneb oluline riive isikuandmetele ja isikute põhiõigustele, mis ei ole meie hinnangul põhjendatav kaitstava õigushüvega, milleks on peamiselt õigus omandi puutumatusele. Isikute ja vara turvalisust võimaldavad piisavas ulatuses tagada ka olemasolevad õigused.</p>
--	---

töötlemise lepingu, milles on määratud andmete vastutav töötleja, töötlemise tingimused, kaitsemeetmed, isiku õiguste tagatised ja muud nõuded.

(13) Turvaettevõtja peab turvateenuse lepingu lõppemisel lepingu täitmise käigus saadud isikuandmete töötlemise viivitamata lõpetama.

Selgitus: Turvategevuse dokumenteerimise käigus tekib igapäevaselt oluline osa isikuandmeid, mis Euroopa Lidu isikuandmete kaitse üldmääruse EL 2016/679 mõistes kuuluvad sageli eriliigiliste andmete kategooriasse. Üldine tehnoloogiline areng on mõjutanud üha kiirenevas tempos näiteks valvekaamerate lahendusi. Viimaste aastate enam arenenud suunaks on nõ „targad“ andmetöötluste tarkvara kasutavad valvekaamerad. Selliste kaamerate eripära seisneb võimaluses selekteerida kaamerapildile jäävate isikute ja objektide hulgast välja kindlatele parameetritele vastav. Valvekaamera teavitab eelnevalt kindlaksmääratud tunnustega isiku või objekti viibimisest valveobjektil. Seega võimaldab selline tarkvara tuvastada muuhulgas ka isiku, kelle suhtes on eelneva õigusrikkumise kahtlus, st kes on eelnevalt toime pannud varguse vm sarnase ründe.

Eriliigiliste isikuandmete töötlemise tarkvara kasutamisest tulenev õiguslik küsimus on seotud isikuandmete kaitse regulatsiooniga. 2018.a maist kehtib Euroopa Liidus Euroopa Parlamendi ja Nõukogu vastuvõetud isikuandmete kaitse üldmäärus EL 2016/679 (edaspidi üldmäärus). Üldmääruse kohaselt on sellistel tehnoloogilistel lahendustel põhinev isiku tuvastamine käsitatav biomeetriliste andmete töötlemisena. Biomeetrilised andmed on eriliiki isikuandmed (üldmäärus art 9), mille töötlemine on üldmääruse artikli 9 lg 1 kohaselt keelatud ja erandina lubatud artikli 9 lõikes 2 loetletud juhtudel. Üldmääruse artikli 9 lg 4 kohaselt on biomeetriliste andmete kasutamist lubatud ka siseriiklikult reguleerida, sealhulgas võib kehtestada täiendavaid piiranguid. Üldmääruse kohaselt on näotuvastusel põhineva isiku tuvastamiseks seega nõutav üldmäärusest (artikkel 9 lg 2) või siseriiklikust õigusest tulenev õiguslik alus. Siseriiklikuks õiguslikuks aluseks võib olla isikuandmete töötlemist käsitlev üldseadus või valdkondlik õigusakt. Eesti puhul on

euro sularaha piiriülese maanteeveo riiklik kontaktpunkt.

(2) Raha ja väärtpaberite veoga seotud turvateenus käesoleva määruse tähenduses on turvaseaduse § 4 lõike 1 punktis 2 sätestatud vallasvara valve ja kaitse turvateenus.

(3) Turvakohver käesoleva määruse tähenduses on raha või väärtpaberite veoks spetsiaalselt toodetud kohver või kohvrisüsteem, mis tagab ründe korral ohu esmase tõrje või muudab selles veetava raha või väärtpaberi kasutuskõlbmatuks

§ 32. Raha ja väärtpaberite valve ja kaitse tingimused

(1) Raha ja väärtpaberite kaitse ja valve tingimused määratakse turvaseaduse § 5 alusel sõlmitavas turvateenuse lepingus.

(2) Kui veose väärtus ületab korrakaitseaduse § 5 lõike 8 punktis 2 sätestatud suure väärtusega varalise hüve piiri, peab raha ja väärtpaberite veol olema vähemalt kaks tulirelvaga relvastatud turvatöötajat või üks tulirelvaga relvastatud turvatöötaja ja peab kasutama turvakohvrit.

(3) Kui veose väärtus ületab 1 000 000 eurot, peab raha ja väärtpaberite veol olema vähemalt kaks tulirelvaga relvastatud turvatöötajat ning peab kasutama soomustatud sularahaveosõidukit või turvakohvrit.

(4) Kui veose väärtus ületab 4 000 000 eurot, võib raha ja väärtpaberite vedu toimuda ainult kooskõlastatult Politsei- ja Piirivalveametiga.

(5) Turvaettevõtja teavitab Politsei- ja Piirivalveametit raha ja väärtpaberite veoga seotud teenuse osutamisest turvaseaduse §-s 15 sätestatud tingimustel ja korras.

§ 33. Euroopa Liidu euro sularaha piiriülese maanteeveo riiklik kontaktpunkt
Euroopa Liidu euro sularaha piiriülese maanteeveo riiklikuks kontaktpunktiks on Politsei- ja Piirivalveamet.

Selgitus: Äärmiselt oluline on säilitada turvalisuse tagamise erinõuete regulatsioon raha ja väärtpaberite veol, kuna sularaha on kõige atraktiivsem vara liik kuritegelikuks hõivamiseks ja seetõttu on riskid selle kaitsmisel oluliselt suuremad

	<p>võrreldes muu vallasvaraga. Rahavedu ja sellega seotud turvateenuste osutamine on kõrgendatud ohuga teenus, mille osutamisel on reaalne ründe oht nii inkassaatoritele ehk raha vedavatele turvatöötajatele, avalikus kohas viibivatele isikutele (kuna teenuse osutamine toimub suures osas avalikus ruumis) kui ka klientide varale. Eesti lähiajaloost on teada kolm tõsist inkassaatorite ründejuhtumit, millest kaks lõppes inimohvritega. Lähiriikidest rünnati G4S sularahaveost 2016. aastal Soomes. G4S soomukit tulistati automaatselt ja politsei hinnangul aitas halvima ära hoida heade turvameetmete kasutamine (https://www.err.ee/555130/soomes-puudis-kuritegelik-ruhm-turva-firma-auto-lasti-keset-kiirteed-marulifilmi-stiilis-roovida).</p> <p>Meie hinnangul on turvariskide maandamisel omanud olulist tähendust riiklikul tasandil kehtestatud rahaveoteenuse miinimumnõuded, mida teenuse pakkujad on pidanud täitma. Teisisõnu, kehtivate sularahaveo nõuete täitmine on ennetanud võimalikke ründeid sularahavedajate vastu. Nõuete ära kaotamisega annab riik kurjategijatele selge signaali teenuse võimalikest nõrkustest ja haavatavusest ning suurendab sellega oluliselt avalikus ruumis toimuva rünnaku ohtu.</p> <p>Suure tõenäosusega tooks selle erinõuete regulatsiooni ära kaotamine turvaturule kogemusteta teenusepakkujad, kes ei oska hinnata selle tegevusvaldkonnaga seotud turvariske ja läbi selle seavad teenuse osutamisel ohtu nii enda töötajad kui ka avalikus ruumis viibivaid isikud. Kokkuvõtteks, rahaveo nõuete ära kaotamine mõjutab otseselt Eesti elanike turvalisust. Sularahavedu toimub avalikus ruumis ja selle võimalikud ründed leiavad enamasti aset avalikus ruumis. See omakorda seab ohtu avalikus ruumis viibivad inimesed, samuti sularahavedu teostavad töötajad ja kliendi vara. Seetõttu on äärmiselt vajalikud riigi nõuded ja selgelt sätestatud ning reaalselt teostatav järelevalve kaitsmaks Eesti inimeste turvalisust.</p>	
17.	<p>Ettepanek 3 – Seaduse § 5 lõige 4 (andmete töötlus valvetegevuses)</p> <p>Teeme ettepaneku õigusselguse huvides täiendada eelnõud valvetegevuse kontekstis, lisades avalikest</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Eelnõus ei sätestata eraldi täiendavaid aluseid, mis annaksid turvaettevõtjatele õigus andmeid töödelda. Alates isikuandmete kaitse üldmääruse EL 2016/679</p>

	<p>allikatest kättesaadavatele isikuandmetele ka valvetegevuse käigus tekkinud andmete töötlus:</p> <p><i>(4) Isiku valvamisel ja kaitsmisel on turvaettevõtjal ohu ennetamiseks ja väljaselgitamiseks õigus avalikest allikatest kättesaadavaid ja valvetegevuse käigus tekkinud isikuandmeid töödelda. Kogutud andmed hävitatakse viivitamatult pärast tellijaga sõlmitud lepingust tulenevate kohustuste vastastikust täitmist.</i></p> <p>Selgitus: Valvetegevuse käigus tekib turvaettevõtjal suur hulk andmeid, mis ei ole saadud avalikest allikatest, vaid vahetult valvataval objektil valveseadmestikku kasutades. Näiteks valvekaamera pildi reaajas jälgimise korral on eesmärk tuvastada ja ära hoida võimalik vargus vm õigusrikkumine. Jälgimisele on allutatud kõik külastajad, seega ka külastajad, kellel puudub õigusrikkumise kavatsus. Samuti on valvekaamera pildi salvestiste järelvaatluse korral eesmärk tuvastada kahjude korral võimalik vargus ja selle toimepannud isik. Ka see tegevus on tänases praktikas tõlgendatav kui isikuandmete töötlemine. Samasugused näited kehtivad lisaks jälgimisseadmetele ka läbipääsusüsteemides ning häiresignaali edastavates süsteemides, mis tänapäeval on sageli omavahel integreeritud.</p> <p>Sellisel võib öelda, et valvetegevuse käigus valveseadmestiku kasutamine on suunatud valveobjektile viibijate pistelisele jälgimisele ja -kontrollile, mille käigus tekivad paratamatult isikuandmed, mida tuleb turvaettevõtjal eesmärgipäraselt töödelda.</p>	<p>jõustumisest ei ole isikuandmete töötlemise regulatsioonid kehtestatud Eesti seadusandluses vaid kohalduvad otse nimetatud määrusest. Seega peavad turvaettevõtted andmete töötlemisel järgima üldmääruses sätestatud nõudeid ning järgida Andmekaitse inspektsiooni kehtestatud juhiseid.</p>
18.	<p>Ettepanek 4 – Seaduse § 5 lõige 6 (juhendamine)</p> <p>Teeme ettepaneku arusaadavamalt sätestada tingimused kehtiva turvaseaduse § 21 lg 2 tähenduses valvetöötaja valvetegevuses osalemiseks:</p> <p><i>(6) Turvaplaanis ettenähtud tingimustel ja korras võib turvatöötajaga koos ja tema juhendamisel valvetegevuses osaleda turvaettevõtja töötaja, kes on asunud turvatöötaja põhiõppesse ja on läbinud turvatöötaja põhiõppe käesoleva seaduse § 4 lõike 4 alusel kehtestatud turvategevuse eeskirjas sätestatud ulatuses. Nimetatud töötajale laieneb käesoleva seaduse §-des</i></p>	<p><u>Osaliselt arvestatud</u></p> <p>Eelnõud on muudetud ning säilitatud on valvetöötaja regulatsioon. Selgitame, et tegemist on olukorraga, kus valvetöötaja võib valvetegevuses osaleda vaid turvatöötaja juhendamisel. Siinkohal ei pea juhendaja ja juhendatav ilmtingimata tegutsema vahetult koos vaid oluline on, et juhendatavaga sidevahendi kaudu kontaktis olemine ning kaugemalt juhiste andmine. Avalikus kohas peab valvetöötaja tegutsema koos</p>

<p><i>16, 18 ja 30–32 turvatöötaja kohta sätestatu.</i></p> <p>Selgitus: Meie hinnangul puudub vajadus piirata valvetöötaja (eelõu mõistes „turvaettevõtja juhendamisel valvetegevusse kaasatud töötaja“, lühemalt ka „töötaja“ - vt eelõu Lisa 2 rakendusmäärus § 7 lg 1-2, § 29 lg 1) valvetegevuses osalemist „koos turvatöötajaga“. Piisab, kui valvetöötaja osaleb valvetegevuses turvatöötaja juhendamisel.</p> <p>Turvaettevõtja vastutab nii turvategevuse seaduse kui turvateenuse lepingu järgi turvateenuse kvaliteedi eest. Samuti vastutab turvaettevõtja nii seaduse kui lepingu alusel valvetöötaja tegevuse eest samadel alustel ja ulatuses nagu turvatöötaja tegevuse eest. Turvaettevõtja on selliselt pädev ja motiveeritud hindama, mil viisil ta valvetöötajat valvetegevuses kasutab.</p> <p>Praktikas ei ole tänases regulatsioonis toodud valvetöötajate kasutamise endaga probleeme. Probleemiks on pigem osade majandustegevuse „hallis alas“ osalevate ettevõtete sooviga üldse turvatöötajate ettevalmistusega töötajate kasutamist vältida, aga siin on tegemist põhimõttelise seaduse rikkumisega, mille osas on keeruline teostada järelevalvet. Õiguskuulekate ettevõtete kogemusest saame kinnitada, et reeglina valitakse igale turva- ja valvetöötajale optimaalne, tema kogemustele, võimetele ja teadmistele vastav valveobjekt ja uusi töötajaid juhendatakse igal juhul oma tööülesandeid täitma.</p> <p>Märgime, et eelõu § 5 lg 6 nõue „turvatöötajaga koos ja tema juhendamisel“ on ebaselge ja võib tuua kaasa ebamõistliku tulemuse. Nt tekib küsimus, kas valvekaamera (jälgimisseadmetik) vahendusel mehitatud valvega objekti ala jälgivad juhendatav ja juhendaja peavad viibima koos ruumis vm kohas, kus jälgimine toimub. Või peaksid kaks turvaettevõtja töötajat koos jälgima valveobjekti valvekaamera monitori? Ilmselgelt piisab märgitud olukorras valvetöötaja juhendamisest ilma piiranguta „koos“.</p> <p>Antud sättega kaasneva mõjuna tuleb arvestada, et nõutud miinimumväljaõppe läbinud ja põhiõppes osaleva töötaja valveobjektile igakordne</p>	<p>turvatöötajaga, st et nad peavad asuma ühisel valveobjektile.</p>
---	--

	<p>dubleerimine turvatöötajaga suurendab turvateenuse hinda (palgakulu on mehitatud valveteenuse suurim kuluallikas), vähendab konkurentsi (suuremate objektide valvetegevuse osas kliendile pakkumise tegemiseks on vajalik reservpersonali olemasolu) ja ühtlasi turvateenuse kättesaadavust. Viimane ohustab teenuse kvaliteeti, mis on eelnõu eesmärgiga vastuolus.</p> <p>Õiguslikult on mõisteta, et valvetegevusse kaasatud kutsekvalifikatsioonita töötajal ei saa olla turvatöötaja erioigusi. Kui tekib vajadus neid realiseerida, teostab seda turvatöötaja (samal objektil viibiv või objektile reageeriv patrull). Vastasel juhul muutub nõuetele vastava tööjõu leidmine (või siis välja koolitamine) ja tööle rakendamise protsess äärmiselt keerukaks. On vägagi ebatõenäoline, et Politsei- ja Piirivalveametil jätkub ressursi niivõrd intensiivse järelevalve teostamiseks (valveobjekte vahetult külastades ja vastavust kontrollides), et uus nõue ei tekitaks teenuse turul veelgi ebavõrdsemat olukorda nende ettevõtete suhtes, kes ajavad asju korrektselt ja esitavad oma andmeid ausalt.</p> <p>Kokkuvõtvalt oleme seisukohal, et eelnõu § 5 lg 6 toodud piirang – kehtiva TurvaS mõistes valvetöötajat on võimalik kasutada üksnes turvatöötajaga koos ja tema juhendamisel – ei ole eelnõus toodud kujul vajalik. Piisav on, kui sätestada „turvatöötajaga koos ja tema juhendamisel“ asemel „turvatöötaja juhendamisel“.</p>	
19.	<p>Ettepanek 5 – Seaduse § 5 lõige 10 (turvaplaani nõue)</p> <p>Teeme ettepaneku viia eelnõusse sisse võimalus turvaplaani mitte koostamiseks, kui turvaplaanis sisalduvad andmed on kirjeldatud valvetegevuseks sõlmitavas lepingus. Meie poolne täiendus seaduse eelnõu § 5 lg 10 on tehtud alljärgnevas sõnastuses:</p> <p><i>§ 5. Valvetegevus</i> <i>(10) Mehitatud valvetegevuse aluseks on valveobjekti turvaplaan. Turvaplaani ei ole vaja koostada, kui turvaplaanis sisalduvad andmed on kirjeldatud valvetegevuseks sõlmitavas lepingus.</i></p> <p>Selgitus: Suur osa turvaettevõtjaid juba täna fikseerivad turvaplaanis osundatud andmed turvateenuse osutamise lepingutes ning seetõttu</p>	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Juhime teie tähelepanu eelnõu seletuskirja 19. leheküljel sätestatule, mille kohaselt ei pea turvaplaan olema eraldi dokument, vaid võib olla</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) valvetegevuse lepingu osa või 2) koostatud mitme objekti kohta, kui turvataktikaliselt on see põhjendatud.

	täiendavalt turvaplaani koostamine ei ole meie hinnangul sellisel korral vajalik.	
20.	<p>Ettepanek 6 – Seaduse § 6 lõige 2 (andmete töötlus turvaauditi läbiviimisel)</p> <p>Teeme ettepaneku õigusselguse huvides täiendada eelnõud turvaauditi kontekstis, lisades avalikest allikatest kättesaadavatele isikuandmetele ka valvetegevuse käigus tekkinud andmete töötlus:</p> <p><i>(2) Isiku valvamise ja kaitsmise eesmärgil turvaauditi koostamiseks on turvaettevõtjal õigus avalikest allikatest kättesaadavaid ja valvetegevuse käigus tekkinud isikuandmeid töödelda. Kogutud andmed hävitatakse viivitamatult pärast tellijaga sõlmitud lepingust tulenevate kohustuste vastastikust täitmist.</i></p> <p>Selgitus: Turvaauditi läbiviimisel käigus annab tellija tavapäraselt turvaettevõtjale kasutamiseks andmeid, mis ei ole saadud avalikest allikatest, vaid vahetult turvaauditi alusel objektile olevaid valveseadmestikke kasutades. Näiteks läbipääsu-, häireedastuse süsteemide andmeloogide või valvekaamera pildi salvestiste vaatluse korral on eesmärk tuvastada kahjude tekkimise risk ning hinnata objekti töökorraldust parandusettepanekute koostamise eesmärgil. Ka see tegevus on tänases praktikas tõlgendatav kui isikuandmete töötlemine.</p> <p>Sellisel võib öelda, et turvaauditi koostamise käigus valveseadmestiku kasutamisel toimub valveobjektile viibijate pisteline jälgimine ja -kontroll, mille käigus tekivad paratamatult isikuandmed, mida tuleb turvaettevõtjal eesmärgipäraselt töödelda.</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Eelnõus ei sätestata eraldi täiendavaid aluseid, mis annaksid turvaettevõtjatele õigus andmeid töödelda. Alates isikuandmete kaitse üldmääruse EL 2016/679 jõustumisest ei ole isikuandmete töötlemise regulatsioonid kehtestatud Eesti seadusandluses vaid kohalduvad otse nimetatud määrusest. Seega peavad turvaettevõtted andmete töötlemisel järgima üldmääruses sätestatud nõudeid ning järgida Andmekaitse inspeksiooni kehtestatud juhiseid. EL 2016/679 artikkel 6 on sätestatud isikuandmete töötlemise alused ning puudub täiendavalt seaduse tasandil deklaratiivselt määrust dubleerida. Siseministeerium kaalus deklaratiivse sätte lisamist, mis annaks isikuandmete töötlemiseks aluse õigustatud huvi korral, kuid kuna sama alus on sätestatud ka määrukses, mis on otsekohalduv, puudub vajadus määruse sätteid seaduses dubleerida.</p>
21.	<p>Ettepanek 7 – Seaduse § 10 lõige 1 punkt 3 (turvaettevõtja piirangud)</p> <p>Oleme seisukohal, et taustakontrolliga seotud piirangute punktis ei ole võimalik käsitleda kahtlustatava ja süüdistatava mõisteid:</p> <p><i>3) tagama, et turvaettevõtjal või temaga seotud isik ei ole kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav ja tal või temaga seotud isikul ei ole karistatust karistusseadustiku peatükkides 8–13, 15–19, 21, 22 ja 24 sätestatud tahtliku kuriteo eest.</i></p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõust jäetakse kahtlustuse ja süüdistuse nõue välja.</p>

	<p>Selgitus: Antud punkt eirab meie hinnangul olulisel määral põhiseadust ja süütuse presumptsiooni. Lisaks ei ole Turvaettevõtjal kuidagi võimalik tagada ligipääsu sellisele infole, kust selguks kes mingis ajahetkes võib olla mingis juhtumis kahtlustatav. Süütuse presumptsioon on kriminaalmenetluse põhimõte, mille järgi kedagi ei tohi käsitada kuriteos süüdi olevana enne, kui tema kohta on jõustunud süüdimõistev kohtuotsus. Süütuse presumptsioon sisaldub põhiseaduse §-s 22 ja Euroopa inimõiguste konventsiooni artikli 6 lõikes 2.</p>	
22.	<p>Ettepanek 8 – Seaduse § 10 lõige 1 punkt 8 (salvestuste säilitamine)</p> <p>Pöörame tähelepanu, et turvaettevõtja saab tagada tehniliste vahendite salvestiste säilitamise ainult enda omandis olevate salvestusseadmestike osas:</p> <p><i>8) säilitama valveobjekti valvamiselt ja korra pidamisel kasutatava ja tema omandis oleva tehnilise vahendi salvestist vähemalt üks kuu salvestamise päevast arvates;</i></p> <p>Selgitus: Eelnõu antud punktis sätestatud kohustust saab kehtestada ainult juhul kui turvategevuse ettevõtja on salvestusseadmestiku omanik. Turvategevuse ettevõtja ei saa võtta vastutust kolmandate osapoolte omandis olevate seadmestike eest. Mõistame salvestiste säilitamise vajalikkust järelevalve seisukohast, kuid viidatud kohustust saab realselt täita ainult seadmestiku omanik, mis on ka oluline põhjus ja vajadus igati õiguspäraselt reguleerida valveseadmestike projekteerimise, paigaldamise ja hooldamise miinimumnõuded.</p>	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Selgitame, et juhul kui kasutatakse teist ettevõtjat, siis tegemist on alltöövõtja ning peatöövõtja suhtega ning vastutab peatöövõtja. Poolte vahelistes lepingutes peaks sätestatud olema ka isikuandmete töötlemine ning kuidas andmeid säilitatakse.</p>
23.	<p>Ettepanek 9 – Seaduse § 10 lõige 2 (5% aktsiakapitalist)</p> <p>Leiame, et problemaatiline võib olla aktsiaturgudel vabalt kaubeldavate ettevõtete osas antud punkti sisuline jälgimine:</p> <p><i>(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 sätestatud kohaldatakse turvaettevõtja osanike ja aktsionäride kohta, kellel on üle viie protsendi aktsia- või osakapitalist.</i></p> <p>Selgitus: Viitame, et meie hinnangul on ebaselge, kuidas antud nõudele vastamist kavatsetakse hakata täies mahus tagama ja järelevalvet teostama välismaiste osanike korral, kui ettevõtte aktsia on</p>	<p>Võetud teadmiseks</p> <p>Antud säte on ka kehtivas õiguses, seega ei too eelnõu regulatsioon kaasa muudatust. Sellest olenemata nõustume, et rahvusvahelistel turgudel tegutsevate ettevõtete korral võib riigil olla keeruline täita antud nõude üle järelevalve teostamist. Säte soovitakse aga eelnõus säilitada, sest võimaldab riigil reageerida juhtudel, kus vastav teave võib teatavaks saada. Eelkõige on selle alusel võimalik</p>

	<p>näiteks noteeritud rahvusvahelisel börsil näiteks Londonis? Mõistame eelnõu vastavas lõikes toodud nõude vajalikkust meie riigi geopoliitilist olukorda arvestades aga ei oma kogemust, kuidas tagada kõigi turuosaliste õiguskuulekas käitumine.</p>	<p>kontrollida Eesti turul tegutsevate ettevõtete vastavust.</p>
24.	<p>Ettepanek 10 – Seaduse § 11 lõige 2 (teatamiskohustus)</p> <p>Teeme ettepaneku täiendada § 11 lõiget 2 alljärgnevalt:</p> <p><i>(2) Ettevõtja on kohustatud teatama oma majandustegevuse alustamisest käesoleva seaduse § 4 punktis 2 või 3 nimetatud tegevusalal majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud korras.</i></p> <p>Selgitus: Oleme jätkuvalt seisukohal, et nõrkvoolu süsteemidel põhinevate turvasüsteemide (valveseadmestikud Turvategevuse seaduse alusel ja tuleohutussüsteemid Tuleohutusseaduse alusel) projekteerimine, paigaldamine ja hooldamine peab olema reguleeritud ühtsetel alustel. Sisuliselt on tegemist samade tööpõhimõtetega ning ühe rohkem omavahel integreeritud süsteemidega, mille osas kehtivad samad kutsestandardid ning peavad olema ka samadel alustel majandustegevuse teavituskohustused. Peame väga oluliseks, et turuosalistel oleks võimalik saada ülevaade valveseadmestikega tegelevatest ettevõtetest. Kogu Majandustegevuse Registri (MTR) tänane toimeloogika on seotud ettevõtja isikliku vastutuse võtmise, pädevate töötajate olemasolu fikseerimisega läbi kutsesüsteemi ning automaatse järelevalve teavitussüsteemiga.</p>	<p>Arvestatud</p>
25.	<p>Ettepanek 11 – Seaduse § 11 (pädev vastutav isik MTR kannetes)</p> <p>Teeme ettepaneku tuua Tuleohutusseaduse eeskujul sisse vastutava isiku mõiste ja sõnastada eelnõus § 11 täiendavad lõiked 4, 5 ja 6:</p> <p><i>(4) Majandustegevusteade loetakse esitatuks, kui majandustegevuse registris on olemas turvategevuse korraldamise eest vastutava isiku kinnitus oma õigussuhte kohta ettevõtjaga.</i></p> <p><i>(5) Turvategevuse korraldamise eest vastutav isik on füüsiline isik, kes:</i></p> <p><i>1) on pädev juhtima ja kontrollima turvategevuse korraldamist ettevõtja poolt;</i></p>	<p><u>Osaliselt arvestatud.</u></p> <p>Eelnõus sätestatakse, et majandustegevusteade loetakse esitatuks, kui majandustegevuse registris on olemas vastutava isiku kinnitus oma õigussuhte kohta ettevõtjaga. Sisult tähendab seda, et ilma vastutava spetsialisti kinnitusega ei näita majandustegevuse register, et see isik on ettevõttega seotud. Vastutavaks isikuks turvauiditi ja õppetegevuse korral on turvajuht ning valveseadmestiku projekteerimine, paigaldamine ja hooldamise korral on</p>

	<p><i>2) on käesoleva seaduse §-s 11 nimetatud ettevõtjaga lepingulises suhtes, et oleks tagatud käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete järgimine.</i></p> <p><i>(6) Turvategevuse korraldamise eest vastutaval isikul peab olema pädevus vastavalt kutsestandardile, mille kohaselt isik korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle töö eest:</i></p> <p><i>1) valvetegevuse korraldamisel,</i></p> <p><i>2) turvaauditite koostamisel,</i></p> <p><i>3) valveseadmestike projekteerimisel, ehitamisel ja hooldamisel,</i></p> <p><i>4) turvatöötaja väljaõppe läbiviimisel.</i></p> <p>Selgitus: Eelnõu praeguses sõnastuses kehtestatakse küll kutsepädevuse nõuded valvetegevuses ja turvaauditi läbiviimises osalevatele füüsilisele isikule, kuid see ei võimalda saada ühtset ülevaadet ettevõtete vastutavatest isikutest, kes majandustegevuse õigusküülek ja nõuetele vastava korraldamise eest vastutavad. Oleme seisukohal, et eelnõu tänane sõnastus pärineb Majandustegevuse seadustiku üldosa kehtima hakkamisele eelnevast ajast ning ei lähe kokku loa- ja teavituskohustuse täitmise mõttega. Kehtiva kutsevalifikatsiooniga vastutava isiku fikseerimine valvetegevuse ja turvatöötaja väljaõppe tegevusloal, turvaauditi läbiviimise majandustegevuse teatel, valveseadmestiku projekteerimisel või paigaldamisel ja hooldamisel annab kõigile turuosalistele reaajas selge arusaama valdkonnas tegutsevatest osapooltest ning kergendab oluliselt järelevalvet.</p> <p><i>MSÜS § 15. Majandustegevusteates esitatavad andmed lõige 2</i></p> <p><i>(2) Isikulise majandustegevuse nõude korral sisaldab majandustegevusteade lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule ka järgmisi majandustegevuse üldandmeid:</i></p> <p><i>1) nõuetele vastava isiku nimi ja isikukood või selle puudumise korral sünniaeg;</i></p> <p><i>2) nõuetele vastava isiku kontaktandmed (telefoninumber, elektronposti aadress);</i></p> <p><i>3) erialase töökogemuse nõude korral andmed töökogemuse kohta;</i></p>	<p>turvasüsteemide vastutava spetsialisti kutset omav spetsialist</p>
--	--	---

	<p><i>4) andmed hariduse kohta, eelkõige kutsetunnistuse nõude korral sellele kantud kutse ja kutsetase, kutse andja, kutsetunnistuse või mõne teise standardile vastavust kinnitava tunnistuse, pädevustunnistuse või sertifikaadi number, andmise koht ja kuupäev ning kehtivusaeg.</i></p> <p>Peame väga oluliseks tuua välja, et loa- ja teatamiskohustuse täitmise üle peab igapäevaselt järelevalvet teostama Politsei- ja piirivalveamet (PPA), kus halduskoormus väheneks tuntavalt, kui kasutataks ära MTR kannete toimeleogika, milleks on ettevõtja isikliku vastutuse võtmine, pädevate töötajate olemasolu fikseerimine läbi kutseregistri ning automaatse järelevalve teavitussüsteemi toimimine. Täna peab PPA teostama pistelisi kontrole turvaettevõtjate personaliosakondades personalitoimikute ülevaatamisega, mis on ressursimahukas tegevus nii ettevõtjale kui järelevalve teostajale ning sageli ebaefektiivne meetod. Vastutava isiku lisamine MTR registreeringutes tooks kaasa kutsete kehtivuse automaatse kontrolli koos asjaosaliste teavitamisega ning annaks järelevalves keskenduda ilmselgetele rikkumistele.</p> <p>Täna tegutseb Eesti turvaturul piisav hulk kehtiva kutsetunnistusega pädevaid isikuid ja on olemas hästi toimiv kutsete andmise süsteem. Seisuga 13.12.2020 on kehtiva kutsega Turvajuht, tase 5 356 isikut, Turvasüsteemide vastutav spetsialist, tase 5 297 isikut ja 132 Turvasüsteemide projekteerija, tase 6 kehtiva kutsega isikut. Nõustume, et muudatus võib tuua kaasa perioodi, kus kutsete taotlemine võib kasvada, kuid kuna see oleks ühekordne ja lihtne protseduur, siis mõju on pigem väheoluline, kuid mõju turu korrastatusele ja ülevaate parandamisele on väga suur.</p>	
26.	<p>Ettepanek 12 - seaduse § 12 (pädev vastutav isik MTR kannetes)</p> <p>Kooskõlas eelmise ettepanekuga kasutada seaduse eelnõu § 12 lõikes 1 mõiste „<i>turvajuhi</i>“ asemel mõistet „<i>valvetegevuse korraldamise eest vastutava isiku</i>“ ning lisada lõikes 2 „<i>... ja turvatöötaja väljaõppe korraldamise eest vastutava isiku andmed</i>“.</p> <p>Selgitus: vt ettepaneku 11 selgitusi.</p>	turvajuht

27.	<p>Ettepanek 13 – seaduse § 13 lg 2 (viitamine?)</p> <p>Viitame, et kui sõnastuse eesmärk on laiendada halduslepinguga mittetulundusühingule ülesande andmist eelnõu § 4 lõige 1 punkt 4 nimetatud tegevusala osas, milleks on nõuete kontrollimine väljaõppele ja koolitusele, siis viide oleks korrektne alljärgnevas sõnastuses:</p> <p><i>§13 Tegevusloa andmine, peatamine ja kehtetuks tunnistamine</i></p> <p><i>(2) Politsei- ja Piirivalveamet võib halduslepinguga volitada mittetulundusühingu täitma käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannet osaliselt või täielikult käesoleva seaduse § 4 lõige 1 punktis 4 nimetatud tegevusala osas.</i></p> <p>Selgitus: Eeldame, et mõte on viidata turvatöötaja väljaõppe korraldamisele.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõust on välja jäetud tegevusloakohustus väljaõppele ning koolituse ning üle on mindud teavitamiskohustusele majandustegevuse seadustiku üldosas sätestatud korras.</p>
28.	<p>Ettepanek 14 – seaduse § 16 lõige 1 (turvatöötaja nõuded)</p> <p>Teeme ettepaneku võimaldada turvatöötajana töötada isikutel, kelle on elamisluba Eestis elamiseks. Meie poolne täiendus seaduse eelnõu § 16 lõige 1 punkt 1 osas on alljärgnevas sõnastuses:</p> <p><i>§ 16. Turvatöötaja nõuded</i></p> <p><i>(1) Turvatöötajaks saab olla isik, kes:</i></p> <p><i>1) on vähemalt 18 aastane põhihariduse ja täieliku teovõimega Eesti kodanik või isik, kes on Eestis saanud alalise elamisõiguse või kellele on Eestis antud pikaajalise elaniku elamisluba;</i></p> <p>Selgitus: Välismaalaste seaduse § 259 alusel on sätestatud, et elamisloa alusel Eestis elaval välismaalasel on õigus Eestis töötada, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti. Välismaalaste seaduse alusel võib tähtjalise elamisloa anda välismaalasele elama asumiseks abikaasa juurde, elama asumiseks lähedase sugulase juurde, õppimiseks ja töötamiseks. Seega kui lisaks senisele pikaajalise elaniku elamisloale võimaldada turvatöötajana töötada ka isikutel, kellel on tähtjaline elamisluba (elama asumiseks abikaasa juurde, elama asumiseks lähedase sugulase juurde, õppimiseks ja töötamiseks), tekivad turvettevõtjatele paremad võimalused töötajate värbamiseks ning turvatööst huvitatud isikutel suuremad võimalused töö leidmiseks. Täna on</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõud vastavalt täiendatud.</p>

	<p>tööjõu liikumine erinevate riikide vahel saanud tavapäraseks praktikaks ja piiranguid edukalt kehtestada teiste täiendavate nõuete täitmisele vastavusega.</p> <p>Rõhutame, et kuna kõik teised turvatöötaja nõuded jääksid selle muudatusega kehtima (sh keelenõue, turvatöötaja kvalifikatsiooninõue jne), siis ei näe ETEL liikmeskond sellises muudatuses ka täiendavat riski turvatöö kvaliteedile.</p>	
29.	<p>Ettepanek 15 – Seaduse § 16 lõige 3 (turvatöötaja nõuded)</p> <p>Sarnaselt ettepanekus 7 toodule oleme ka siin seisukohal, et turvatöötaja taustakontrolliga seotud piirangute § 16 lõikes 3 ei ole võimalik käsitleda kahtlustatava ja süüdistatava mõisteid:</p> <p><i>(3) Turvatöötajana on keelatud töötada isikul, kelle karistusandmed tahtlikult toime pandud kuriteo kohta ei ole karistusregistrist kustunud või kes on kriminaalmenetluses tahtliku kuriteo toimepanemises kahtlustatav või süüdistatav.</i></p> <p>Selgitus: Antud punkt eirab meie hinnangul põhiseadust ja süütuse presumptsiooni. Lisaks ei ole võimalik Turvategevuse ettevõtjal kuidagi sellist kahtlustust või süüdistust kontrollida ei isiku tööle võtmisel ega töötamise ajal. Lisaks viitame, et kriminaalkaristusega isiku tööle võtmine oleks praeguse eelnõu sõnastuse järgi lubatud kui tema karistusregistris märgitud karistuse aluseks olev tegu ei olnud tahtlikult toime pandud. Kuigi sõnastus on arusaadav, siis küsitavust tekitab kontrolli teostamine turvaettevõtja poolt, sest tahtliku ja mittetahtliku teo eest määratud kriminaalkaristust ei ole võimalik ainult karistusregistri päringu raames sageli eristada.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõust jäetakse kahtlustuse ja süüdistuse nõue välja.</p>
30.	<p>Ettepanek 16 - Seaduse §-s 30 (turvatöötajale ettenähtud tagatised)</p> <p>Teeme ettepaneku jätta välja seaduse eelnõu § 30 lõige 1 ja täiendada lõiget 2 alljärgnevas sõnastuses:</p> <p><i>§ 30. Turvatöötajale ettenähtud tagatised</i> <i>(1) Kui turvatöötaja hukkub seoses tööülesande täitmisega õnnetusjuhtumi tagajärjel, maksab turvaettevõtja ühekordse toetusena turvatöötaja lastele, vanematele ja lesele ning</i></p>	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Kuigi olete viidanud, et hetkel juba kehtib regulatsioon, mille korral tööandja kahjud hüvitab siis rõhutame, et eelnõus planeeritud säte ei räägi kahjude hüvitamisest vaid tegemist on toetusega õnnetuse korral. Tööõnnetuste regulatsioon näeb ette kahju hüvitamise, kui tööandja vastutab kahju tekkimise eest. Tegemist on</p>

<p>perekonnaseaduse alusel tema ülalpidamisel olnud teistele isikutele turvatöötaja viie aasta töötasu.</p> <p>(1) Kui turvatöötaja hukkub seoses tööülesande täitmisega tema vastu vägivalla kasutamise tagajärjel, maksab turvaettevõtja ühekordse toetusena turvatöötaja lastele, vanematele ja lesele ning perekonnaseaduse alusel tema ülalpidamisel olnud teistele isikutele kokku turvatöötaja 10 aasta töötasu.</p> <p>(2) Kui turvatöötajal tuvastatakse töövõimetoetuse seaduse alusel osaline või puuduv töövõime seoses tema vastu vägivalla kasutamise tagajärjel saadud vigastuse või tekkinud haiguse tõttu, maksab turvaettevõtja talle ühekordse toetusena:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) osalise töövõime korral turvatöötaja ühe aasta töötasu; 2) puuduva töövõime korral turvatöötaja viie aasta töötasu. <p>(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud seos isiku töövõime ulatuse ja tööülesande täitmise vahel tuvastamisel lähtutakse avaliku teenistuse seaduse § 49¹ sätestatust.</p> <p>(4) Ühekordne toetus arvutatakse osalise või puuduva töövõimega või hukkunud turvatöötaja keskmise töötasu alusel.</p> <p>(5) Ühekordse toetus maksmine ei vabasta turvaettevõtja muudest seadusega sätestatud kohustustest töötaja osalise või puuduva töövõime hüvitamisel.</p> <p>Selgitus: Viitame, et § 30 lõiked 1 ja 6 sisuliselt kordavad teineteist, sest muudel tööga seotud õnnetusjuhtudel (kui turvatöötaja saab surma seoses tööülesande täitmisega tööõnnetusjuhtumi tagajärjel või tööõnnetusjuhtumi tagajärjel tuvastatakse turvatöötajal osaline või puuduv töövõime) kuuluvad kahjud hüvitamisele teiste tööohutust reguleerivate seaduste alusel.</p> <p>Turvatöö spetsiifika (võimaliku ründe) väliselt aset leidvad tööõnnetusjuhtumid võivad olla seotud näiteks turvatöötaja komistamise ja kukkumise ga libedal teel või tänaval. Sellised õnnetused ei erine oma olemuselt kõigile tööandjatele võrdselt laienevate tagatiste nõuete süsteemile, mistõttu ei ole meie hinnangul õiglane panna antud tööõnnetusjuhtumite korral ainult turvaettevõtja te le</p>	<p>seega täiendava tagatisega, mis turvatöötajale seaduse tasandil garanteeritakse. Kui aga kahju on turvatöötajale tekkinud tema enda süü läbi, siis selle osas on eelnõus vastav välistust tagav säte.</p>
--	--

	<p>turvategevuse seaduse alusel täiendavaid rahalisi kohustusi. Selliseid täiendavaid rahalisi kohustusi ei ole Eesti Vabariigis ka teistel majandustegevuses osalevatel ettevõtetel. Näiteks võib tuua ehitussektori, kus on võrreldes turvavaldkonnaga oluliselt rohkem reaalseid tööõnnetusi.</p> <p>Seega on meie ettepanek näha turvategevuse seaduse alusel ette täiendavad tagatised üksnes nendel juhtudel kui turvatöötajal tuvastatakse osaline või puuduv töövõime, mis on tekkinud tema vastu vägivalda kasutamise tagajärjel või kui turvatöötaja hukkub tema vastu vägivalda kasutamise tagajärjel.</p> <p>Toome ka välja, et meie hinnangul võib turvatöötajale ette nähtud tagatiste määramise sõnastusest „...maksab turvaettevõtja üheksordse toetusena turvatöötaja lastele, vanematele ja lesele ning perekonnaseaduse alusel tema ülalpidamisel olnud teistele isikutele turvatöötaja...“ välja lugeda, et turvaettevõtja maksab kõigile loetus olevatele isikutele ettenähtud aastate töötasu. Teeme ettepaneku vastavat täiendada nii, et „...üheksordse toetusena turvatöötaja lastele, vanematele ja lesele ning perekonnaseaduse alusel tema ülalpidamisel olnud teistele isikutele kokku turvatöötaja...“.</p>	
31.	<p>Ettepanek 17 – Seaduse §-s 35 (valdusesse sisenemise erisused)</p> <p>Korrakaitseaduse § 50 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud kaalutud juhud ja alused riikliku järelevalve korras valdusesse sisenemiseks, mida saab edukalt rakendada käesolevas seaduses toodud juhtudeks riikliku järelevalve toimingute läbiviimiseks. Selliselt leiame, et antud sätte järele puudub sisuline vajadus.</p> <p>Selgitus: Valdusesse sisenemine riivab olulisel määral turvateenuse kliendi - valveobjekti valdaja vm õigustatud isiku õigusi nagu omand, valdus, kodu puutumatus, ettevõtlusvabadus, üldine vabadusõigus ja peaks selliselt olema lubatud ainult KorS § 50 lg 1-2 sätestatud eeldustel (ohu tõrjumine ja korrarikkumise ärahoidmine). Eelnõu § 35 lõikes 1 toodud säte on selles vaates eriti ebaselge. Tekib küsimus, milline on sätte vahekord KorS §-ga 50 (mis reguleerib valdusesse sisenemist), st kas ja</p>	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Eelnõus sätestatud erimeetme kohaldamise erisus tagab, et politseiametnikul on võimalik valdusesse siseneda ka täiendavatel alustel, mis on eelnõu §-s 35 välja toodud. Erimeetme kohaldamisel tuleb endiselt lähtuda aga KorS-s sätestatust. Samuti jäävad kehtima ka KorS-s sätestatud alused.</p> <p>Antud erisused peavad tagama järelevalve teostajale õiguse teostada just turvategevuse üle järelevalvet. Valdusesse sisenemise aluste eesmärk ei ole ega saa olla toimingute teostamine sellel valdusel, kui see ei ole seotud turvategevusega.</p>

	<p>millises osas välistab see KorS § 50 lg 1-6 kohaldamise.</p> <p>Samuti on arusaamatu, miks ei pea eelnõu § 35 lõike 2 kohaselt riikliku järelevalve käigus valdusesse sisenemisest valdajat teavitama, kui valduses ei tehtud pärast sisenemist järelevalve- või süüteomenetluse toiminguid. Valdusesse sisenemine toimub riikliku järelevalve raames, sisenemise eesmärk on seega järelevalvetoimingute tegemine. Milline on valdusesse sisenemise eesmärk ja õiguslik alus, kui valdusesse sisenemisel järelevalvetoiminguid ei tehta? Isegi kui valdusesse sisenemise järel selgub, et täiendavaks järelevalveks puudub vajadus, siis ka see teadmine tekib vaatluse vms järelevalvetoimingu tulemusel. Lisaks leiame, et valdusesse sisenemisest teavitamata jätmine ei ole riikliku järelevalve seisukohast ühelgi juhul põhjendatud. Omandi ja valduse puutumatuse (põhiõiguste) garantiid peaksid olema sarnastes olukordades ühetaolised.</p> <p>Kokkuvõttena on eelnõu § 35 sisu sellisel kujul meie hinnangul arusaamatu ja vastuolus täna Korrakaitseseaduses sätestatuga.</p>	
32.	<p>Ettepanek 18 – Seaduse § 36 (salvestise nõudmine)</p> <p>Teeme ettepaneku muuta sõnastust selliselt, et oleks välistatud turvaettevõtja kaudu kolmandatele isikutele kuuluvate heli- ja videosalvestiste välja nõudmine:</p> <p><i>(1) Politsei- ja Piirivalveameti ametnikul on õigus nõuda turvaettevõtjalt või sisevalve korraldajalt heli- ja videosalvestise omanikult turvategevuse teostamisega seotud heli- või videosalvestisi, kui see on vajalik käesoleva seadusega või selle alusel kehtestatud nõuete täitmise tagamisel ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks või tõrjumiseks või korrarikkumise kõrvaldamiseks.</i></p> <p>Selgitus: Turvaettevõtjale või sisevalve korraldajale saab viidatud kohustust panna ainult neil juhtudel, kui salvestusseadme omanik on turvaettevõtja või sisevalve korraldaja. Väga sageli ei ole nemad aga valveobjektidel kasutatavate valveseadmestike ega neis oleva teabe omanikud ega vastutavad töötajad.</p>	<p>Osaliselt arvestatud</p> <p>Lepingutes, mis ettevõtetega sõlmitakse, tuleb kokku leppida, kes on valveobjektidel kasutatavate seadmestike omanik, sh tuleb kokku leppida ka isikuandmete töötlemise tingimused ning andmete töötlemise eesmärk..</p>

	Seega ei ole neil ka õigust kolmandatele osapooltele kuuluvatest seadmetest nõutavaid väljavõtteid teha. Eelkõige peaks olema antud kohustus suunatud just valveseadmestike omanikele.	
33.	<p>Ettepanek 19 - Eelnõu §-ga 39</p> <p>Toome välja, et meie hinnangul täiendatakse korrakaitseaduse (KorS) 6. peatükki sätetega, mis reguleerivad küll turvaettevõtja kaasamist kohaliku omavalitsuse korrakaitseülesande täitmisse aga ei ole antud sõnastuses reaalselt ellu rakendatavad. Toome järgnevalt välja ETEL liikmeskonna poolsed selgitused:</p>	
34.	<p>1. KorS § 82¹ lg 4 esimese lause järgi valla- või linnavalitsus kooskõlastab korrakaitseülesande täitmiseks sõlmitud halduslepingu enne sõlmimist PPA-ga.</p> <p>Märgitud PPA kooskõlastuse nõue ei hõlma meie hinnangul sisuliselt halduslepingut. KorS § 82¹ lg 4 teise lause järgi ei hõlma kooskõlastus halduslepingut, vaid PPA teostab eelkontrolli halduslepingu pooleks oleva turvaettevõtja ja lepingu täitmiseks kasutatava turvatöötaja nõuetele vastavuse üle (heakskiit). Seega on sätte sõnastus (kooskõlastab halduslepingu) eksitav.</p> <p>Samuti me leiame, et eelkontrolli (heakskiit) menetlus võiks olla sõnastatud paindlikumana. Eelkontroll (heakskiit) ei peaks tingimata toimuma enne halduslepingu sõlmimist, vaid enne halduslepingu alusel korrakaitseülesande täitmise ga alustamist. Heakskiitu peab olema võimalik taotleda ka jooksvalt halduslepingu täitmise ajal (nt uue või täiendava turvatöötaja jaoks). Teeme ettepaneku, et turvatöötaja heakskiitu ei peaks tingimata taotlema ainult linna- või vallavalitsus, seda võiks lepingu olemasolul jooksvalt teha ka turvaettevõtja.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõu ja seletuskirja on täiendatud.</p>
35.	<p>2. KorS § 82¹ lg 5 järgi turvaettevõtja võib kasutada halduslepingu täitmiseks vaid halduslepingus märgitud turvatöötajat.</p> <p>Punkti tuleb vaadata koosmõjus KorS § 82¹ lõikega 3, mille järgi on halduslepingu sõlmimine ja seega ka muutmine valla- või linnavolikogu pädevuses. On küsitav, kas antud küsimuse määramine linnavolikogu ainupädevusse on vajalik. Sellisel peaks ka halduslepingus märgitud turvatöötaja muutmise otsustama kohaliku omavalitsuse volikogu. See on ilmselgelt nii turvaettevõtja ja kui</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõu ja seletuskirja on täiendatud.</p>

	<p>ka avaliku sektori ressursi raiskamine ning ebamõistlik.</p> <p>Töösuhte lõppemisel vm halduslepingut täitva turvatöötajaga seotud asjaolude muutumisel peab olema võimalik turvatöötajat optimaalse menetluse raames muuta. Teeme ettepaneku muuta KorS § 82¹ lg-t 5 nii, et halduslepingu täitmine ei ole seotud halduslepingus märgitud turvatöötajaga, vaid nõudega, et halduslepingu täitmiseks kasutata turvatöötaja peab olema läbinud KorS § 82¹ lg 4 kohase PPA eelkontrolli.</p>	
36.	<p>3. KorS § 82¹ lg 10 keelab riiklikus järelevalves halduslepingu alusel osalemisel kasutada vahetut sundi.</p> <p>Leiame, et kogu turvatöötaja kaasamise sisuline mõte saab olla täidetud ainult siis, kui korra tagamiseks on viimasena kasutatava meetmena õigus vahetu sunni kohaldamiseks riikliku järelevalve teostamisel. On selge, et see saab toimuda ainult selgete õiguslike piirangutega ja ainult juhul, kui isik rikub korrakaitseaduses sätestatud avalikus kohas käitumise üldnõudeid või avaliku koosoleku nõudeid ja isik ei täida korraldust rikkumise lõpetamiseks. Sellisel juhul tuleb kohe pärast vahetu sunni kohaldamist isik üle anda politseile.</p> <p>Turvaettevõtete tänane kogemus näitab, et ilma vahetu sunni kohaldamise õigusega ei ole sageli võimalik avalikus ruumis korrarikkujat korrale kutsuda. Tegemist on äärmusliku abinõuga, mida saab kohaldada ainult siis kui isik vaatamata korduvatele korraldustele jätkab korrarikkumise toimepanemist. Eelnõu sõnastuse kohaselt, kui turvatöötaja tuvastab rikkumise ja annab korralduse rikkumise lõpetamiseks, võib korrarikkuja lihtsalt sündmuskohalt minema jalutada ilma, et teda saaks takistada. Seetõttu selline järelevalve teostamine muutub sisuliselt mõttetuks. Meie poolne muudatuse ettepanek on tehtud alljärgnevas sõnastuses:</p> <p><i>(10) Turvatöötajal on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud meetme kohaldamisel kasutada vahetut sundi kui isik rikub korrakaitseaduses sätestatud avalikus kohas käitumise üldnõudeid või avaliku koosoleku nõudeid ja isik ei täida turvatöötaja korraldust rikkumise lõpetamiseks. Vahetu sunni kohaldamisel antakse isik üle politseile.</i></p>	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Selgitame, et KOV järelevalvesse kaasatud turvatöötajale antakse lepinguga edasi need samad õigused ja pädevused, mis KOV-l endal on olemas. KOV-l ei ole võimalik delegeerida turvaettevõttele ega turvatöötajatele neid õiguseid, mida KOV-l endal seaduse alusel olemas ei ole.</p>

37.	<p>4. KorS § 82¹ lg 11 keelab riiklikus järelevalves halduslepingu alusel osalemisel teostada turvategevusi.</p> <p>Antud sätte tänase sõnastuse alusel ei saa turvaettevõtja riikliku järelevalve teostamises osalemisel kasutada tavapärasest patrullteenust osutavaid turvatöötajaid, mis aga kohalike omavalitsuste tasandil ongi peamine mõistliku kuluga rakendatav ressurss. Sellises sõnastuses on sätte ebamõistlik ja ei võimalda reaalses elus kaasamist ellu viia. Kohalikul omavalitsusel tuleks turvaettevõtja kaasamiseks kinni maksta eraldiseisev paralleelstruktuur kuhu kuuluvad ainult korda tagavad turvatöötajad koos patrullekipaazidega. Sellise teenuse ülalpidamiskulude suurst arvestades, muutub kaasamine omavalitsustele üle jõu käivaks. Seejuures tuleks omavalitsuse avalikus ruumis oleva vara valvamiseks turvategevusena hoida teist ekipaazi.</p> <p>Vastava teenuse osutamine saab kuluefektiivselt toimuda juba olemasoleva turvategevuse struktuuri kasutamise kaudu, kasutades piirkonnas olevaid ja häiretele reageerivaid turvatöötajaid ning patrullekipaaze. Loomulikult nõustume sellega, et avaliku korra tagamise kaasatud turvatöötajad peavad olema läbinud vastava erikoolituse ja teenuse osutamisel olema avalikkuse jaoks tuvastatavad kui avaliku korra tagamisele kaasatud isikud. Sellise teenuse täpsemad tingimused peaks sisustama siiski kohalik omavalitsus kui teenuse tellija, kes saab otsustada, millest konkreetselt teenus seisneb.</p> <p>Kokkuvõtvalt on meie ettepanek võimaldada turvatöötajal olla kaasatud riikliku järelevalve teostamisel ajal, mil ta osaleb turvategevuses, kuid vahetult ei täida turvaülesannet. Meie poolne muudatuse ettepanek on tehtud alljärgnevas sõnastuses:</p> <p><i>(11) Turvatöötaja ei tohi käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud riikliku järelevalve tagamisel samaaegselt osaleda turvategevuse seaduse § s 4 sätestatud turvategevusest tulenevate ülesannete täitmisel.</i></p>	<p>Osaliselt arvestatud</p> <p>Eelnõu ja seletuskirja on muudetud. Tagatud on, et turvatöötaja saab võimalikult paindlikult teostada jadamisi eraturvategevusest tulenevaid ülesandeid ja avalikke delegeeritud ülesandeid. Küll aga ei ole lubatud neid ülesandeid teostada samaaegselt.</p>

38.	<p>5. Korrakaitstes osalemiseks kaasatud turvatöötaja sobivuse ning tööks vajalike pädevuste olemasolu tagamine.</p> <p>Jääme uue seaduse väljatöötamise töögrupis korduvalt edasi antud seisukoha juurde, et korrakaitsealistesse tegevustesse turvatöötaja kaasamiseks saab ära kasutada olemasolevat kutsesüsteemi. See tagaks eesmärgi saavutamise mõistliku halduskoormusega kõigile osapooltele. Kutseseaduse alusel on täna Vara- ja isikukaitse Kutsenõukogu haldusalas olemas nii turvatöötajate kui ka korrakaitseametnike kutsestandardid. Turvaettevõtete Liit on kutse andja Turvatöötaja, tase 3 ja Turvajuht, tase 5 kutsetele. Sisekaitseakadeemia on kutse andja Korrakaitseametnik, tase 5 ja Korrakaitseametnik, tase 6 kutsetele. Turvatöötaja kaasamiseks korrakaitsealistesse tegevustesse on võimalik 2020 aasta jooksul välja töötada vastav kutsestandard (kas Turvatöötaja, tase 4 või Korrakaitseametnik, tase 4) ja rakendada seda kontrolli ja järelevalve tagamiseks.</p> <p>Kutsestandard ja selle alusel koostatav hindamisstandard annavad võimaluse kutse taotlemise käigus kontrollida nii taotleja tausta (heakskiit) kui pädevusi (kompetentsid). Samuti saab läbi õigusaktide lisada eeltingimustena nõudeid läbitud koolitustele või muudele kutsesobivuse tingimustele. Kutse võib olla tähtajaline, mis omakorda nõuab regulaarselt taastõendamise protsessi läbimist, mis on erasektori vaste riiklikus korrakaitstes kasutatavale atesteerimise süsteemile. Sellise süsteemi kasutusele võtmine võimaldaks osutada korrakaitsealistele teenuseid ainult kontrollitud ja kvalifitseeritud, ehk kehtiva kutsega turvatöötajatega. Järelevalve seisukohast väheneb PPA kulu heakskiitude andmisele, samas kui samad tegevused saab teha kutsehindamise käigus, kus PPA esindajad on ka täna hindamiskomisjonide tegevusse kaasatud.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõus on sätestatud, et kaasatud turvatöötajal peab olema omandatud korrakaitse ametniku kutse.</p>
39.	<p>Ettepanek 20 – Relvaseaduse § 51</p> <p>Teeme ettepaneku eelnõu rakendussätetes täiendada relvaseadust selliselt, et vormiriietust kandvatel turvatöötajatel on õigus kanda avalikus kohas relva nähtavalt. Meie poolne täiendus on seaduse eelnõu rakendussätte § 43 muutmiseks on alljärgnev:</p> <p><i>Relvaseaduse § 51 lõige 1</i></p>	<p>Arvestatud</p> <p>Muudatus lisatud eelnõusse ja seletuskirja.</p>

	<p><i>(1) Juriidiline isik võib anda tema nimele registreeritud relva kanda oma töötajale, kellel on relvakandmisluba. Laskespordiorganisatsioon võib anda tema nimele registreeritud relva kanda oma organisatsiooni liikmele, kellel on relvakandmisluba. Vormiriietust kandev turvatöötaja võib tööülesannete täitmisel kanda relva avalikus kohas nähtavalt.</i></p> <p>Selgitus: Turvatöötaja vormiriietuse juures kantav relvade ja erivahendite vöö ei võimalda sageli kanda erivahendeid riide alla peidetuna. Samuti on patrullekipaazide poolt relva kandmine avalikus kohas nähtavalt oluline heidutusvahend võimalike turvatöötaja vastu suunatud rünnete ennetamiseks. Täna kasutatakse turvatöös relva pigem erandina, aga kui kasutatakse, siis seetõttu, et on selge oht, et turvatöötajat võidakse rünnata (näiteks rahavedu teostavad turvatöötajad).</p>	
40.	<p>Ettepanek 21 - Turvategevuse eeskiri § 28.</p> <p>Teeme ettepaneku muuta eeskirja § 28 sõnastust alljärgnevalt:</p> <p>§ 28. <i>Vormiriietus</i></p> <p><i>(1) Vormiriietusel on embleem ettevõtja ärinimega või kaubamärgina registreeritud logoga, nimesilt, millel on sõna „turvatöötaja“ ning töötaja ees- ja perekonnanimi.</i></p> <p>Selgitus: Eelnõu § 28 sätestatust saab välja jätta nõude mille kohaselt peab vormiriietusel lisaks töötõendile olema lisaks nimesilt, millel on sõna „turvatöötaja“ ning töötaja ees- ja perekonnanimi sest vastavad andmed on juba nõutavad § 27 alusel töötõendil. Siinkohal oleks tegemist info topelt kuvamisega, mis ei loo täiendavat väärtust. Täna on turvatöötajatel olemas PPAGA kooskõlastatud töötõendid, mis peavad olema nähtaval kohal ja kus on kirjas töötaja ees- ja perekonnanimi, sõna turvatöötaja või valvetöötaja, isikukood, töötõendi number, isiku foto ja turvaettevõtte nimi. Kui on vajalik lisada, et töötõend peab vormiriietusel olema alati nähtaval kohal, siis sellist nõuet võib selgemalt välja tuua aga dubleerimine ei ole meie hinnangul eesmärgipärane.</p>	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Tegemist on määruse vaidlusega.</p>
41.	<p>Lõpetuseks toome välja, et Turvategevuse eeskirja osas on eelnõus mitmeid tähelepanekuid, mis eeldavad hetkel mustandi formaadis oleva teksti</p>	<p>Võetud teadmiseks</p>

	<p>sisulist läbi arutamist. Oleme valmis igati kaasa aitama nii valdkondliku terminoloogia kui erinevate ajaliste nõuete sõnastamisel. Samas vajab see ühist tööd koos eelnõu koostajatega, et mõista üksikute sätete soovitud koosmõju turvategevusega.</p>	
<p>Eesti Kaubandus-Tööstuskoda: Kristina Jerjomina (e-post: Kristina.Jerjomina@koda.ee ; tel: 604 0071)</p>		
<p>Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Siseministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust turvategevuse seaduse eelnõu (edaspidi: Eelnõu) kohta. Järgnevalt esitame oma seisukohad Eelnõus toodud muudatuste kohta.</p>		
42.	<p>1. Turvaplaani koostamise kohustus</p> <p>Eelnõu § 5 lg 10 sätestab, et mehitatud valvetegevuse aluseks on valveobjekti turvaplaan ning turvategevuse eeskirja (Eelnõu lisa 2) § 3 sätestab, et turvaplaan koostatakse ja esitatakse teenuse tellijale enne valvetegevuse alustamist ning turvaplaani allkirjastab pädev isik. Kuigi Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et turvaplaan võib olla kirjeldatud ka lepingus, oleme seisukohal, et Eelnõu ja selle lisa 2 tekst võib jätta kohati arusaama, et turvaplaan tuleb koostada siiski eraldi dokumendina ja peab olema eraldi allkirjastatud vastava pädeva isiku poolt.</p> <p><u>Ettepanek:</u> õigusselguse huvides muuta Eelnõu või selle lisa 2 teksti selliselt, et oleks üheselt selge, et turvaplaani ei pea koostama eraldi dokumendina, vaid et vastav tegevusplaan võib olla osa teenuse tellijaga sõlmitud lepingust.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõu lisa 2 esitatud määrust on vastavalt täiendatud.</p>
43.	<p>2. Sisevalvetöötajale ja sisevalve juhile sätestatakse rangemad nõuded</p> <p>Eelnõuga sätestatakse, et sisevalve juht peab vastama lisaks turvajuhil kvalifikatsiooni nõuetele ka muudele turvajuhile kehtestatud nõuetele, s.o nõuded isiksuseomadustele ja kõlblusele, käitumisele, eluviisile jm. Täiendatakse ka sisevalvetöötajale esitatavaid nõudeid. Eelnõu § 9 lg 3 järgi peab sisevalvetöötaja omama korrakaitseametniku kutset või vastama turvatöötajale sätestatud nõuetele, mh vanuse, hariduse, kutse ja edaspidiste koolituste, kehalise ettevalmistuse, isiksuseomaduste, tööriietuse jm osas.</p> <p>Peame positiivseks, et Eelnõuga laiendatakse ka sisevalve korraldamise võimalusi – lisaks valvamisele saab Eelnõu järgi sisevalvena edaspidi korraldada ka korra pidamist ja kaitsmist (Eelnõu § 9 lg 1). Eelnõu seletuskirja kohaselt on sisevalvetöötajale rangemate nõuete sätestamise</p>	<p>Arvestatud osaliselt:</p> <p>Sisevalve juhi osas on juba käesolevalt kehtestatud nõuded, mille kohaselt peab sisevalvejuhil olema turvajuhil kvalifikatsioon. Sisevalvetöötaja osas oleme nõus, et töötaja osas saab määravaks just põhiõiguste kaitse. Sellest tulenevalt on eelnõud muudetud ja sätestatud, et sisevalvetöötaja peab vastama turvatöötaja nõuetele, kui ta tegutseb avalikus kohas.</p>

	<p>eesmärk eelkõige tagada sisevalve kõrgem kvaliteet ja isikute põhiõiguste kaitse ning turvaettevõtjate ja sisevalve korraldajate võrdne kohtlemine. Siiski leiame, et rangemad nõuded ja võrdne kohtlemine on asjakohased ainult olukorras, kus ka tegevuse sisu on nii-öelda võrdne. Täpsemalt, on meie hinnangul rangemad nõuded põhjendatud vaid siis, kui sisevalve korraldamisel ei ole tegemist pelgalt valvamisega, vaid lisaks sellele toimub ka ulatuslikum tegutsemine – ohu tõrjumine või rikkumise kõrvaldamine kohaldades selleks turvatöötajatele ette nähtud meetmeid.</p> <p>Eelkõige ei ole Kaubanduskoja hinnangul põhjendatud rangemad nõuded olukorras, kus ettevõtja soovib korraldada vaid vara valvamist ohu ennetamiseks ning ohu tekkimise korral kutsutakse lihtsalt kohale politseiametnikud või kui sisevalvet teostatakse kohas, mis ei ole avalik ega poolavalik, vaid seal liiguvad peamiselt vaid ettevõtja enda töötajad. Need on kohad, kus sisevalvetöötaja ei puutu töökohustuste täitmisel kokku kolmandate isikutega nii nagu turvatöötajad, näiteks ettevõtte laos, kontoris vms kohas. Ka Eelnõu seletuskirjas on välja toodud, et sisevalve regulatsiooni põhjalikum reguleerimine on vajalik peamiselt siis, kui sisevalvetöötajad asuvad tegutsema poolavalikes või avalikes kohtades ja puutuvad kokku inimestega, kes ei ole osa ettevõtte töötajaskonnast (lk 22). Muudel juhtudel ei ole Kaubanduskoja hinnangul rangemate nõuete kehtestamine vajalik ega põhjendatud. Rangemad nõuded piiravad ettevõtja õigust korraldada oma tegevust enda äranägemise järgi ning võimalust ise otsustada, kuidas tagada oma töötajate ohutust. Samuti piirab sisevalvetöötajale rangemate nõuete kehtestamine ettevõtja võimalust ise valida, keda palgata lihtsamateks valvetöödeks, kus tegelikkuses ei olegi vaja turvatöötajale omast kehalist ettevalmistust, väljaõpet vms.</p> <p><u>Ettepanek:</u> Sisevalve korraldamisele, sisevalvetöötajale ja sisevalve juhile peaksid kehtima rangemad nõuded ainult olukorras, kus täidetakse turvatöötajaga sisult samalaadseid ülesandeid (eelkõige kaitsmine ja vastavate meetmete kasutamine).</p>	
44.	<p>3. Kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav isik</p> <p>Eelnõu § 10 lg 1 punkti 3 kohaselt peab turvaettevõtja tagama, et turvaettevõtja või temaga</p>	<p>Arvestatud: Kahtlustatavuse ja süüdistatavuse nõuded on välja jäetud</p>

	<p>seotud isik ei ole kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav.</p> <p>Kaubanduskojale jääb ebaselgeks, kuidas saab turvaettevõtja tagada, et tema või temaga seotud isik ei ole kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav. Meile teadaolevalt ei ole turvaettevõtjal võimalik vastavaid asjaolusid kuskilt kontrollida.</p> <p>Samuti on meie hinnangul küsitav, kas tegutsemise piirangu seadmine isikule enne, kui tema kohta on jõustunud süüdimõistev kohtuotsus, on asjakohane ning põhjendatud. Sarnane piirang on sätestatud ka turvatöötajale Eelnõu § 16 lõikes 3, mille kohaselt on isikul keelatud töötada turvatöötajana, kes on kriminaalmenetluses tahtliku kuriteo toimepanemises kahtlustatav või süüdistatav. See tähendab, et sisuliselt ei saa isik turvatöötajana (või ka sisevalvetöötajana nt kuskil valvelauas või ukse uksehoidjana) töötamist jätkata seni, kuni tehakse vastav kohtuotsus, mis muu hulgas võib osutada ka õigeksmõistvaks. Tööandjale tähendab see aga täiendavat koormust uue töötaja leidmiseks.</p> <p>Lisaks muudab antud sätte praktikas täitmist veel keerulisemaks see, et ettevõtjaga seotud isik (Eelnõu 10 lg 2 järgi osanik või aktsionär, kellel on üle viie protsendi aktsia- või osakapitalist) võib olla välismaalane või välismaa ettevõtte. Ei ole selge, kuidas saab ettevõtja sel juhul välja uurida, kas isik on kuskil kriminaalmenetluses süüdistatav või kahtlustatav või mitte.</p> <p><u>Ettepanek</u>: vastav piirang vajab täiendavat analüüsimist ja hindamist, eelkõige, kuidas ettevõtja praktikas neid asjaolusid kontrollida saab ning kas on üldse põhjendatud enne isiku süüdi mõistmist tema töötamist piirata.</p>	
45.	<p>Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja ettepanekuid arvesse võtta.</p> <p>Ühtlasi anname teada, et Kaubanduskoda on teadlik Eesti Turvaettevõtete Liidu järgmistest ettepanekutest ning toetab neid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ettepanek panna ettevõtjale teavitamiskohustus majandustegevuse alustamisel valveseadmestiku projekteerimise, paigaldamise ja hooldamise alal ning 2) ettepanek tuua tuleohutusseaduse eeskujul sisse vastutava isiku mõiste ja lugeda 	Võetud teadmiseks

	majandustegevusteade esitatuks, kui majandustegevuse registris on olemas turvategevuse korraldamise eest vastutava isiku kinnitus oma õigussuhte kohta turva ettevõttega.	
Eesti Pank: Rait Roosve (tel: 668 0808; e-post: rait.roosve@eestipank.ee)		
Eesti Pank tänab Siseministeeriumit turvategevuse seaduse eelnõu väljatöötamise eest ja soovib esitada eelnõu kohta kaks täiendavat ettepanekut.		
46.	<p>1. Eelnõu § 4 loetelusse lisada täiendav punkt, mis sätestab, et ministri määrusega reguleeritakse ka raha ja väärtpaberite veo korda.</p> <p>Sularaha on selle transpordi ajal teatud väärtusest kõrge rünnakuriskiga ja võib põhjustada suuri riske ümbritsevatele inimestele. Seetõttu on vajalik standardiseeritud turvameetmete rakendamine selle transpordi ajal, mis on kohustuslikud järgimiseks vastavat teenust pakkuvale ettevõttele.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Turvategevuse eeskirjaga on kavas reguleerida turvategevusest teatamise kord, mis hakkaks sisaldama ka turvaettevõtjale praegu kehtivat kohustust teatada PPAlle enne valvetegevuse alustamist kui liikuvaks valveobjektiks oleva veose väärtus ületab 1 000 000 eurot, ning kooskõlastama PPAGA vedu, mille valveobjektiks oleva veose väärtus ületab 4 000 000 eurot. Iga liikuva valvetegevuse puhul tuleb vajalikud valvamise ja kaitsmise meetmed sh rakendatavad vahendid (sh erivarustus) hinnata enne vastava lepingu sõlmimist ja mehitatud valvetegevuse puhul näha ette ka vastavas turvaplaanis. Määruse täpsem sisu selgub selle koostamisel üheskoos oluliste partneritega pärast eelnõu vastuvõtmist seadusena, ent kavatsus on säilitada senised nõuded raha ja väärtpaberite veole.</p>
47.	<p>2. Eelnõu § 9 lõike 1 sõnastuse täpsustamine selliselt, et sisevalvet korraldav organisatsioon võib talle kuuluvat vara valvata ja kaitsta ka väljaspool tema omandis või valduses olevat maa-ala.</p> <p>Täpsustus on vajalik riikidevaheliste sularahavedude turvamiseks ja hädaolukorra plaanide käivitamiseks tehtavate rahavedude turvamisega väljaspool Eesti Panka.</p>	<p>Selgitame. Sisevalve korraldajal on võimalik nii kehtiva seaduse kui ka eelnõu alusel oma vara valvata ja kaitsta ka väljaspool oma maa-ala sh liikumises.</p>
Riigikohus: Riigikohtu õigusteabe- ja koolitusosakonna juhataja Andraš Tšitškan		
48.	1. § 3 p 2 lõpus on sõna „või“ üleliigne.	Arvestatud
49.	2. § 3 p 7 kohaselt võib turvatöötajaks olla ka turvaettevõtja. Kuna turvaettevõtja tegutseb turvatöötajate kaudu ning turvaettevõtjal on	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Analoogselt kehtiva õigusega võimaldab ka uus regulatsioon turvaturul tegutseda füüsilisest</p>

	<p>turvatöötaja suhtes kohustusi (vt nt § 10 lg 1, § 30), ei tohiks need terminid kattuda.</p>	<p>isikust ettevõtjatel. Sellistel juhtudel on ettevõtja ja töötaja samas isik. Nimetatu terminite kattuvus ei too meie hinnangul kaasa vastuolusid, sest turvatöötaja peab olema isik, kes vastab turvatöötaja nõuetele. Nimetatu nõuetele ei juriidiline isik ei vasta ja seega on võimalik kohaldada seda vaid füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes.</p>
50.	<p>3. Terminit „sisevalve“ on defineeritud nii § 4 lg-s 2 kui ka § 9 lg-s 1. Pigem tasuks kaaluda nende sätete ühendamist.</p>	<p>Arvestatud Eelnõu täiendatakse ja vastavad terminid ühendatakse.</p>
51.	<p>4. § 4 lg 3 näeb ette, et turvategevuse tegevusalal tegutsemisel sõlmitakse tellijaga kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis leping. Seletuskirjast tuleneb, et säärase lepingu olemasolu võimaldab lepingu täpsemaid tingimusi kontrollida nii tellijal kui ka riikliku järelevalve tegijal. Samas ei sätestata eelnõus selle nõude rikkumise tagajärge. Seega toob kirjalikku taasesitamist võimaldava vormi rikkumine ilmselt kaasa VÕS § 11 lg-s 2 nimetatud tagajärje ehk lepingut ei loeta sõlmituks. Riigikohus pigem ei pea seda mõistlikuks lähenemiseks. Näiteks olukorras, kus turvaettevõtja on pakutavad teenused enda kodulehel nimetanud ja tellija saab endale sobiva teenuse tingimused sealt teada ning talle hakatakse teenust osutama suulise lepingu alusel, võiks sarnaselt TLS regulatsiooniga lugeda lepingu sõlmituks vorminõude järgimisest hoolimata. TLS § 4 lg 2 esimene lause näeb samuti ette töölepingu kirjaliku vormi nõude, kuid teine lause sätestab, et tööleping loetakse sõlmituks ka juhul, kui töötaja asub tegema tööd, mille tegemist võib vastavalt asjaoludele eeldada üksnes tasu eest. Sellist regulatsiooni tuleks pidada mõistlikuks ka turvategevuses.</p>	<p>Mitte arvestatud Sellise majandustegevusega kaasneb põhiõiguste riive ja seega peaksid lepingu tingimused olema taasesitataval kujul olemas. See lihtsustab järelevalvet ja on lisa motivatsioon osapooltele, et lepinguid sõlmida.</p>
52.	<p>5. § 4 lg 4 p-s 5 on sõna „turvaettevõtja“ üleliigne.</p>	<p>Arvestatud</p>
53.	<p>6. § 6 lg-s 1 tuleks täpsustada, millist laadi või millise mõjuga tagajärgede vähendamiseks turvaaudit tehakse (nt kahjulikud tagajärjed).</p>	<p>Mitte arvestatud Turvaauditi mõiste on jäetud eelnõus olemuselt abstraktseks, et selle all käsitleda kõiki võimalikke ohtusid. Täiendavalt kas lahtise või kinnise loetelu lisamine tähendab oluliselt vaba majandustegevuse piiramist. Tegemist ei ole isikute põhiõigusi otseselt piirava turvategevusega, millest tulenevalt on leitud, et</p>

		antud tegevuse korral on mõistlikum jätta see turu sisustada.
54.	7. § 10 lg 1 p 3 osas on ebaselge, kuidas saab turvaettevõtja tagada, et ta ei ole kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav ega ole karistatud. Pigem tuleks see säte sõnastada keelunormina (vrd § 16 lg 3).	Arvestatud Eelnõust jäetakse kahtlustuse ja süüdistuse nõue välja.
55.	8. § 10 lg-s 2 tuleks lisada sõna „turvaettevõtja“ ette sõna „ka“.	Mitte arvestatud Eelnõu sõnastust ei muudeta, sest eelnõuga on soovitud rõhutada asjaolu, et nimetatud piirang kehtib vaid kirjeldatud isikute suhtes.
56.	9. § 14 lg-s 2 peaks sõna „viimise“ asemel olema „läbiviimise“.	Arvestatud
57.	10. § 15 lg-s 2 peaks sõna „sõlmimiseks“ asemel olema „sõlmimise üle“.	Arvestatud
58.	11. § 19 pealkirjana võiks kaaluda „Meetmete kohaldamise üldnõuded“.	Arvestatud
59.	12. § 25 lg 2 kohaselt võib turvatöötaja tõkestada isiku väljumise valveobjektilt kuni asjaolude selgumiseni. Kuna tegemist on isiku liikumisvabaduse piiranguga, mis on võrreldav isiku kinnipidamise ehk vabaduse võtmisega (vrd § 27 lg 1), vajab selle meetme kohaldamise ajaline piirang täpsustamist. Samuti tuleks täpsustada, milliseid toiminguid peab turvatöötaja sellises olukorras tegema (vrd § 27 lg 3).	Mitte arvestatud Turvatöötaja peab oma tegevuses lähtuma ka eelnõu §-s 19 sätestatust, mis nõuab, et kõik kohaldatud meetmed oleksid ka asjakohased ja proportsionaalsed. Isiku lahkumist võib õigustada vaid mõistliku aja piires kuniks on võimalik selgitada välja, kas isik on toime pannud rikkumise. Kui seda ei ole mõistliku aja jooksul võimalik teha siis ei tohi turvatöötaja isikut kauem kinni pidada.
60.	13. § 30 lg 4 sõnastus vajaks ülevaatomist (nt sõna „seos“ asemel peaks olema „seose“).	Arvestatud
61.	14. § 30 lg-s 5 tuleks täpsustada, millise perioodi keskmisest töötasust tuleb lähtuda.	Arvestatud
62.	15. § 30 lg-s 6 peaks olema sõna „turvaettevõtja“ asemel „turvaettevõtjat“.	Arvestatud
63.	16. §-s 32 tuleks arvestada ka võimalusega, et § 30 lg-s 1 nimetatud isikud esitavad toetuse saamise avalduse küll § 31 lg-s 3 sätestatud tähtaja jooksul, kuid erinevatel aegadel. Ka sellisel juhul tuleks tagada, et soodustatud isikud saavad toetuse võrdsetes osades (vt § 32 lg 2).	Võetud teadmiseks
64.	17. § 32 lg 3 teises lauses oleks sõna „põhjuse“ asemel täpsem „põhjendused“. Sama lõike kolmandas lauses on keeldumise ainuke põhjus nimetatud. Põhjendused peaksid kajastama selgitusi	Arvestatud

	selle kohta, miks on turvaettevõtja seisukohal, et osaline või puuduv töövõime tekkis turvatöötaja enda süül.	
65.	18. § 33 lg-s 1 tuleks kaaluda pädevuse andmist Politsei- ja Piirivalveametile, mitte selle asutuse mis tahes ametnikule.	Mitte arvestatud
66.	19. Eelnõus on kaht normi tähistatud §-ga 39.	Võetud teadmiseks
Eesti Linnade ja Valdade Liit: ELVL tegevdirektor Veikko Luhala		
67.	<p>1. Eelnõuga §-ga 39 kavandatakse täiendada korrakaitseadust §-ga 82¹, milles sätestatakse regulatsioon halduslepingu alusel turvaettevõtja kaasamiseks KOV-i korrakaitseülesande täitmisele, ja §-ga 82², milles sätestatakse hüvitis turvatöötaja hukkumise, haigestumise ja vigastada saamise korral seoses turvaettevõtja kaasamisega.</p> <p>Leiame, et eelnõu vajab selles osas täiendavat analüüsi ja läbitöötamist, kuna esitatud regulatsiooniga seonduvad mitmed probleemid.</p> <p>Eelnõu seletuskirja kohaselt ei pea riik täitma kõiki haldusülesandeid vahetus organisatsioonilises vormis, vaid võib nende täitmiseks kaasata erasektori. Sellest lähtudes on eelnõu §-s 39 esitatud regulatsiooni eesmärk võimaldada KOV-il kindlate avalike ülesannete täitmisele kaasata turvaettevõtte.</p> <p>Täidesaatva võimu jõumonoopoli või muude tuumikfunktsiooni kuuluvate haldusülesannete delegeerimise puhul täielikku keeldu sätestatud ei ole, kuid täidesaatva riigivõimu volitusi eeldava haldusülesande täitmiseks volitamist reguleeriv seadus peab andma konkreetse volituse, sealhulgas nägema ette täidesaatva riigivõimu volituse sisu ja haldusülesande.</p> <p>Nõustume, et volitusnorm peab olema konkreetne. Kuna täidesaatva võimu jõumonoopol kuulub riigile, on kohalikul omavalitsusel võimalik hakata kaaluma avalikus kohas käitumise üldnõuete üle riikliku järelevalve tegemisse turvaettevõtjate kaasamist alles siis, kui on selged tema enda volituste sisu, ulatus jms riigi poolt kohalikule omavalitsusele pandud avalikus kohas käitumise üldnõuete üle riikliku järelevalve teostamisel.</p> <p>Asjaolule, et kohaliku omavalitsuse ülesanne on ebaselge, on viidatud ka varasemalt, viimati 31.10.2019 kirjas nr 5-1/233-2 korrakaitseaduse, kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse, ühistranspordiseaduse ja väärtusmõõtmise seadustiku muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse kohta.</p>	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Kahjuks ei saa me käesolevalt kommenteerida asjaolusid ega põhjuseid, miks eelnõu 554 SE raames KOV-le ülesanded vastava ulatuses määrati ega miks ei antud täiendavat arvamuse avaldamise võimalust.</p> <p>Nõustume, et kehtivas õiguses ei ole KOV-l kohustust korrakaitseametniku ega vastava üksuse määramiseks. Samas sätestab eelnõu, et turvaettevõtte kaasamisel peab see olema tehtud. Eelnevaga soovitakse tagada, et KOV, kes kaasab enda tegevusse turvaettevõtte on võimeline ka ise korrakaitstes osalema ning vajadusel vastavaid menetlusi üle võtma ja läbi viima. Kui kaasatud turvatöötaja avastab ja fikseerib teatud ohu või rikkumise, siis peab ka KOV-l olema võimekus sellega edasi tegeleda ehk menetlus lõpuni viia. Nt määrata sunniraha. Kui sellist võimekust ei ole, siis muutub ka küsitavaks turvaettevõtte kaasamine.</p>

	<p>13. juulil 2014. a jõustunud karistusseadustiku muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse, millega täiendati KorS-i §-dega 57¹ ja 57², eelnõu (554 SE) seletuskirjas on nimetatud sätete lisamist omavalitsuste suhtes põhjendatud õiguse andmisega teostada järelevalvet enda kehtestatud nõuete ja piirangute üle. Rõhutame, et algne eelnõu (554 SE) korrakaitseaduse täiendamise sätteid ei sisaldanud, vastavad sätted lisati eelnõusse Riigikogus. Kohalikud omavalitsused olid jäetud ilma võimalusest avaldada arvamust selle kohta, kuigi nimetatud muudatus puudutas neid otseselt.</p> <p>Eelnõus ja selle seletuskirjas on mitmeid küsitavusi ja ebatäpsusi. Näiteks eeldus, et turvaettevõtjat võib riikliku järelevalve teostamisse kaasata ainult see kohaliku omavalitsuse üksus, kellel on moodustatud kohaliku omavalitsuse korrakaitseüksus või kes on ametisse nimetanud korrakaitseametniku. Olukorras, kus seadusega ei ole sätestatud eraldi nõudeid korrakaitseüksusele ja korrakaitseametnikule peale kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse 6¹. peatükis sätestatu, ei ole see põhjendatud. Ebaselgeks jääb halduslepingu sõlmimisega seonduv, sh halduslepingu sõlmimisele eelnev Politsei- ja Piirivalveametiga kooskõlastamise nõue.</p> <p>Ebaselgeks jääb ka olukord, kus asja lahendamiseks on vaja kohaldada jõudu – seletuskirja kohaselt on turvatöötajal pigem esmase reageerija roll ja KOV peab olema võimeline tagama, et pärast esmast reageerimist on võimalik alustatud juhtumi lahendamist jätkata, samas on teada, et teatud asja saab lõplikult siiski lahendada politsei (jõu rakendamine).</p>	
68.	<p>2. Vajalik oleks eelnõu täiendada andmekaitse aspektist lähtuvalt. Teeme ettepaneku eelnõu täiendada isikuandmete kaitse seaduse muudatuse ettepanekuga (nt § 12), mis taastaks kaamerate kasutamise kohta endise isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 14 lg 3. Sätte sõnastamisel soovime kasutada "kaamera" asemel sõna "jälgimisseadmetik". Siis oleks IKSis ja turvategevuse seaduses kasutatud sama terminoloogiat ning sõnastus kataks võimalikud tehnilised arengud tulevikus. IKSis võiks jälgimisseadmetikuga seonduv olla reguleeritud sellepärast, et turvategevuse seadus katab üksnes</p>	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Käesolevalt ei reguleeri andmete töötlemist andmekaitseadus. Isikuandmete kaitse seaduse § 1 lõike 1 kohaselt reguleerib seadus:</p> <p>1) füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel ulatuses, milles see täpsustab ja täiendab sätteid, mis sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete</p>

	<p>jälgimisseadmestiku kasutamise turvateenusega seondult, kuid muud juhud jätab katmata. Alternatiivina võiks eelnõu sisaldada miinimumnõudeid selle kohta, kuidas teavitada andmesubjekte jälgimisseadmestiku kasutamisest (sama andmekoosseis nagu oli IKSis (seadmestiku kasutamise fakti kohta teave ja samuti vastutava töötaja kohta). Sellisel juhul ei peaks tellima andmekaitsetingimustega nn plakateid, mille kohustus EL õigusest tuleneb.</p>	<p>vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88);</p> <p>2) füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel õiguskaitseasutuste poolt süütegude tõkestamisel, avastamisel ja menetlemisel ning karistuste täideviimisel.</p> <p>Teie poolt kirjeldatud asjaolusid reguleerib Isikuandmete kaitse üldmäärus (EU) 2016/679 (General Data Protection Regulation). Antud regulatsioon on Eestis otsekohalduv ja seega ei ole võimalik selles täiendavaid regulatsioone luua. Nõuded ja juhised jälgimisseadmestiku kasutamise kohta on koostatud ja välja antud Andmekaitse Inspektsiooni poolt. Eelnõus toodud sätted, mis reguleerivad jälgimisseadmestiku kasutamist on aga suunatud eelkõige nende paigaldajatele ning neile seatud nõuete kontrollimisele.</p>
<p>Rahandusministeerium: Virge Aasa (tel: 6113549; e-post: Virge.Aasa@fin.ee) ja Anneli Valgma (tel: 6113289; e-post: Anneli.valgma@fin.ee)</p>		
<p>Kooskõlastame turvategevuse seaduse eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel.</p>		
69.	<p>1. Eelnõu § 13 lõikes 2 on vale viide, korrektne on viidata § 4 lõike 1 punktile 4.</p>	<p>Arvestatud</p>
70.	<p>2. Eelnõu § 13 lõikes 5 ja § 17 lõikes 5 sätestatakse, et halduslepingu lõppemisel võtab ülesannete täitmise üle Politsei- ja Piirivalveamet. Teeme ettepaneku kaaluda, kas sätte sõnastus ei ole liigselt piirav. Näiteks ei võimaldaks see uue isikuga halduslepingu sõlmimise korral anda ülesannete täitmist uuele volitatud isikule.</p>	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Eelnõu säte on mõeldud olukorraks, kus haldusleping lõppeb ja ei ole sõlmitud uut või ka puudub kavatsus sõlmida uus. Säte on analoogne autoveoseaduse § 47 lõikes 3 sätestatuga.</p>
71.	<p>3. Juhime Teie tähelepanu asjaolule, et turvatöötaja hukkimise korral pereliikmele makstav hüvitis maksustatakse tulumaksuga, kui tulumaksuseaduses ei ole sellekohast erandit. Kui eesmärgiks on luua turvatöötaja hukkimise korral makstava hüvitise osas analoogne regulatsioon abipolitseinikega, vabatahtlike päästjatega jne, tuleks täiendada tulumaksuseaduse § 19 lõiget 3,</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Täiendame eelnõud tulumaksuseaduse muutmise sättega ja eelnõu sõnastuses seotakse toetuse maksmine keeleliselt lahti töötasu maksimisest.</p>

	lisades selle punkti 12 viited turvaseaduse asjakohastele sätetele. Soovitaksime lisaks parandada toetuse maksmise sõnastust, et siduda see keeleliselt lahti töötasu maksmisest. Parem on sätestada näiteks toetuse maksmine turvatöötaja viie aasta töötasu suuruses summas.	
72.	4. Eelnõu § 42 kohaselt muudetakse riigilõivuseadust. Seletuskirja kohaselt liigub väljaõppe tegevusloa andmine Haridus- ja Teadusministeeriumist Politsei- ja Piirivalveametisse. Ka teised toimingud, mille lõivusätteid muudetakse, on seletuskirja kohaselt Politsei- ja Piirivalveameti pädevuses. Palume muudatusi tehes arvestada, et riigilõivuseaduse 11. peatüki 1. jaos sätestatakse riigilõiv valdkonna eest vastutava ministri toimingute eest. Politsei- ja Piirivalveameti toimingud asuvad 11. peatüki 2. jaos. Riigilõivuseaduses on ka teisi juhtumeid, kus ühe seaduse alusel tehtavad toimingud tuleb seaduses laiali jaotada pädevate asutuste järgi. Toimingud on liigendatud nende tegijate järgi, et isikul oleks lihtsam leida valitsusasutust, kellelt vajalikku toimingut taotleda. Õigusselgus oleks paremini tagatud, kui toimingud oleksid jaotatud ühtsete reeglite kohaselt toimingut tegevate asutuste järgi.	Arvestatud Muudame eelnõud vastavalt märkusele.
73.	5. Seletuskirjas on märgitud, et uus regulatsioon eeldab majandustegevuse haldamisega, sh loamenetluse ja järelevalvega tegelevate ametnike koolitamist, seda eelkõige politseis, ent ka Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametis, samuti infopäevade korraldamist turvaettevõtjatele (uuenenud regulatsiooni, sh nõuete kohta) ja KOVi esindajatele (tutvustamiseks võimalusi, kuidas kujundada turvaettevõtete teenuste kasutamise abil kohalik turvaline elukeskkond). Seletuskirjas ei ole märgitud, kui suured on koolitustega kaasnevad eeldatavad kulud ning seda, kuidas need plaanitakse katta. Palume seletuskirja täiendada.	Arvestatud Seletuskirjas on hetkel märgitud, et „mõlema tegevuse korraldamiseks saab kasutada riigi ja KOVi asutuste ruume ning ettevalmistustööd teha koostöös ETELi, maakondlike turvalisuse nõukogude ja teiste partneritega“. Koolituste läbiviimiseks kulud (suuresti transpordiks) nähakse ette siseministeeriumi sisemiste vahendite arvelt.
Haridus- ja Teadusministeerium: Elen Ruus (tel: 735 0104; e-post: elen.ruus@hm.ee)		
Haridus-ja Teadusministeerium kooskõlastab turvategevuse seaduse eelnõu järgmiste märkustega arvestamise korral.		
74.	1. Kaks aastat tagasi turvaseaduse muutmise tööriühmas lepitati kokku, et edaspidi hakkab turvatöötajate väljaõppe korraldamiseks tegevusloa väljastama Politsei- ja Piirivalveamet (edaspidi PPA). Haridus- ja Teadusministeerium on jätkuvalt seisukohal, et see on mõistlik lahendus. Turvategevuse seaduse eelnõu	Arvestatud Eelnõust on välja jäetud turvatöötaja väljaõppes tegevusloa nõue.

	<p>§ 8 lõikes 3 sätestatakse, et turvatöötaja väljaõppele kohaldatakse ka täiskasvanute koolituse seadust. Esitatud eelnõust paraku ei selgu, millises ulatuses seda teha kavatsetakse. Täiskasvanute koolituse seadus hõlmab ka koolitusasutuste poolt iga-aastast tegevusnäitajate esitamist (vt TäKS § 8 lõige 5). Seetõttu on vajalik läbi mõelda, et kuidas seda nõuet edaspidi turvatöötajate koolitust pakkuvasutus täitma hakkab. Tegevusloa taotluse lahendab edaspidi PPA. Tegevusloa kontrolliesemes on eelnõu kohaselt üksnes õppekavad (eelnõu § 14). Koolitajatele on küll kehtestatud kvalifikatsiooninõuded (turvategevuse eeskirja eelnõu § 11), aga eelnõu kohaselt ei arvata neid kontrollieseme hulka.</p>	
75.	<p>2. Teeme ettepaneku Turvategevuse eeskirja eelnõus määratletud täienduskoolituste õppemahtu (vt §-des 6 –10) arvestada akadeemilistes tundides lähtudes täiskasvanute koolituse seadusest.</p>	<p>Arvestatud Täiendame rakendusakti kavandit vastavalt märkusele.</p>
76.	<p>3. Lisaks tekib eelnõu § 33 sõnastuse puhul küsimus, kas TäKS nõuete täitmise üle jääb järelevalvet teostama Haridus- ja Teadusministeerium. Teeme ettepaneku Haridus- ja Teadusministeeriumi ja PPA järelevalvepädevus eelnõusja seletuskirjas selgelt piiritleda.</p>	<p>Selgitame Järelevalvet hakkab teostama PPA kogu turvatöötaja väljaõppe tegevusala ulatuses. TäKS osas vaja arutada ja otsustada (vt p.1) – milline on ka senine praktika tegevusalade puhul, kus HTM-il ja põhirollis majandushaldusorgani ülesandeid täitva asutuse vahel.</p>
77.	<p>4. Kui kohalik omavalitsus võib avalikukorra tagamiseks halduslepinguga turvaettevõtet teatud tingimustel kasutada, siis sellise lepingu objektiks ei saa olla koolimaja, sest tegu pole avaliku kohaga. Seetõttu saab kooli poolt turvateenuse tellimisel (iseseisvalt ehk kohalikust omavalitsusest sõltumatult) teenuse sisuks olla vaid valveobjektile sisenemise kontroll või sealt väljumise takistamine, korra tagamine täiskasvanute ja objektile ilma loata sisenenud isikute suhtes.</p> <p>Kõigele, mis puudutab aga lapsi, peaks rakenduma põhikooli- ja gümnaasiumiseadus ning turvatöötaja sekkumine oleks mõeldav üksnes siis, kui see mahuks hädakaitse vm taolise olukorra raamidesse. Teeme ettepaneku eelnõu seletuskirjas enam avada eelnõu ja põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse piire ja kattuvusalasid, et hilisemas praktikas esineks vähem vaidlusi.</p>	<p>Võetud teadmiseks PGSiga sätestatud tugi- ja mõjutusmeetmete rakendamise õigusega isikute otsustamine on määratud PGS § 58 lõikes 4¹ (Direktor või tema volitatud isik). Seega on see kooli pädevuses ja pigem on küsimus selles, et keda HTM eelistab näha sellises rollis (säte võimaldab teoreetiliselt ka volitada kooliväliseid isikuid).</p>
<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: Liisa.Surva@mkm.ee</p>		<p>Liisa Surva (tel: 6256 318;</p>

78.	<p>1. Märgime eelnõu osas tervikuna, et eelnõus toodud regulatsioon ei lahenda Eesti lipu all sõitvate laevade valvamisest ja kaitsmisest relvastatud turvatöötajate kasutamise seonduvaid küsimusi, millele on eelnõu menetlemisele eelnevalt ja menetluse käigus varasemalt tähelepanu juhitud ja mida on VA ja MKM esindajad ka varasemalt SIMiga kohtumiste käigus ning e-kirja teel käsitletud. Meile teadaolevalt puudub käesoleval juhul põhjalik analüüs, mis toetaks eelnõus toodud kujul turvategevuse seaduse regulatsiooni sätestamist ning seetõttu ei ole võimalik tagada, et seaduse jõustumisel on võimalik praktikas relvastatud turvatöötajaid Eesti lipu all sõitvatel laevadel kasutada.</p> <p>Vabariigi Valitsuse 17.07.2017 otsuse kohaselt tuli SIMil töötada välja seadusemuudatuste ettepanekud seonduvalt Eesti turvaettevõtete relvastatud turvameeste teenuse osutamisega Eesti lipu all sõitvatel laevadel ning esitada uue turvaseaduse eelnõu, milles need muudatusettepanekud on kajastatud, Vabariigi Valitsusele hiljemalt 31.03.2018. Samuti tuli SIMil analüüsida ja töötada välja seadusemuudatuste eelnõu, et laiendada turvateenuste osutamise võimalust ka välismaistele turvaettevõtetele arvestusega, et seadusemuudatuse jõustumise tähtajaks oleks hiljemalt 31.12.2019.</p> <p>Eelnevast lähtuvalt peaks meie hinnangul juba käesolev eelnõu sisaldama regulatsiooni, mis võimaldaks ka välismaistel turvaettevõtetel Eesti lipu all sõitvatel laevadel turvateenust pakkuda. Nimetatud on hädavajalik laevade Eesti lipu alla toomise projekti vaatest, sest Eesti turvaettevõtjad ega turvatöötajad ei suuda alati pakkuda efektiivset ja kiiret teenust igas maailma paigas vastavalt laevaomanike vajadustele. Relvastatud turvatöötajate kasutamise vajadus võib tõusetuda kiirelt ja Eesti turvaettevõtja ei pruugi antud geograafilises asukohas kohal olla. Lisaks on vajalik tagada ka piisav pakkumiste olemasolu, et laevaomanikel oleks võimalus valida erinevate ettevõtjate vahel turvateenuste tellimisel. Kui pakujate arv on väike, siis tõuseb laevaomaniku jaoks turvateenuse hind ja see omakorda muudab laevade Eesti lipu alla toomise kallimaks võrreldes teiste lipuriikidega. Samuti tuleb kõnealuses kontekstis läbi analüüsida vajadus välismaiste turvaettevõtjate tunnustamiseks ja tunnustatud nimekirja kinnitamiseks, mis hõlbustaks sobiva</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõus ja seletuskirjas on toodud relvastatud laevakaitseregulatsioon.</p>
-----	---	---

	<p>teenusepakkuja leidmist relvastatud turvateenuse vajaduse tekkimisel.</p> <p>Meile teadaolevalt on Valitsuse majandusarengu komisjoni 28.01.2020 otsusega antud SIMile tähtaeg hiljemalt 2020. aasta septembriks koostada põhjalikum analüüs, mille raames hinnatakse relvastatud välismaiste turvaettevõtete Eesti lipu all sõitvatel laevadel kasutamise kaasnemise riske ja tarvilikkust koos lahenduste panekute ga.</p> <p>Arvestades, et käesoleval juhul ei kajasta eelnõus toodu kõiki aspekte Eesti lipu all sõitvatel laevadel relvastatud turvatöötajate kasutamise seonduvast, tuleb MKM hinnangul kõnealused küsimused lahendada enne, kui eelnõu menetlemise ga edasi liigutakse.</p> <p>Ühtlasi viitame, et kõnealuse küsimuse lahendamine ja protseduuride lahti kirjutamine nõuab kombineerituna nii merenduse kui ka turvalisuse alast pädevust. Üldjuhul baseeruvad rahvusvahelises laevanduses relvastatud turvateenuse kasutamise ga seotud protseduurid järgnevatel dokumentidel: IMO MSC.1/Circ.1405/Rev.2; IMO MSC.1/Circ.1406/Rev.3, ISO 28007-1:2015(E) ja BPM5, mis vajavad meie hinnangul eelnõu edasise l menetlemise l eelnõu koostajate l analüüsimist ja vajalikus osas eelnõus kajastamist.</p>	
79.	<p>2. Eelnõu § 1 lõikes 4 on sätestatud, et Eesti riigilippu kandva laeva valvamine ja kaitsmine majandustegevuse na kohaldatakse sõltumata laeva asukohast turvategevuse seadust, arvestades meresõiduohutuse seaduse (MSOS) erisusi.</p> <p>Rõhutame, et käesoleval juhul ei ole MSOSis sätestatud eriregulatsiooni turvategevuse seaduse eelnõus loetletud majandustegevuse na teostatavate tegevusalade suhtes, samuti ei tehta MSOSis erisusi menetluses oleva turvategevuse seaduse eelnõuga, mistõttu eelnõus toodud kujul turvategevuse seaduse vastuvõtmise l peaks Eesti riigilippu kandva laeva valvamine ja kaitsmine siiski rakenduma turvategevuse seaduses sätestatud regulatsioon tervikuna. Eeltoodu aga ei ole praktikas rakendatav ja seetõttu ei saa MKM nõustuda eelnõus toodud regulatsiooniga enne, kui eelnõuga tehtavate muudatuste juurde on ka sisuliselt toodud Eesti riigilippu kandva laeva valvamine ja kaitsmise sätteid. Juhime tähelepanu, et varasemalt (2017. ja 2018. aastal) on VA esindajate ja turvategevuse seaduse eelnõu koostajate vahel arutatud MSOSis eriregulatsiooni sätestamist ja e-kirja teel on</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõus ja seletuskirjas on toodud relvastatud laevakaits e regulatsioon.</p>

	<p>asjaosaliste vahel vahetatud ka MSOSi sätestatava regulatsiooni kavandeid. Meile teadmata põhjustel MSOS erisused siiski eelnõus ei kajastu.</p> <p>Samuti tuleb eelnõu § 1 lõike 4 sõnastuse osas arvestada, et rahvusvahelises praktikas ei toimu laeva valvamine ja kaitsmine vaid laeva pardalt, vaid võib toimuda ka saatelaevadelt eskordina, sh võivad praktikas pakkuda kaitset ka teiste riikide jõustruktuuride laevad. Eskordina turvateenuse pakkumise võimalust tuleb kindlasti arvestada tankerite või muude plahvatus- või tuleohtlikku lasti vedavate laevade puhul, kus relvade laevale toomisel, sh relvastatud turvatöötajate kasutamisel laevadel võivad olla piirangud. Seetõttu tuleks sätte sõnastust täpsustada selliselt, et turvategevuse seadus reguleeriks Eesti riigilippu kandva laeva valvamist ja kaitsmist vaid laeva pardalt, kuid mitte eskordi puhul. Puudub põhjus, miks piirata Eesti lipu all sõitvate laevade kaitset väljaspool laeva parrast (so väljaspool Eesti jurisdiktsiooni, sh rahvusvahelise koostöö käigus pakutavat sõjaväelist kaitset). Varasemate arutelude käigus SIMiga on ka leitud, et kaitse saatelaevadega on alternatiiviks perioodil, mil välismaiste relvastatud turvatöötajate kasutamise võimalus Eesti lipu all sõitvatel laevadel veel puudub. Juhul kui eelnõus soovitakse Eesti lipu all sõitva laeva erisused olemasoleval kujul sätestada, tuleb muuta eelnõu § 1 lõike 4 ja § 18 lõike 4 sõnastust, sätestades selgelt, et silmas on peetud turvateenust, mida osutatakse laeva pardal. Vastavasisuline selgitus tuleb lisada ka eelnõu seletuskirja.</p> <p>Lisaks eeltoodule märgime, et arusaadavuse ning praktikas rakendamise huvides võib kaaluda Eesti riigilippu kandva laeva valvamise ja kaitsmise regulatsiooni sätestamist lennundusseaduse eeskujul, st koosmõjus MSOSis sätestatavate erisustega viidata turvategevuse seaduses konkreetsetele sätetele, mida laevade puhul kohaldatakse ja mitte teha viidet turvategevuse seaduse kohaldamisele tervikuna nii nagu hetkel eelnõu § 1 lõikes 4 on toodud.</p>	
80.	<p>3. Üldise tähelepanekuna märgime, et eelnõus kasutatakse termineid turvajuht, turvaaudit ja turvaplaan, mis haakuvad MSOSis ja sadamaseaduses (SadS) kasutatud terminoloogia ning regulatsiooniga üldiselt. MSOS ja SadS kasutab termineid kas sisult erinevas tähenduses või omavad vastavad institutsioonid täiendavaid nõudeid valdkonnaspetsiifikast lähtuva lt.</p>	<p>Arvestatud:</p> <p>Eelnõule lisatud määruse kavandis on sätestatud täpsemad nõuded turvaplaanile ja turvaauditile. Sellest tulenevalt oleme ka vastavas rakendusaktid teinud erandi muude seaduste osas. Nõustume, et turvaettevõttele</p>

	<p>Arvestades, et käesoleval juhul ei ole eelnõus kajastatud MSOS muudatusi ning SadSis tehakse üksnes redaktsioonilised muudatused turvategevuse seaduse sõnastusest lähtuvalt, ei ole praktikas üheselt jälgitav, millised nõuded ja millisel kujul laevade ning sadamate vaatest rakenduvad. Kõnealuses osas ei leia täpsustusi ka eelnõu seletuskirjast.</p>	<p>ei peaks olema mitmekordset turvaplaani ega riskianalüüsi läbiviimise kohustust. Seega sätestame rakendusaktis, et juhul kui vastav nõue tuleneb muu seaduse alusel, siis järgitakse vaid muus seaduses sätestatud.</p> <p>Lisaks juhime teie tähelepanu asjaolule, et SadS ei ole kasutatud turvajuhi terminit. Nimetatud seadus kasutab turvaülema terminit, mis on ka eelnõus sätestatud turvajuhist erinevalt sisustatud.</p>
81.	<p>4. Eelnõu § 18 lg 2 kohaselt kohalduvad MSOS alusel Eesti riigilippu kandva laeva valvamisel ja kaitsmisel turvatöötajale meretöö seaduse (MTöös) §-des 14 ja 15 sätestatud kohustused. Võime eeldada, et kõnealuse sätte sõnastamisel on võetud eeskujul täna kehtiva turvaseaduse § 33 lõikest 2. Olenemata kehtivas seaduses sätestatust, ei ole meie hinnangul korrektne turvatöötajate kohustuste puhul viidata tervikuna MTöösSis laevapere liikmetele sätestatud kohustustele.</p> <p>Seejuures märgime, et MTöös § 14 punkt 5 kohustab kasutama reederi määratud töö- või ametiriietust. Üldjuhul on laevades kasutusel ühtne laevapere liikmete riietus, nt tunked laevandusettevõtte logoga. Turvatöötajatel on aga kasutusel oma töökohustuste täitmiseks eririietus, koos turvaettevõtja logoga ja vajalike rakmete ja kinnitustega erivarustuse jaoks.</p> <p>Samuti kohustab MTöös § 14 punkt 7 laevapere liiget täitma muid seaduses, kollektiiv- või töölepingus ettenähtud kohustusi. MTöösSis, kollektiivlepingus või meretöölepingus ette nähtud laevapere liikmete kohustused ei saa automaatselt laieneda turvatöötajatele. Turvatöötajatel on tööleping oma tööandjaga, milles osad sätted lähevad suure tõenäosusega vastuollu laevapere liikmete kollektiiv- või meretöölepinguga. Näiteks võivad kompensatsioonimäärad turvatöötaja surma või vigastuse puhul erineda laevapere liikme vastavatest kompensatsioonimääradest.</p> <p>Lisaks eeltoodule kohustab MTöös § 15 lg 1 punkt 3 laevapere liiget järgima kapteni või muu pädeva isiku korraldusi, mis on vajalikud lasti riknemise või hävimise vältimiseks. Turvatöötaja ei pea üldjuhul tegelema lastiga või vastutama lasti eest. Antud tegevus on ka turvatöötajale potentsiaalselt</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõust on välja jäetud viited MtöösS-le tulenevalt SoM-i märkusest (vt märkus nr 6) „Laeval töötav turvatöötaja on laevapere liige, kellele kohaldub MTöösS tervikuna“. Seega oleme hetkel viited antud seadusele välja jättnud.</p>

	<p>ohtlik, kuna tal puudub vastav ettevalmistus ja praktiline kogemus nimetatud toimingute teostamiseks.</p> <p>Eelnevast lähtuvalt teeme ettepaneku täpsustada viiteid MTöõSi konkreetsetele sätetele või sootuks eraldi sätestada, millised kohustused täpsemalt Eesti riigilippu kandva laeva valvamisel ja kaitsmisel turvatöötajatele kohalduvad. Ühtlasi märgime siinkohal, et käesoleval juhul on Sotsiaalministeeriumi ja Rahandusministeeriumiga koostöös ettevalmistamisel MTöõS analüüs, milles muuhulgas keskendutakse ka laevapere liikme mõistele, täpsemalt sellele, kas ja millises ulatuses peab MTöõSi muutma ja sätestama sõnaselgelt, kas üldse ja millises juhul peaks relvastatud turvatöötajaid lugema laevapere liikmeteks.</p>	
82.	<p>5. Eelnõu § 29 lõike 1 kohaselt on turvatöötajal valvetegevuse teostamisel õigus kasutada relva. Valvetegevusel lubatud relvade loetelu on sätestatud relvaseaduse (RelvS) §-s 31. Eelnõu § 29 lõikega 2 sätestatakse, et relva ja laskemoona soetamise, omamise, valdamise, hoidmise või kandmise ning töötajale relva kasutada andmise kohta kohaldatakse RelvS-st ning RelvS alusel antud õigusaktidega sätestatud korda, arvestades turvategevuse seaduses sätestatud erisusi. Eelnõus toodud RelvS muudatused on aga Eesti riigilippu kandva laeva kaitsmise osas oma olemuselt redaktsioonilist laadi ja seotud üksnes eelnõus toodud sõnastuslike muudatustega ning sisulisi muudatusi turvategevuse kontekstis ei tehta, kuigi VA on juba varasemalt (2017. ja 2018. aasta kirjavahetustes) eelnõu koostajatele märkinud, et täna kehtiv seadus ei võimalda praktikas laevale relvastatud turvateenust pakkuda.</p> <p>Arvestades eelnõu § 1 lõikes 4 toodut, kohaldatakse Eesti riigilippu kandva laeva valvamisel ja kaitsmisel majandustegevusena turvategevuse seadust sõltumata laeva asukohast, seega tuleb eelnõus sätestatud regulatsiooni arvestades Eesti riigilippu kandva laeva valvamisel ja kaitsmisel igal juhul lähtuda turvateenuse osutamisel nii turvategevuse seaduses kui ka RelvS-is sätestatud regulatsioonist.</p> <p>Eelnõu § 29 lõike 3 sätestab, et turvatöötaja võib valvetegevuse käigus kasutada ainult turvaettevõtjale kuuluvat relva. RelvS-is eelnõuga kavandatud § 37 lg 21 muudatuse kohaselt, kui relvaluba või soetamisluba taotletakse turvategevuse seaduse alusel valvetegevuseks Eesti</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõus ja seletuskirjas on toodud relvastatud laevakaits e regulatsioon.</p>

<p>riigilippu kandval laeval, peab taotleja relvaloa või soetamisloa juurde esitama valvatava laeva nime, laeva registrinumbri, laeva omaniku nime, laeva omaniku isiku- või registrikoodi, kontaktisiku nime ja telefoninumbri ning laeva kapteni nime ja telefoninumbri. Kõnealune loetelu kehtib samas sõnastuses ka hetkel kehtivas RelvS-is, kuid meie hinnangul ei ole vastavate andmete taotluse juurde esitamine põhjendatud.</p> <p>Esiteks on relvaloa või soetamisloa sidumine konkreetse laevaga põhjendamatu. Üldjuhul ei sõida laevad pidevalt ohtlikes piirkondades, kus relvastatud turvatöötajate kasutamine oleks õigustatud ja seega ei ole tavaks relvade hoidmine laeva pardal. See on praktikas ka ülimalt keeruline, kuna üldjuhul ei luba külastatavad riigid relvade toomist nende jurisdiktsiooni alla tsiviillaeva pardal ja veelgi enam ei soovita seda ka rahvusvaheline õigus. Üldjuhul läbivad laevad ohtlikke piirkondi ajavahemikus mõnest päevast paari nädalani ja seega on relvastatud turvatöötajate viibimine pardal põhjendatud üksnes samal perioodil.</p> <p>Laevaettevõtted ega turvaettevõtjad ei tea üldjuhul ette, millal üks või teine laev võib ohtlikku piirkonda läbida, seega ei ole relvaluba ja soetamisloa taotledes võimalik etteulatult öelda, et just konkreetset laeval ja kindlal perioodil on relvastatud turvatöötaja rakendamine vajalik. Relvaloa või soetamisloa taotlemise võib siduda üksnes üldiselt laevadel turvateenuse osutamisega või sootuks näha ette eraldiseisva menetluse relvastatud turvatöötajate kasutamiseks laeva pardal. Seda enam, et kehtiva RelvS § 37 lg 1 kohaselt vaatab juriidilise isiku taotluse soetamisloa või relvaloa saamiseks Politsei- ja Piirivalveamet läbi kahe kuu jooksul. Arvestades käesoleva arvamuse punktis 1 kirjeldatud, tõusetub praktikas relvastatud turvatöötaja kasutamise vajadus kiirelt ning RelvS-is toodud regulatsioon ei võimalda kõnealusele vajadusele adekvaatselt reageerida.</p> <p>Samuti ei ole põhjendatud siduda relvaluba või soetamisloa konkreetse kapteni andmetega. Vastasel juhul tuleks relv laevast eemaldada kui kapten laevas vahetub. Samas käsitleb relva turvatöötaja, mitte kapten, mistõttu on arusaamatu, miks on vajalik relvaloa või soetamisloa taotluse juurde lisada kapteni andmed. Eelnevast lähtuvalt tuleks viide laeva kapteni nimele eemaldada. Samadel põhjustel tuleks eemaldada viide ka laeva kontaktisikule. Täiendavalt märgime, et lisaks laeva</p>	
---	--

<p>omanikule võib laeva kasutada laeva (laevapereta) prahtija. Seega on terminoloogia vastavas osas puudulik.</p> <p>Lisaks eeltoodule peame vajalikuks märkida, et SIM koostas 03.04.2017 relvastatud turvatöötajate regulatsiooni osas analüüsi, kus muuhulgas kaardistati võimalikud muudatused RelvS-is. Kooskõlastusringile saadetud eelnõust ei nähtu, et neid küsimusi oleks käsitletud. Toome siinkohal väljavõtte kõnealusest analüüsist:</p> <p><i>Võimalikud muudatused relvaseaduses:</i></p> <p><i>RelvS-i tuleb sisse viia erisused turvaettevõtete tegevusele Eesti lipu all sõitvatel laevadel ja Eesti turvaettevõtja tegevusele muu lipu all sõitvatel laevadel. Turvaettevõtjale, kellel on TurvaS-i § 61 või Eestis väljastatud tegevushuba, kehtiksid järgnevad nõuded:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>· Vaja on täiendada seadust selliselt, et ka laeval turvateenuse osutamiseks vajalike relvade nõ sisse- ja väljavedu toimub PPA väljastatava eriloa alusel.</i> <i>· Eesti lipu all olevatel laevadel turvateenust pakkuv turvaettevõtte peab olema tunnustatud päritoluriigi poolt või selle usaldusväärsus muud moodi tõendatud.</i> <i>· Turvaettevõtja vastutav isik, kes võib olla välisriigi pädevustunnistusega, on aktsepteeritud/kontrollitud PPA poolt.</i> <i>· Turvaettevõtja vastutav isik ja turvatöötaja ei pea olema Eesti kodanik või alalise elamisloaga, et relvi käidelda.</i> <i>· Turvatöötajatest, kes töötavad Eesti lipu all olevatel laevadel peab PPA-d teavitama ja neil peavad olema välisriigi vastava relva kandmisloa, mille õigsus on kontrollitud PPA poolt.</i> <i>· Välisriigi või Eesti turvaettevõtja teavitab PPA-d relvade, mida turvafirma kasutab Eesti lipu all sõitval laeval turvateenuse pakkumise otstarbel.</i> <i>· Viia sisse erisus, et välisriigi turvaettevõtja relvadel ei pea olema Eesti relvaregistri tüübi kinnitust, et neid kasutada turvateenuse pakkumisel Eesti lipu all sõitvatel laevadel.</i> <i>· Tulirelvad mis on Eestis turvaettevõtjale keelatud, on keelatud ka Eesti ja välisriigi turvaettevõtjatele Eesti lipu all sõitvatel laevadel.</i> <i>· Eesti turvaettevõtja relvad ei pea olema Eesti relvaregistris, kui neid kunagi Eestisse ega Eesti merealasse ei tooda.</i> <i>· Peab analüüsima ja otsustama kuidas korraldatakse järelevalve PPA poolt väljastatud turvaettevõtte tegevushubade üle laevadel</i> 	
---	--

	<p><i>väljaspool Eesti territoriaalvett. Kas teostatakse järelevalvet ettevõtte kuludega (see eeldaks sellise riigilõivusüsteemi ülesehitust) või sätestatakse, et PPA ei teosta järelevalvet relvade käitlemise ja hoiustamise üle väljaspool Eesti territoriaalvett sõitvatel laevadel ning vastutus langeb laeva kaptenile ja kindlustusfirmale.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>· Intsidendid ja tulirelva kasutamisest Eesti lipu all sõitvatel laevadel tuleb teavitada PPA-d, kes otsustab juhtumite käsitlemise üleandmise ametiabi ja koostöölepete korras.</i> <i>· Seadust tuleb täiendada nõudega, et load saanud turvaettevõtja omab selget vastutust relvade ja turvatöötajate eest.</i> <i>· PPA-l on vajalik luua lubade ja teavituste vastuvõtusüsteem, mis võimaldab võtta vastu ja töödelda erineva formaadiga loataotlusi ja teavitusi inglise keeles ning lahendada võimalikke intsidente.</i> <i>· Eesti lipulaevad, kuhu sisenevad relvastatud turvatöötajad peavad olema kindlustatud usaldusväärse kindlustuspakkuja juures.</i> <p>Eelnevast lähtuvalt leiame, et praktikas Eesti riigilipu all sõitvatel laevadel relvastatud turvatöötajate kasutamiseks on vaja turvategevuse seaduse juurde lisada ka RelvS sisulised muudatused.</p>	
83.	<p>6. Eelnõu §-s 44 on toodud SadS muudatused ning eelnõu seletuskirja kohaselt tehakse SadSis muudatused tulenevalt turvategevuse seaduse terminite muudatusest ning sisulisi muudatusi SadSis ei tehta. Meie hinnangul ei ole üksnes redaktsiooniliste muudatustega piirnemine antud kontekstis korrektne.</p> <p>Nii nagu käesoleva arvamuse punktis 3 põgusalt mainitud, sätestab SadS 3. peatükk turvanõuete kohaldamise regulatsiooni, sh tuleneb SadS §-st 15 riskianalüüsi koostamise kohustus ning SadS § 16 sätestab nõuded turvaplaani koostamisele. SadS-is sätestatud regulatsioon tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest nr 725/2004, 31. märts 2004, laevade ja sadamarajatiste turvalisuse tugevdamise kohta. Vastavalt määruses sätestatud alustele, viib VA läbi riskianalüüsi, millele järgneb turvaplaani koostamine. Nõuded riskianalüüsi läbiviimisele ja turvaplaani koostamisele on täpsemad ja sisaldavad arusaadavalt ka valdkonna spetsiifikast tulenevat.</p> <p>Eelnõuga sätestatud regulatsioonist lähtuvalt tekib sadamas või sadamarajatises kohustus turvaettevõtjal täiendada turvaplaani koostamiseks. Lähtuvalt eelnõu § 3 punktis 6 toodust, on</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Nõuded turvaauditile ja turvaplaanile kehtestatakse määrusega, ja saame rakendusaktis, sarnaselt riigikaitseobjektidele, ka sadamaid puudutavad erandid sätestada.</p>

	<p>turvaplaan turvaseaduse mõistes vajalik selleks, et turvaettevõtja saaks objektile mehitatud valvet pidada. Samuti sarnaneb eelnõu §-s 6 kajastatud turvaaudit SadS § 15 alusel koostatavale VA riskianalüüsile. Leiame, et sadamaid puudutavas osas ei ole kahekordse dokumentatsiooni koostamine põhjendatud ja kõnealustel objektide suhtes võiks turvategevuse seaduses välja tuua erisuse, mille kohaselt võib nimetatud nõuetele vastav dokumentatsioon tuleneda ka muust dokumendist.</p> <p>Toome siinkohal näitena riigikaitseaduse § 87 lg 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 23.09.2016 määruse nr 106 „Riigikaitseobjekti kaitse kord“ § 8 lõikes 3 sätestatud erisuse mille kohaselt võib määruuses sätestatud nõuetele vastav riskianalüüs või turvaplaan sisalduda riigikaitseobjekti valdaja muus dokumendis juhul, kui riskianalüüs või turvaplaan on nimetatud dokumendi muudest osadest või dokumendi sisust selgelt eristatav.</p>	
84.	<p>7. Eelnõu seletuskirja juurde on lisatud siseministri määruse „Turvategevuse eeskiri“ kavand. Arvestades, et eelnõus ei ole lahendatud Eesti riigilippu kandva laeva valvamisel ja kaitsmisel relvastatud turvatöötajate kasutamise kitsaskohti, ei ole üheselt mõistetav ka määruse 5. peatükis toodud turvategevuse dokumenteerimise ja turvategevusest teada andmise korra kohaldatavus, st millises ulatuses on määruuses toodud nõuded praktikas rakendatavad. Samuti juhime tähelepanu, et määruse § 14 lg 1 punktis 2 toodud sõnastuse puhul tuleb lähtuda käesoleva arvamuse punktis 5 toodud märkustest ning Politsei- ja Piirivalveametile edastatavate andmete loetelu lõpliku sõnastuse puhul tuleb kaaluda esitatavate andmete hulga mõistlikkust ja põhjendatust.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõus ja seletuskirjas on toodud relvastatud laevakaitse regulatsioon.</p>
85.	<p>8. Eelnõu seletuskiri sisaldab mõningaid keelelisi ebatäpsuseid ja kirjavigu. Arvestades, et meile ei ole teada eelnõu ja seletuskirja viimane sõnastus, st parandused mis on tehtud juba SIMile laekunud ettepanekute alusel, täpsustame nimetatut jooksvalt vahetult eelnõu koostajatega. Eelnevast lähtuvalt leiame, et eelnõus toodud sätted nõuavad põhjalikumat analüüsi ja võimalike lahenduste läbiarutamist enne, kui eelnõu menetlusega edasi liigutakse. Arvestades hetkel kehtivat eriolukorda, mõistame et antud küsimuste osas kohtumise korraldamine on problemaatiline, kuid oleme jätkuvalt huvitatud eelkirjeldatud teemade arutamisest. Palume võimalusel kaaluda küsimuste</p>	<p>Võetud teadmiseks</p>

	arutamiseks kohtumise korraldamist sidevahendite abil (kohtumisele palume kaasata nii MKM kui ka VA esindaja(d)) või korraldada eelnõu puudutavates küsimustes kohtumine ühise laua taga riigisisese eriolukorra lõppemisel.	
Justiitsministeerium.		
86.	<p>1. Avaliku korra ja julgeoleku (sisemise ja välise rahu) tagamine on riigi ülesanne. Tegemist ei ole lihtsalt tavalise ülesandega, vaid riigi tuumikülesandega. See tähendab ühest küljest, et riik on kohustatud seda ülesannet täitma – ta ei või avaliku korra ja julgeoleku tagamise ülesannet erasektorile (olulistes osades) üle anda. Erasektori kaasamine tuumikfunktsioonide täitmisel on pigem erandlik ning saab toimuda üksnes piiratud juhtudel. Teisest küljest käib riigi kohustus tagada avalikku korda käsikäes teatud õigustega. Riigil on õigus avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks seaduse alusel ja tingimustel üksikisikute põhiõigusi piirata. Põhiõiguste riived võivad tähendada käsk ja keelde. Koos käskude ja keeldudega on riigil õigus – seaduses sätestatud tingimustel ja ulatuses – enda poolt pandud käsk ja keelde vajadusel vahetu sunniga tagada. Avaliku korra ja julgeoleku tagamise tuumikülesandest tuleneb seega kolm olulist järeldust:</p> <p>Esiteks, eraisikutevaheliste konfliktide korral on käskude ja keeldude (s.t põhiõiguste piirangute) andjaks avalik võim. Üksikisikud üksteisele siduvaid, haldusaktidele sarnanevaid käsk ja keelde anda ei saa. Üksikisikul on õigus seada tingimusi selles osas, et kellel on lubatud siseneda tema omandisse või valdusesse kuuluvale territooriumile. Kui kolmandad isikud territooriumil viibimise tingimusi ei täida, on omanikul või valdajal õigus oma nõusolek kolmanda isiku viibimiseks tagasi võtta ning paluda territooriumilt lahkuda. Kui aga territooriumil olevale isikule antakse käsk siseneda kinnistul mingisse ruumi, siis ei ole nimetatud isik kohustatud seda korraldust täitma. Kuniks teda ei ole õigustatult kinni peetud, on ta vaba territooriumilt lahkuma. Teiseks, üksnes riigil on jõu kasutamise monopol. Riigi jõumonopoli põhimõttest on lubatud kitsas erand. Nimelt on üksikisikutel igapäevane õigus kaitsta ennast ja oma valdust ning omandit toimuvate või vahetult eelseisvate õigusvastaste rünnete vastu (hädakaitse, omaabi) või aidata nimetatud rünnete korral kolmandaid isikuid (hädabi), samuti õigus kaitsta ennast ja oma valdust hädaseisundis. Ühtlasi on üksikisikutele antud õigus – teatud tingimustel – teisi üksikisikuid füüsiliselt kinni pidada ja kinni hoida (kuni politsei saabumiseni). Riik ei saa aga taluda ega lubada olukorda, kus ühel grupil eraisikutest (sõltumata nende väljaõppest) on õigus kasutada teiste eraisikute suhtes füüsilist jõudu, mis läheb kaugemale ülal nimetatud igapäevastest.</p>	<p>Selgitatud</p> <p>Esitatud väide, et avaliku korra ja sisemise rahu tagamine on riigi tuumikülesanded on olemuslikult õiged. See tähendab, et tegemist on riigi ülesandega tagada sisemist rahu kui põhiseadusejärku kuuluvat õigushüve ning seeläbi ka avalikku korda. Kui hinnata avaliku korra mõistet KorS-s siis võib väita, et KorS definitsioon viitabki omakorda teatud rahuseisundile ühiskonnas. Küll aga ei tähenda see igakordselt riigi vahetut organisatsioonilist tegevust.</p> <p>Tuumikülesanneteks ehk tuumikfunktsiooniks on need ülesanded, mida on põhiseaduse mõtte kohaselt kohustatud täitma riigivõim. Tuumikülesannete hulka, mida riik ei tohi delegeerida, kuuluvad eelkõige seadusandlus ja kohtu funktsioon. Samas hinnatakse, et sinna hulka kuulub ka õigus rakendada riigi nimel jõudu.</p> <p>Sisemise rahu tagamine ei ole oma olemuselt otseselt riigi funktsioon vaid põhiseaduse järku kuuluv</p>

<p>Kolmandaks, turvaettevõtjate kaasamine riikliku järelevalve teostamisse peab jääma piiratud erandiks. Riiklik järelevalve on selline haldusõiguse valdkond, milles piiratakse üksikisikute põhiõigusi. Riikliku järelevalve läbiviimine on lähtealustes reserveeritud ametnikele (vt ATS § 7 lg 2, lg 3 p 2), s.t riigi või kohaliku omavalitsuse üksusega avalik-õiguslikus teenistus- ja usaldussuhtes olevale isikule. Seda ülesannet, mida peab täitma riik, ei saa „anda ära“ erasektorile.</p> <p>Turvategevuse seaduse eelnõu lähtealused on probleemsed. Eelnõu tugineb seisukohale, et lepinguliselt ja erasuhtes töötavatele turvatöötajatele on juba kehtiva õigusega antud üle avaliku võimu volitused (TurvaS § 32 jj) tagada avalikku korda (korrakaitseseaduse tähenduses). Märgime, et eraõiguslikult, s.t lepingu alusel tegutsevatele turvatöötajatele ei ole ei kehtiva õigusega antud ega saa ka turvategevuse seadusega anda üle avaliku võimu volitusi avaliku korra (KorS § 4) iseseisvaks tagamiseks.</p> <p>Avaliku korra tagamist KorS-i tähenduses ei tohi ajada segamini sellega, et lepingu alusel (s.t eraõiguslikult tegutsev) eraõiguslikust isikust turvatöötaja tagab valvataval objektil TurvaS § 4 lg 1 punkti 4 tähenduses korda (s.t tegutseb nagu korrapidaja). TurvaS § 4 lg 1 punkti 4 tähenduses korra pidamine ei puutu KorS-i avaliku korra mõistesse. Vastupidi – turvaettevõtja ise võib olla KorS-i tähenduses avaliku korra eest vastutav eraisik, kui ta ületab talle õiguskorraga lubatud tegevuse piire (nt rakendab väljaspool hädakaitse piire jõudu). See tähendab, et turvaettevõtja ja turvatöötaja peab oma käitumises tagama selle, et ta ei rikuks avalikku korda.</p>	<p>õigushüve. Riigikohus on seda ka lahendites märkinud. Riigikohus on põhiseaduse mõttes sisemisele julgeolekule omistanud olulise kaalu: Mitmetele Põhiseaduse normidele, eriti preambulale tuginedes võib järeldada, et riigi julgeolek on Põhiseaduse sätte ja vaimu kohaselt väärtus, mida saab tunnustada kui põhiõiguse piiramise legitiimset eesmärki. Eesti riigi julgeolek kui kollektiivne hüve on suure kaaluga õigusväärtus. Lisaks sellele on Riigikohus märkinud sisemise rahu kohta, et selle sisuks on ka ühiskondliku turvalisuse tagamine ja õiguskorra kaitsmine. Sisemise rahu seisundit tagatakse sisemise julgeolekuga, mis on suunatud õigusnormide järgimise tagamisele ning õigushüvede ja isikute subjektiivsete õiguste kaitsmisele. See eeldab nii riigi faktilise kui ka normatiivse tegevuse kohustust. See tähendab, et riik on küll kohustatud tegutsema, et tagada sisemine rahu ja sealhulgas ka avalik kord, kuid mitte ainult läbi õigusrikkumistega otsese tegelemise, vaid riigil tuleb luua tingimused õigushüvede kahjustuste vältimiseks. Riigi</p>
--	--

	<p>ülesanne on ka ära hoida võimalikke põhiõiguste kahjustusi.</p> <p>Seega kuigi sisemise rahu ja sealhulgas avaliku korra tagamine on riigi ülesanne ja tõepoolset võib väita, et ka tuumikülesanne ehk midagi sellist, mida riik ei tohi delegeerida, siis viimane kehtib vaid üldistatult. See tähendab, et riik ei tohi delegeerida ülesannet ennast aga ta võib ise otsustada, kuidas ta nimetatud ülesannet täidab. Riik võib valida selleks seadusandliku viisi ehk luua regulatsioon, mis tagab ja loob ka rohkem turvalisust ning seeläbi on tagatud sisemine julgeolek. See võib tähendada näiteks ka koolides õppe läbiviimist, seal kasutatavaid materjale ja teema käsitlusi. Seda saab riik reguleerida vastava seadusandlusega. Samas ei pea aga riik täitma kooli kui asutuse toimimist vahetus organisatsioonilises vormis. Kool võib olla ka erakool, mis peab järgima riigi kehtestatud nõudeid. Sisemise rahu on olemuselt väga lai ja selle kaitsmine tähendab kaitsta riiki ja ühiskonda seestpoolt ähvardavate ohtude eest, olgu see siis kuritegevus, loodusõnnetused, nakkushaigused. Seega ei</p>
--	--

	<p>piirdu sisemine rahu ka ainult kuritegevuse ennetamisega.</p> <p>Justiitsministeerium on viidanud sisemise rahu kõrval ka avalikule korrale. Avaliku korra mõiste sisustamine võib olla erinev sõltuvalt sellest, mis üldistuse astmest rääkida. Samas sätestab ka KorS § 4 lg 1 väga üldise avaliku korra mõiste. Selle kohaselt on avalik kord ühiskonna seisund, milles on tagatud õigusnormide järgimine ning õigushüvede ja isiku põhiõiguste kaitse. Kuigi tegemist on kitsama käsitlusega kui sisemine rahu, siis viitab antud käsitlus sellele, et avalik kord oma mõistes ei oma eeldust, et seda peab tingimata kaitsma riik vahetus organisatsioonilises vormis või üldse, et seda peaks tegema riik. Riigi ülesanne on KorS § 2 lõike 4 alusel riiklik järelevalve, kui lähtuda just korrakaitseõigusest.</p> <p>Avaliku korda KorS mõistes võib kaitsta ka igaüks. Eelnevat ka julgustatakse läbi erinevate võimaluste. Samas on see võimalus ka igaühe õiguste põhiselt olemas. Seda kinnitab omakorda ka KorS § 14. Isiku õigus saada abi korrakaitseorganilt ja osaleda korrakaitstes.</p>
--	--

		<p>Selle kohaselt on isikul õigus osaleda kodanikualgatuse korras korrakaitstes seaduses sätestatud osalusvorme kasutades. Eraisik võib seda teha läbi erinevate igapäevaste tegevuste nt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hädaabimeetmeid, mis on olemuselt samuti ohupõhine ja ohutõrjeline tegevus. Selle raames saab isik tõrjuda enda või teise vastu ka veel alustamata aga kohe algavat rünnakut. KorS mõistes oleks tegemist vahetu ohu tõrjumisega. Samuti saab isik kaitsta teiste eraisikute õiguseid, sh neid õiguseid, mis ei ole ka KorS koosseisuga kaitstud. Samuti ka riigi õiguseid näiteks riigivara ründamise korral on Riigikohus jaatanud hädaabimeetmeid rakendamist. 2. Hädaabimeetmeid. 3. Asjaõigusliku omaabi, mis on eraldi seisev hädaabimeetmest ehk tegemist on muu õigusvastasust välistava asjaoluga. Selle alusel on isikul eelkõige õigus kaitsta enda vara ja ka enda vara tagasi võtta. Seda õigust saab lisaks isikule endale rakendada ka valduse teenija. Kui valduse teenija sellist tegevust rakendab
--	--	--

		<p>majandustegevuse eesmärgil ja avalikus kohas, siis käesoleva eelnõu kohaselt loetaksegi seda turvategevuseks.</p> <p>4. Igaühe kinnipidamise õiguse, mis on käesolevalt aga kõige huvitavam näide, sest on olemuselt ka suunatud eelkõige mitte ohutõrjumisele vaid süüteomenetluse läbiviimisele. See tähendab, et isikul on õigus piirata teisi isiku põhiõiguseid, mitte eesmärgil, et kahju ära hoida vaid pigem eesmärgil, et oleks tagatud riigi poolt süüteomenetluse läbiviimine. Samas võib nentida, et kas sellisel juhul on olemas teatud preventiivne eesmärk.</p> <p>Riigi ülesanne on panna paika reeglid, kuidas toimub avaliku korra tagamine ja seeläbi ka sisemise rahu tagamine. See kohustus selle ülesandega tegeleda on tõepoolest riigi tuumikfunktsioon ning seda ei tohi delegeerida. Avaliku korra tagamisse panustavad aga kehtiva õiguse alusel paljud erinevad isikud erinevates vormides. Riik on seadnud selleks tegevuseks reeglistiku, mida isikud ja riik ka ise järgib.</p>
--	--	---

	<p>Nõustume seega väitega, et avaliku korra ja julgeoleku tagamise ülesannet erasektorile just olulistes osades üle anda ei saa. Kas see tähendab ka kõiksugust vahetut tegevust avaliku korra ja julgeoleku tagamise eesmärgil, on kaheldav. Erasektori kaasamine tuumikfunktsioonide täitmisel on pigem erandlik ning saab toimuda üksnes piiratud juhtudel. Siinkohal on aga oluline jällegi rõhutada, et täidesaatva võimu puhul on tuumikfunktsiooniks loetud just riigi nimel jõu kasutamist, mida aga turvatöötajad ei tee.</p> <p>Justiitsministeerium on esitanud väite, et <i>esiteks, eraisikutevaheliste konfliktide korral on käskude ja keeldude (s.t põhiõiguste piirangute) andjaks avalik võim. Üksikisikud üksteisele siduvaid, haldusaktidele sarnanevaid käske ja keelde anda ei saa. Üksikisikul on õigus seada tingimusi selles osas, et kellel on lubatud siseneda tema omandisse või valdusesse kuuluvale territooriumile.</i> Nõustume eeltoodud seisukohaga, et eraisikute vahel on koordineerimise suhted ja üksikisikud teineteisele haldusakti alusel käske ega keelde väljastada ei saa. Eraisik aga saab tõepoolest keelata kellelgi sisenemast enda territooriumile või</p>
--	---

	<p>käskida, paluda või informeerid teda lahkumise vajalikkusest. Kui aga isik keeldub sellisel juhul lahkumast siis nõustume, et eelkõige on õigus turvatöötajal see isik objektilt välja saata. Samas kui objektil viibiv isik on toime pannud süüteo ehk esineb kahtlus, et isik on toime pannud turvaobjektiga seotud süüteo, siis võib ka kehtiva õiguse alusel turvatöötaja ta sulgeda vastavasse ruumi, kui see on omakorda isikust tuleneva ohu ja vägivaldsuse tõttu vajalik. Viimast on sedastanud ka riigikohus. Kui see aga vajalik ei ole siis võib piisata ka niisama isiku kinnipidamisest või käeraudade kasutamisest.</p> <p>Siseministeerium aga põhimõtteliselt ei nõustu Justiitsministeeriumi seisukohaga, et riik ei saa aga taluda ega lubada olukorda, kus ühel grupil eraisikutest (sõltumata nende väljaõppest) on õigus kasutada teiste eraisikute suhtes füüsilist jõudu, mis läheb kaugemale ülal nimetatud igapäevaeluõigustest.</p> <p>Nõustume, et turvatöötaja ei tegutse riigi nimel ega täida avalikke ülesandeid. Turvatöötaja tegutseb enda ettevõtte nimel ja esindades vastavat klienti. Turvatöötajal ei ole avaliku võimu teostamise õigust ja ta lähtub enda ülesannete täitmisel talle</p>
--	--

	<p>seadusega antud volitustest. Siinjuures aga soovime välja tuua, et käesolevalt on turvatöötajatel suuremad igaüheõigused kui teistel isikutel. Näiteks õigus kinni pidada mitte ainult kuriteos kahtlustatav vaid ka väärteoskahtlustatav, samuti õigus teostada turvakontrolli, võtta ohtlikud esemed ja ained oma kontrolli alla, toimetada isik ravigasutusse, kinni pidada isik, kes takistab turvatöötajat tema ülesannete täitmisel, tuvastada isik. Kõik need tegevused ei pruugi eeldada jõu kasutamist aga võivad ning on olnud eelnevalt kirjeldatud kujul kehtivad viimased 30 aastat. Need on kujundanud ka Eesti turvaturgu ja sellele põhinevalt on ka turvaturg ülesse ehistatud. Analooesed täiendavad igaüheõigused ei ole turvategevuse regulatsioonides erakordsed. Neid esineb ka mujal EL riikides, nt Rootsi, Belgia.</p> <p>Nõustume, et riigi käes on jõumonoopol, seda eelkõige õigusrahu eesmärgil, et eraisikud ei kasutaks teineteise vastu põhjendamatult jõudu ega piiraks teineteise õiguseid. Riigil on õigus teha sellest erandeid, nagu on ka nn igaüheõiguste loetelust näha. Seisukoht, et turvatöötajad on täpselt samased ehk võrreldavad</p>
--	--

	<p>iga teise eraisikuga on aga ekslik. Seda väidavad ja kinnitavad ka turvategevuse valdkonna analüütikud ja eksperdid EL-s ning maailmas. Turvatöötaja ei erine tavaisikust mitte ainult läbi väljaõppe nõude, vaid ka tema tervisele, kohustusele ja taustale esitatavatele nõuetele ning eelkõige just temale seatud ülesande. Tegemist on eraõigusliku isikuga, kelle otsene tegevuse eesmärk on olulistes osades samane just riiklikule politseile või korrakaitseasutusele.</p> <p>Turvategevuse eesmärk on kaitsta isikuid teiste isikute ebaseaduslike rünnete eest, ülesanne, mida sisemise rahu ja kaitsekohustusest tulenevalt peab täitma riik. Kui asuda seisukohale, et turvatöötajad on täpselt samased ehk võrreldavad teiste eraisikutega siis võiks asuda ka seisukohale, et riik peaks loobuma turvaettevõtetele ja töötajatele kehtestatud nõuetest, sest tegemist on põhjendamatu ettevõtluse piiranguga.</p> <p>Nõustume esitatud seisukohaga, et turvaettevõtjate kaasamine riikliku järelevalve teostamisse peab jääma piiratud erandiks ning seda ülesannet ei saa ära anda eraisikule.</p> <p>Siseministeerium on just seda põhimõtet silmas pidades ka koostanud</p>
--	---

	<p>KorS täiendamise sätteid, mis oluliselt ja detailselt reguleerivad turvaettevõtete kaasamist riikliku järelevalvesse.</p> <p>Justiitsministeerium on esitanud ka seisukoha, et <i>turvategevuse seaduse eelnõu lähtealused on probleemsed.</i> Eelnõu tugineb seisukohale, et lepinguliselt ja erasuhetes töötavatele turvatöötajatele on juba kehtiva õigusega antud üle avaliku võimu volitused (TurvaS § 32 jj) tagada avalikku korda (korrakaitseseaduse tähenduses). Märgime, et eraõiguslikult, s.t lepingu alusel tegutsevatele turvatöötajatele ei ole ei kehtiva õigusega antud ega saa ka turvategevuse seadusega anda üle avaliku võimu volitusi avaliku korra (KorS § 4) iseseisvaks tagamiseks.</p> <p>Eelnõu seletuskirja osas on ühelauseiline viide leheküljel 61 Riigikohtulahendile, mis on tõepoolest mitmeti tõlgendatav ning ei anna edasi soovitud mõtet. Küll aga ei nõustu Siseministeerium, et ühele viitele tuginedes võiks asuda seisukohale, et seaduse lähtealused on valed. Siseministeerium on eelnevale juba seisukoha esitanud, et ka eraisikud saavad</p>
--	--

	<p>korrakaitseaduse alusel osaleda korrakaitstes. Seda sätestab ka korrakaitseadus.</p> <p>Turvaettevõtted osalevad avaliku korra kaitsel samadel alustel eraisikutega, kasutades selleks mitte avaliku võimu volitusi vaid muid kaitseõiguseid. Seisukoht, et turvaettevõttel on avaliku võimu volitused on aga korduvalt läbi käinud erinevatest riigikohtulahenditest, samas ei ole seletuskirja ülesse ehitavas põhjendavas osas otseselt öeldud, et turvatöötajal on avaliku võimu volitused. SK viide, mis on leheküljel 61 muudetakse oma mitmeti tõlgendatavuse tõttu.</p> <p>Justiitsministeerium on esitanud ka seisukoha, et <i>avaliku korra tagamist KorS-i tähenduses ei tohi ajada segamini sellega, et lepingu alusel (s.t eraõiguslikult tegutsev) eraõiguslikust isikust turvatöötaja tagab valvataval objektil TurvaS § 4 lg 1 punkti 4 tähenduses korda (s.t tegutseb nagu korrapidaja). TurvaS § 4 lg 1 punkti 4 tähenduses korra pidamine ei puutu KorS-i avaliku korra mõistesse. Vastupidi – turvaettevõtja ise võib olla KorS-i tähenduses avaliku korra eest vastutav</i></p>
--	---

	<p>eraisik, kui ta ületab talle õiguskorraga lubatud tegevuse piire (nt rakendab väljaspool hädakaitse piire jõudu). See tähendab, et turvaettevõtja ja turvatöötaja peab oma käitumises tagama selle, et ta ei rikuks avalikku korda.</p> <p>Siseministeerium jääb enda esitatud seisukoha juurde, et ka turvaettevõtte ja turvatöötaja saab panustada ning panustab avaliku korra tagamisse. Ta ei tegutse sellisel juhul riigi nimel ega kohalda ka avaliku võimu volitusi kuid lähtuvalt KorS § 2 lõikes 1, § 4 lõikest 1 ja § 14 punktist 2, siis saab ka eraisik osaleda korrakaitstes ehk avaliku korra tagamisel. Kasutades selleks ettenähtud nn igaüheõiguseid.</p> <p>Arvestades, et avalik kord on kantud tagada sisemine rahu siis võib lisaks väita, et turvaettevõtted kaudselt panustavad ka sisemise rahu tagamisse. Turvatöötaja eesmärk sisuliselt on lahti kirjutatud ka KorS avaliku korra mõistes, see tähendab, et turvatöötaja eesmärk on samuti tagada, et toimiks õigusnormide järgimine, mis omakorda võib näiteks kaubanduskeskuses tähendada ka teatud</p>
--	---

		<p>käitumise nõuete järgimist sh avalikus kohas käitumise nõuded. Kindlasti on turvatöötaja pädevus oluliselt kitsam riikliku järelevalve teostaja omast, kuid ei saa eitada, et läbi enda tegevuse panustab turvasektor avaliku korra ehk õigushüvede ja isikute põhiõiguste nagu omandiõigus tagamisse võrdväärselt avaliku sektoriga.</p>
87.	<p>2. Seletuskirjast tuleb jätta välja seisukoht, et turvaettevõtjatele on antud kehtiva seadusega ning antakse kavandatava seadusega (kavandatud turvategevuse seaduse §§ 19 jj) üle avaliku võimu volitused avaliku korra tagamisel. Eraõiguslik turvaettevõtja on eraisik ning ta tegutseb igapäheõiguste piires. Eraõiguslik turvaettevõtja ei teosta lepingulise turvateenuse osutamisel avalikku võimu.</p> <p>Seletuskirjas on mh tuginetud ühele Riigikohtu kriminaalkolleegiumi lahendile asjas 3-1-1-69-09 (vtp 9). VTK-le antud tagasisides märkis Justiitsministeerium, et nimetatud lahendist ei saa teha järeldusi kehtiva õiguse kohta. Märgime, et avaliku õiguse vaatepunktist ei saa üldtõded kriminaalkolleegiumi seisukohaga nõus olla. Nimelt on ekslikult lähtutud sellest, et turvatöötajatele on eraõigusliku turvategevuse elluviimiseks antud kehtiva turvaseadusega avaliku võimu volitused. Nii see kindlasti ei ole. Täpselt samamoodi nagu tavalised eraõiguslikud isikud ei teosta hädakaitse raames avaliku võimu volitusi, ei teosta neid ka turvatöötajad oma turvatööd tehes. Kui turvatöötajad rakendaksid turvatööd tehes avaliku võimu volitusi, siis peaksid neile laienema ka haldusmenetluse reeglid ja riigivastutuse seadus, sh kahjunõudeid puudutavad sätted. On väga kaheldav, kas kohtud seda silmas pidasid ja seda soovisid, et riik peab eraõigusliku lepingu alusel turvateenust pakkuva turvatöötaja tekitatud kahju riigivastutuse seaduse alusel hüvitama. Tõenäoliselt on kasutatud terminit „avaliku võimu volitus“ kogemata vales kontekstis. Pigem tuleb nimetatud lahendit lugeda nii, et riik tunnustab, et turvateenuse osutamise käigus võib turvatöötaja kasutada oma igapäheõiguste piires hädakaitset ja muid füüsilise jõu kasutamist õigustavaid</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p> <p>Nõustume, et antud lahend on oma ajas ja kohas iganenud, kuid eelkõige viitab antud lahend ja muud lahendid seisukohale, et turvatöötaja on käsitletav muu avaliku korda kaitsva isikuna. Enne 2015. aasta 1. jaanuari oli tegemist olulise tõlgendusega, sest turvatöötaja ründamine oli olemuselt käsitletav just avalikku korda kaitsva isiku ründamisena, näiteks ametniku ründamisena. Kohtud on sealjuures ka sedastanud, et turvatöötajat tuleks seega vaadelda kui ametiisikut selles kontekstis. Kuigi antud süüteokoosseis on muutunud siis ei muuda see olematuks turvatöötaja rolli avaliku korra kaitsmisel. Sellele viitab ka asjaolu, et nimetatud süüteokoosseisu muutmisel, mille alusel turvatöötaja oli KarS-s</p>

	<p>aluseid, mille õiguskord eraisikutele ette näeb. Rõhutame, et kehtiva turvaseaduse tõlgendus, et eraõiguslikele turvatöötajatele on antud avaliku võimu volitused, sh iseseisvaks riivehalduseks ja vahetu sunni rakendamiseks, ei oleks põhiseadusega kooskõlas. Seda, et selline tõlgendus ei ole põhiseadusega kooskõlas, kinnitab ka õiguskantsleri praktika.¹</p>	<p>käsitatud avalikku korda tagava isikuna, ei viidatud sellele eesmärgile vaid pigem oli eesmärgiks just karistusõiguslik mitte avalik õiguslik reform. Antud lahendile on seletuskirjas viidatud 3 korda. Esiteks on viidatud ja märgitud, et Turvategevuse ja avaliku korra tagamise seosele on viidanud ka Rügikohus, mis on olemuselt õige väide. Teiseks on märgitud, et lähtudes Rügikohtu seisukohast võib avalikul üritusel korra pidamist tõlgendada ka kui turvatöötaja õigust tagada piiritletud alal avalikku korda, sealhulgas avalikus kohas käitumise üldnõudeid. Väide on mitmeti tõlgendatav kuid saame seda täpsustada, et turvatöötaja ei taga avalikul kogunemisel kogu avalikku korda kuid käitumise üle järelevalve pidamine on korrektne. Kolmandal juhul on märgitud järgnev: eraõiguslikud isikud on ka käesoleva õiguse kohaselt volitatud piiritletud juhtudel, ka eraõiguslike tegevuste raames, tegema riivehaldusülesandeid, nagu avaliku korra tagamine. Nõustume, et antud kontekstis on mitmeti mõisteta vusi ja riivehaldusülesannetele viitamine ei ole siinkohal korrektne. Antud viide parandatakse ja jäetakse vaid seisukoht avaliku korra tagamise osas.</p>
--	--	---

88.	<p>3. Eelnõust tuleb jätta välja turvategevuse seaduse §-s 20 sisalduv turvatöötaja õigus anda isikule korraldusi ning selle paragrahvi kohta käiv osa seletuskirjast. Avaliku korra ja julgeoleku tagamine on riigi tuumikfunktsioon. Sellest tuumikfunktsioonist tulenevad riigile nii kohustused kui ka õigused. Üheks õiguseks on anda seaduses sätestatud tingimustel ja ulatuses (PS § 3 lg 1) põhiõigusi piiravaid käske ja keelde. Eelnõuga plaanitakse anda eraõiguslikele turvatöötajatele suuliste korralduste andmise õigus. Selline õigus on esiteks ebavajalik, teiseks sõnastatud nii laialt, et see ületab igatüheõiguste piire. Eraõiguslikud isikud ei saa anda teistele eraõiguslikele isikutele haldusaktidega sarnanevaid korraldusi. Samuti on probleemne, et plaanitava seaduse § 20 kohane suuline korraldus ei ütle, millele peab oht või korrarikkumine üldse suunatud olema, ehk teisisõnu, sättes on kaitstav õigushüve nimetamata.</p> <p>Tundub, et kavandatava turvategevuse seaduse § 20 puhul on turvatöötaja selgituste andmise ja hoiatuste tegemise kohustus kogemata segamini läinud korralduste andmisega. Näiteks kui turvatöötaja juhib isiku tähelepanu sellele, et mingil territooriumil on alkoholi tarbimine lubatud üksnes selleks ettenähtud piiratud maa-alal, ning palub isikul oma alkohoolse joogiga sinna liikuda, siis ei ole tegemist korraldusega, vaid tähelepanu juhtimisega territooriumi omaniku/valdaja seatud viibimisreeglitele. Kui isik keeldub käitumast vastavalt territooriumi omaniku/valdaja reeglitele, saab turvatöötaja võtta isiku territooriumil viibimise nõusoleku (omaniku/valdaja nimel) tagasi. Isik viibib alates nõusoleku tagasivõtmisest territooriumil ilma õigusliku aluseta. Turvatöötaja võib sellele järgnevalt paluda isikul lahkuda, vastasel korral toimetatakse isik turvatöötaja saatel territooriumilt välja. Korralduste andmise õigus on üleliigne. Lisaks jätab kavandatav turvategevuse seaduse § 20 mulje, et turvatöötajad (kui lepingulisel alusel tegutsevad eraisikud) saavad anda kolmandate isikute suhtes haldusakte.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Siseministeerium nõustub, et soov ei olnud luua eraisikute vahel subordinatsioonisuhtele sarnast olukorda. Muudame antud sõnastus ja kasutame pigem terminit „nõudma“ ja „teavitama“.</p>
89.	<p>4. Eelnõu §-st 28 ja seletuskirjast tuleb jätta välja eraõiguslikele turvatöötajatele igatüheõigustega ja kehtiva turvaseadusega võrreldes laiendatud füüsilise jõu rakendamise volitus. Füüsilise jõu rakendamise volitus tuleb sõnastada sarnaselt, nagu on igatüheõigus, tuginedes kehtivas õiguses olemasolevatele õiguspärasuse alustele (eelkõige KarS § 28 lõiked 1 ja 2).</p> <p>Seletuskirja sätte selgitusest võib välja lugeda, nagu oleks füüsilise jõu rakendamine mingi eraldiseisev õigus, mis turvatöötajatele on antud. Nii see ei ole. Turvatöötajad</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p> <p>Nõustume, et turvatöötaja füüsilise jõu rakendamise õigus ei ole eraldiseisev õigus. Eelkõige on siiski see seotud ohutõrjumisega aga teatud juhtudel nagu süüteo kahtlustatava kinnipidamise korral ka</p>

	<p>tegutsevad igaüheõiguste piirides. Samuti ei ole eelnõus füüsilise jõu kasutamist seotud vahetu ohuga või vältava rünnakuga (eeldus on lihtsalt, et meetme kohaldamine ei ole muidu võimalik või õigel ajal võimalik). Selline lähenemine on vastuolus põhiseadusest tuleneva riigi jõumonoopoli põhimõttega. Tegemist on füüsilise jõu rakendamise volituse laiendamisega võrreldes kehtiva õigusega.</p>	<p>süüteo menetluslike eesmärkidega.</p> <p>Siseministeerium kindlasti säilitab eelnõus eraldi sätte füüsilise jõu kasutamise kohta, samamoodi relvade ja erivahendite kasutamise kohta. Turvatöötaja peab lähtuma enda tegevuses jõu rakendamisel igaühe õiguse põhimõtetest. Seda on ka eelnõus soovitud välja tuua. Oluline on, et seadusest oleks üheselt arusaadav, et turvatöötajal on õigus rakendada ka sündi näiteks isiku kinnipidamisel, turvakontrolli teostamisel, isiku objektilt välja saatmisel. Turvatöötajale ettenähtud õigused ja kohustused peavad olema võimalikult selgelt arusaadavad eeskätt turvatöötajale endale, kes neid kohaldama peab ning samuti teistele isikutele. Turvatöötaja meetmed ja selle raames sunni rakendamine ei erine aga olemuselt juba kehtivatest turvatöötaja ja igaühe õigustest näiteks isiku kinnipidamine süüteo kahtluse korral, isiku turvakontroll, teise isiku valdusest temale või turvaobjekti omanikul kuuluva eseme tagasi võtmine.</p>
90.	<p>5. Eelnõu §-ga 39 plaanitakse täiendada korrakaitse seaduse 6. peatükki paragrahvi § 82¹. Sõnastus „turvaettevõtja kaasamine riiklikusse</p>	<p>Mitte arvestatud</p> <p>Korrakaitse on KorS § 2 kohaselt üldisem tegevus</p>

	<p>järelevalvesse“ on meie hinnangul liiga lai. Sõnastust tuleks kitsendada nt järgmiselt „turvaettevõtja kaasamine korrakaitseülesande täitmisele“. Rõhutame, et kohaliku omavalitsuse üksus ei saa turvaettevõtjale delegeerida materiaalselt ülesannet kui sellist (nt tervikuna ülesannet teostada järelevalvet avalikus kohas käitumise üldnõuete üle). Eraturvaettevõtja kaasamine saab olla seotud üksnes konkreetsete, piiritletud tegevustega.</p>	<p>kui riiklik järelevalve. Korrakaitstes osalevad ka eraisikud oma õiguste piires, kuid riiklik järelevalve on riigi või KOV-i poolt teostatav tegevus avaliku korra ennetamisel, ohu tõrjumisel jne.</p> <p>Nõustume, et eraturvaettevõtja tegevus peab olema piiritletud. Hetkel on tegevus eelnõus piiritletud kindla ülesande ja õigustega. Samuti on ettenähtud, et KOV-l peab endal olemas olema korrakaitseametnik või üksus. Eelnev on just oluline eesmärgil, et KOV ei delegeeriks antud ülesannet täiemahulisele turvaettevõttele. KOV võib turvaettevõtte vaid kaasata enda korrakaitseüksusele appi.</p>
91.	<p>6. Eelnõu § 4 lõikes 2 oleva sätte seos majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 31 lõikega 2 jääb ebaselgeks, ka seletuskirjas puudub selgitus. Sättes on ette nähtud, et turvaettevõtja sõlmib tellijaga kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis lepingu. Tegemist ei peaks olema vorminõudega, mille rikkumise tagajärjeks on tehingu tühisus tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 83 lõikes 1. Palume vaadata see säte üle.</p>	<p>Arvestatud Täiendame SK-d MSÜS-i § 31 lõike 2 erisuse osas. SK-d on täiendatud selles osas, et kuigi MSÜS § 31 lõikes 2 on jäetud ettevõtjale lepingu osas vormivabandus ning võimalus ka mitte kirjalikku lepingut sõlmida, siis riikliku järelevalve teostamise eesmärgil on nõutud, et leping sõlmitakse vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.</p>
92.	<p>7. Eelnõu § 10 lõike 1 punkti 2 järgi on turvaettevõtja kohustatud tagama töötajale vajalikud ja ohutust tagavad töövahendid olenevalt valveobjektist. Sätte selgituses on märgitud, et kuigi majandustegevuse nõuete korral on tähtis need sätestada kindla detailsusastmega, ei ole</p>	<p>Arvestatud osaliselt SK-ise on lisatud näidetena kuulivest, kaitsekindad.</p>

	<p>eelnõus võimalik sellist detailsusastet esitada. Kas töövahendite osas ei ole võimalik midagi kirja panna, näiteks avatud loeteluna? Palume vaadata see säte üle ja võimalusel täiendada. Palume lisada seletuskirja selgitusi ja näiteid töövahendite kohta, mida turvaettevõtja peab töötajale tagama.</p>	
93.	<p>8. Eelnõu § 10 lõike 1 punkti 3 osas palume täiendada selgitust, kes ja millal kontrollib selle nõude täitmist. Palume lisada ka karistusseadustiku paragrahvide pealkirjad seletuskirja, et oleks selgemini aru saada, mis kuritegudega on need nõuded seotud. Seletuskirjas (lk 27) märgitakse et termin „seotud isik“ sisustatakse käesolevas eelnõus majandustegevuse seadustiku (MSÜS) § 5 lõike 2 kaudu, mille kohaselt on seotud isik ettevõtja osanik, aktsionär, juhtorgani liige, prokurist või muu isik, kellel on valitsev mõju ettevõtja juhtimise üle. Palume eelnõu täpsustada.</p>	<p>Arvestatud osaliselt SK-isse on lisatud vastavate peatükkide pealkirjad, kuid paragrahvide pealkirjade lisamisest on loobunud, kuna peatükkide kirjad annavad ülevaate, milliste kuritegudega tegu on. Eelnõud on vastav viitega MSÜS § 5 -le täiendatud. Selgitame, et vastavat nõuet kontrollib PPA tegevusloa menetluses nii eelkontrolli kui ka hilisemalt järelkontrolli käigus, kui vajalik on tegevusluba. Kui turvaettevõtja tegutseb alal, kus on kehtestatud vaid teavituskohustus, siis PPA kontrollib vastavate nõuete järgimist järelkontrollis, kui teostab järelevalvet turvaettevõtja tegevuse üle</p>
94.	<p>9. Eelnõu § 10 lõikes 3 on sätestatud, et Vabariigi Valitsuse korraldusega võib piirata Euroopa Majanduspiirkonda või Šveitsi Konföderatsiooni mittekuuluva riigi kodaniku või juriidilise isiku kapitali osalust turvaettevõtja vara koosseisus. Seletuskirjas on selgitatud, et selle sättega antakse valitsusele võimalus üksikjuhtudel sekkuda julgeolekukaalutlustel turvaettevõtja osanike-aktsionäride ringi kujunemisse, tagamaks, et Eesti turvategevust ei mõjutaks Eesti põhiseaduslikule korrale ohtlikud isikud. Eelnõu ei sätesta piirangu tingimusi, nagu julgeolekukaalutlused/oht riigi julgeolekule jt. Eesti Vabariigi Põhiseaduse § 31 ettevõtlusvabaduse piiramise ning § 32 omandipõhiõiguse piiramise alusena ei piisa kavandatud sättest. Seaduses tuleb sätestada ka, mis põhjusel sellist piirangut on vaja (mida sellise piiranguga tahetakse kaitsta) ning piirangu täpsemad alused.</p>	<p>Arvestatud osaliselt Vastavate muudatustega täiendatakse EN-i ning SK-d. Kuna VV korraldusega on reguleeritud täna ka muud valdkonnad, siis täiendavalt ei leitud, et oleks vajalik VV korralduse kehtestamise tasandil. Eelnõud täiendati, et sekkuda võib juhul kui tegemist on ohuga riigi julgeolekule või avalikule korrale. Osalus varakoosseisus tähendab osaühingu osa või aktsiate omamist.</p>

	<p>Seletuskirjast on puudu analüüs piirangu põhiseadusega kooskõla kohta, palume selline analüüs lisada seletuskirja. Palume hinnata, kas Vabariigi Valitsuse korraldus on õige tasand sellise piirangu seadmiseks. Lisaks palun selgitage seletuskirjas, kuidas Vabariigi Valitsuse korraldusega juriidilise isiku kapitali osalust on plaanis piirata. Selgituses on kirjas, et võib piirata konkreetse ettevõtte osanike-aktsionäride ringi. Kas Vabariigi Valitsus teeb ettekirjutuse sellisele ühingule, et see vabaneks sobimatust osanikust? Ebaselge on ka, mida tähendab osalus vara koosseisus – äriühingu vara omanik on iga ühing ise. Kas silmas on peetud osalust ühingu osaniku või aktsionärina? Või on keelatud ka võlakirjade omamine ja laenu andmine? See küsimus vajab selgemat reguleerimist ja selgitamist. Palume vaadata säte üle.</p>	
95.	<p>10. Eelnõu § 17 lõikes 2 on sätestatud, et turvaettevõtja kooskõlastab vormirietuse ja töötõendi kirjelduse Politsei- ja Piirivalveametiga. Märkime, et kooskõlastamine on haldusesisene tegevus, turvaettevõtja kui halduseväline juriidiline isik peab saama Politsei- ja Piirivalveametilt loa või teavitama sellest. Palume eelnõu täpsustada.</p>	<p>Arvestatud Eelnõu on täiendatud nii, et kaotatud on kooskõlastamise nõue, mis on asendatud Politsei- ja Piirivalveameti teavitamisega.</p>
96.	<p>11. Eelnõu § 17 lõige 4 tundub üleliigne, kuna see ülesanne on Politsei- ja Piirivalveameti ülesanne, seega halduslepingu lõppedes täidabki Politsei- ja Piirivalveamet oma ülesannet ise. Palume eelnõu täpsustada.</p>	<p>Arvestatud Vastav lõige eelnõust välja jäetud.</p>
97.	<p>12. Eelnõu § 18 punktis 3 soovitame sätestada kohustuse nii, et turvatöötaja ja valvetöötaja peavad teatama mistahes asjaolust, mis tingib mittevastavuse nõuetele.</p>	<p>Arvestatud Eelnõu on täiendatud vastavalt.</p>
	<p>13. Eelnõu § 29 lõike 7 selgituses seletuskirjas (lk 50) viidatakse sellele, et hädakaitse õigus on võrreldes kehtiva TurvaS-i Riigikohtu praktikas palju paremini sisustatud ja seetõttu jäetakse eelnõuga välja enamik praegu kehtivatest erisätetest, mis piirasid relvade kasutamist teatud olukordades. Palume lisada sinna selgitusse nende Riigikohtu lahendite viited.</p>	<p>Arvestatud SK-sse lisatakse vastavad viited. Nt RK: 3-1-1-108-10, 3-1-1-34-08</p>
	<p>14. Eelnõu §-dega 30–32 on sätestatud turva- ja valvetöötajale ettenähtud tagatised. Seletuskirjas on märgitud, et nende sätete kirjutamisel võeti aluseks avaliku teenistuse seaduse (ATS) ja abipolitseiniku seaduse (APoIS) analoogia. Leiame, et seletuskirjas ei ole piisavalt analüüsitud, millest turva- ja valvetöötaja tagatised lähtuvad või milliste tagatistega peaksid turva- ja valvetöötaja tagatised võrreldavad olema ning ei ole piisavalt põhjendatud, miks kasutatakse eraettevõtja</p>	<p>Arvestatud osaliselt Turvatöötajate ja näiteks abipolitseinike töö iseloom on olemuslikult sarnased. Eelkõige on regulatsioon keskendunud just vägivalla tagajärjel hukkumisele või vigastustele. Turvatöötaja,</p>

	<p>töötaja tööülesande täitmisel töövõime kao või hukkamise korral tagatiste regulatsiooni sätestamisel analoogiat ATS ja APoLS tagatistega. Seletuskirjas puudub tööülesannete võrdlus nt turvatöötaja ja abipolitseiniku osas. Palun hinnake, kas selline toetuste/hüvitiste regulatsioon on proportsionaalne võrreldes turva- ja valvetöötaja tööülesannetega ja tööülesannete ohtlikkusega. Seletuskirjas tuleks välja tuua ka viimaste aastate kohta statistika turva- ja valvetöötajate tööülesannete täitmisel töövõime kao ja hukkamise kohta võrdluses sama perioodi abipolitseinike statistikaga.</p> <p>Selgitame, et APoLS abipolitseiniku või ATS alusel ametniku hukkamise või töövõime kao korral maksab hüvitist riik ja sel puhul on tegemist haldusmenetlusega. Kui aga eraõiguslik turvaettevõtja maksab hüvitist või toetust oma töötaja töövõime kao või hukkamise korral, siis on tegemist nõudega eraõiguslikus suhtes, see ei ole haldusmenetlus.</p> <p>Töötaja tööülesande täitmisega seotud tervisekahju tekkimise ja töövõime kao või töötaja hukkamise korral on tegemist tervisekahju või inimese hukkamisega seotud kahju hüvitamisega, mistõttu oleks õigem nimetada seda toetuse asemel hüvitiseks.</p>	<p>analoogselt avaliku võimuga, tegutseb selgel eesmärgil ennetada ja kaitsta isiku põhiõiguste rikkumisi ning olla valmis nende rikkumiste korral ka rünnakuid tõrjuma. Turvatöötajad puutuvad analoogselt näiteks abipolitseinikega kokku joobes ja vägivaldsete isikutega, relvastatud isikutega, korrarikkujatega. Tegemist ei ole kindlasti valdava osa tööajast võtva tegevusega, kuid seetõttu on tagatised ettenähtud ka eelkõige just rünnakute ja vägivalla korral.</p> <p>Olemuslikult on tegemist täiendava kohustusega turvaettevõtjale, mis kindlustab turvatöötaja võimalike riskide eest. Turvatöötajad panustavad eesliinil just avaliku korra kaitsmisesse</p>
98.	<p>15. Eelnõu §-ga 39 plaanitakse täiendada korrakaitseaduse 6. peatükki §-ga 822, kus on sätestatud toetus turvatöötaja hukkamise, haigestumise ja vigastada saamise korral seoses turvaettevõtja kaasamisega kohaliku omavalitsuse korrakaitseülesande täitmisele, millele kohaldatakse ATS §-i 49.</p> <p>Sättes ei ole kirjas, kes maksab toetust ja mis on toetuse (õigem on nimetada hüvitis) arvutamise aluseks. Sellisest viitamisest ei piisa õigusselguse jaoks. Kui on mõeldud, et turvaettevõtte maksab toetust ja sellisel juhul kohaldatakse ATS §-s 49 sätestatud hüvitise määrasid, siis nii tulekski sõnastada ja menetlusele saaks kohaldada sel juhul turvategevuse seaduse §-des 30–32 sätestatud menetlust. Palume eelnõu täpsustada.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõu täpsustatakse vastavalt. Ette on nähtud, et maksab kohalik omavalitsus lähtudes eelnõu §-s 30 sätestatud piiridest.</p>
99.	<p>16. Eelnõu § 42 punktiga 2 täiendatakse MSOS-i §-ga 754, mille lõike 4 kohaselt ei tohi relva ega laskemoona kanda joobeseisundis. Palume sõnastus üle vaadata, kas see on piisav. Toetame MKMi 07.12.2021 kirjas nr 5-3/2021/3132-2 ja 14.05.2021 kirjas nr 5-3/2021/3121-1 esitatud seisukohta, et arvestades relvastatud laevakaitsjate kasutamise kaasnemise ohte ja riske, on</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõu vastavalt täiendatud. Eelnõus on sätestatud, et mereturvatöötaja ei või pardal viibida joobeseisundis.</p>

	põhjustatud keelata laevakaitsjatel laevas joobeseisundis viibimine kogu neile ette nähtud tööajal.	
100.	17. Eelnõu § 42 punktiga 6 täiendatakse meresõiduohutuse seadust (MSOS) §-ga 882, kus sätestatakse trahvimäärad laevakaitsjate kasutamise nõuete rikkumise eest. Leiame, et juriidilise isiku trahvimäär 3200 eurot on liiga madal. Eelnõus ei tohiks lähtuda MSOS-is kehtivatest trahvimääradest, sest need vajavad tervikuna ülevaatamist. MKM on teinud oma 07.12.2021 kirjas nr 5-3/2021/3132-2 ettepaneku suurendada trahvimäära kümme korda, arvestades laevadel relvastatud turvatöötajate kasutamisega seotud riske ja ohte. Justiitsministeerium toetab MKMi ettepanekut suurendada juriidilise isiku trahvimäära. Eelnõu § 42 punkti 6 osas palume ka täiendada seletuskirjas selgitust viidetega, kus on sätestatud nimetatud nõuded.	Arvestatud Eelnõud vastavalt MKM-i sisendile täiendatud. Eelnõud on täiendatud trahvimäärasuurusega 320 000 eurot.
101.	18. Eelnõu § 44 punktiga 23 täiendatakse relvaseadust §-dega 89 ²⁸ –89 ³¹ . Palun täiendada seletuskirja viidetega seaduse sätetele või määrustele, kus need tingimused ja kasutamise nõuded on sätestatud.	Arvestatud SK täiendatakse viidetega relvaseadusele § 45,46.
102.	19. „Meede“ on termin, mida kasutab korrakaitseadus. Meetmeid rakendab korrakaitseorgan. Korrakaitseorgan KorS § 6 lõike 1 tähenduses on seaduse või määrusega riikliku järelevalve ülesannet täitma volitatud asutus, kogu või isik. Turvatöötaja on eraisik, keda ei ole volitatud täitma riikliku järelevalve ülesannet.	Võetud teadmiseks Nõustume, et korrakaitseaduses on kasutatud terminit meede. Täpsemalt on KorS-s kasutatud terminit üldmeede ja erimeede, kuid kohati ka lihtsalt meede või riikliku järelevalve meede. Turvaseaduses ei ole sätestatud, et terminit meede kasutatakse KorS tähenduses. Termin meede on ÕS-s selgitatud kui tarvitusele võetav v. võetud abinõu. Turvatöötaja ei rakenda turvaseaduse alusel korrakaitselisi meetmeid ega teosta riikliku järelevalvet. Selle kohta ei ole ka eelnõus ega seletuskirjas vastavat väidet. SiM hinnangul on aga kohane kasutada turvatöötaja tegevuse kirjeldamisel lihtsustatult sõna meede, mis tähistab

		<p>teatud abinõu kasutusele võtmist, et tagada turvategevuse eesmärk ehk isku ja vara ohutus ja kaitstus. Turvatöötaja meetmed põhinevad õigusvastasust välistaval asjaolul mitte avaliku võimu volitusel, kuid sõltumata sellest on oluline, et turul tegutsevad isikud saaksid võimalikult selgelt ja ühemõtteliselt aru enda tegevuse piiridest ning selle tegevuse kirjeldamiseks oleks ka vajalikud lihtsad terminid.</p>
103.	<p>20. Seletuskiri sisaldab mitmes kohas ebatäpsusi seoses mõistega „põhiõiguste riive“. Riivel on avalikus õiguses kindel sisu ja tähendus. Riive tähistab iga põhiõiguste adreassaadi (s.t avaliku võimu kandja) poolset tegevust, mis mõjutab negatiivselt põhiõiguste kandja põhiseadusega kaitstud tegevusruumi. Turvaettevõtjad ning nende alluvuses töötavad turvatöötajad ei ole põhiõiguste adreassaadid, vaid põhiõiguste kandjad. Sellest tulenevalt on ebakorrektna öelda, et turvatöötajad riivavad isikute põhiõigusi. Riive mõiste tuleb mängu seeläbi, et riik on kohustatud tagama (põhiõiguste kaitseõiguslik funktsioon), et üks eraisik ei teeks teisele eraisikule liiga. Ehk teisisõnu, riik peab kaitsma üht eraisikut teisest eraisikust lähtuvate rünnete eest. Kui riik oma kaitsekohustust ei täida, on tegemist põhiõiguste riivega. Tegemist on põhiõiguste kolmikmõju juhtumitega.</p>	<p>Võetud teadmiseks</p> <p>Riivel on teatud mõttes avalikus õiguses üks tähendus. Riive on aga määratlemata mõiste, mida õigusaktides endis ei esine. Siseministeeriumi hinnangul ei tekita käesolevalt sõna riive arusaamatusi.</p>
104.	<p>21. Eelnõu õigusliku analüüsi poole pealt torkab silma see, et peamiselt on tuginetud Jorma Hakala töödele. Kokku on viidatud kolmele tööle: J. Hakala (2007) <i>The regulation of manned private security: a transnational survey of structure and focus</i>; J. Hakala (2008) <i>Why regulate manned private security</i>. Helsinki; J. Hakala (2012) <i>Regulation of Manned Commercial Security Services: A Transnational Comparative Study of Belgium, Estonia, New York, Queensland, South Africa and Sweden</i>. City University London. Seletuskirjas oleks võinud mainimist leida asjaolu, et J. Hakala oli aastatel 1996–2001 ühe eraturvafirma tegevjuht ning seega ühe kindla turvaettevõtjaga vähemalt minevikus tihedalt seotud isik.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Täiendatud SK alaviidet et J. Hakala oli aastatel 1996-2001 ühe eraturvafirma tegevjuht.</p>
105.	<p>22. Eelnõu mõjusid tuleks analüüsida kõigi muudatuste lõikes ning iga muudatuse puhul tuleks täpsustada</p>	<p>Mittearvestatud</p>

	<p>mõjutatud sihtrühmad ja avalduvad mõjud (kõigi mõjuvaldkondade – majanduslikud, keskkonna jne mõjud – lõikes). Hetkel ei selgu mõjude kirjeldusest, millised mõjud täpselt ühe või teise muudatusega kaasnevad ning millisele sihtrühmale need mõju avaldavad. Näiteks hetkel väidetakse, et regulatsiooni muutmine toob majandusliku mõjuna kaasa „konkurentsi elavnemise ja turu korrastumise“, kuid arusaamatuks jääb, milline muudatus selle tingib, kas muudatused sisevalve korralduses, muudatused tegevusalade liigituses või majandustegevuse nõuete täpsustamine. Iga muudatuse puhul tuleks täpsustada selle sisu, määrata ära mõjutatud sihtrühm ning selgitada sihtrühma käitumise muutust ning sellega kaasnevaid mõjusid. Mida täpsemalt on nimetatud kategooriad omavahel seotud, seda loogilisemaks muutub mõjuanalüüsi mõte ning lihtsamaks analüüsi koostamine.</p> <p>Juhul, kui otsustatakse määratleda mõju olulisus, siis tuleb lisaks üldisele konstateeringule, et sihtrühm on „väike“ (või mõju ulatus „väike“ ning mõju kokkuvõtteks „ebaoluline“), lisada ka vastav argumentatsioon, miks ja kuidas sellisele tulemusele on jõutud.</p> <p>Eelnõu seletuskirja mõjuanalüüsile tuleks kasuks, kui lisatakse kokkuvõtte halduskoormuse muudatuste kohta, selgitades, kas halduskoormus (riigi seatud infokohustused ettevõtjatele ning isikutele) kõigi muudatuste koondtulemusel kas väheneb, jääb samaks või suureneb.</p>	<p>Siseministeeriumi hinnangul ei vaja mõjud täiendavat hindamist. Käesoleva eelnõu väljatöötamiseks on koostatud vastav VTK, mille järgselt on läbi viidud suuremahulisem kaasamine ning teemade lahkamine. Mõjudes on käesolevalt välja toodud eelkõige kõige põhilisem.</p>
106.	<p>23. Arvestades, et tegu on mahuka valdkonda reguleeriva uue terviktekstiga, tuleks muudatuste tõhususe ja asjakohasuse hindamiseks planeerida ka järeelhindamine. Hindamine võiks toimuda 2–3 aastat pärast seaduse jõustumist. Järeelhindamine annab võimaluse reageerida eelnõu jõustamise käigus selgunud kitsaskohtadele, hinnata eesmärkide saavutamise edukust ning mõõta muudatuste järgselt tegelikku avalduvat mõju.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>3 aastat pärast seaduse rakendamist võetakse ette põhjalik mõjude hindamine.</p>
107.	<p>24. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega.</p> <p>Justiitsministeeriumi hinnangul on kooskõlastamisele saadetud eelnõus aga positiivne, et sellega kavandatakse ühtlustada ning tõsta turvatöötajate ettevalmistust ning koolitust puudutavaid nõudeid. Samuti on teretulnud areng see, et turvatöötaja tegevusele seatakse selgitamiskohustus ja proportsionaalsusnõue.</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p>
108.	<p>Teeme ettepaneku pealkirjastada § 1 „Seaduse reguleerimisala ja eesmärk“ ning siia alla sätestada §-d 1 lg 1 ja § 2.</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Me ei näe vajadust muudatuse tegemiseks.</p>

	<p>§ 1. Seaduse reguleerimisala ja eesmärk</p> <p>(1) Käesolevas seaduses sätestatakse turvategevuse tingimused ja kord, turvaettevõtja ning turva-, valve- ja sisevalvetöötaja õigused ja kohustused ning riikliku järelevalve alused ja kord.</p> <p>(2) Käesoleva seaduse eesmärk on tagada turvategevuse kvaliteet ja usaldusväärsus ning turvategevusega kokkupuutuva isiku põhiõiguste kaitse ning edendada turvaettevõtjate, riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste koostööd turvalise elukeskkonna loomisel.</p>	
109.	Kaitseliit seaduses suure tähega.	Arvestatud
110.	Kokku (ühtlus).	Arvestatud
111.	<p>HÕNTE § 18 lg 5 kohaselt määratletakse termini sisu kas pärast termini esmakordset kasutamist eelnõu struktuuriosas, kuhu on koondatud terminiga seotud sätted, või eelnõu üldsätetes selle termini jaoks kavandatavas paragrahvis. Ühe paragrahvi loeteluna terminite esitamine ei ole kooskõlas HÕNTE-ga.</p> <p>Palume §-s 3 esitatu jaotada §-de 4 ja 5 vahel selliselt, et avada iga termin eraldi lõikes pärast esmakordset termini kasutamist. Need terminid, mis jäävad üle §-dest 4 ja 5 avada selle terminiga seonduvas asjakohases tekstiosas pärast esmakordset termini kasutust.</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Kuigi seaduse ja seaduse struktuuriosa üldsätetesse ei ole kohane kavandada eraldi paragrahvi termini määratlemiseks juhul, kui termin ei ole seaduses või seaduse struktuuriosas läbivalt oluline, siis meie hinnangul on kõik §-s 3 sätestatud terminid keskselt olulised kogu regulatsiooni vaates. Kui terminit kasutatakse mahukas seaduses vaid mõnel korral, siis oleks asjatu koormata seadust eraldi terminit määratleva paragrahviga. Sellest lähtuvalt on ka osad terminid jaotatud muudesse paragrahvidesse.</p>
112.	Pakun ökonoomsema sõnastuse.	Arvestatud Eelnõu vastavalt täiendatud
113.	Parem nõuded kellele, mitte kelle nõuded, nt <i>nõuded õpetajale</i> , mitte <i>õpetaja nõuded</i>	Arvestatud
114.	<p>Teeme ettepaneku sõnastada pealkiri järgmiselt: „Valveseadmestik, selle projekteerimine, paigaldamine ja hooldamine“</p> <p>Selline pealkiri on paremini kooskõlas paragrahvi sisuga.</p>	Arvestatud
115.	Palun sõnastada lõike 1 algus järgmiselt:	Arvestatud

	„Turva- ja valvetöötaja väljaõpe on...” Sõnastus avab, mis väljaõppega on tegemist.	
116.	Kas selles punktis on samuti mõeldud tasuta valvamist või kaitsmist? Palun täiendage seletuskirja selgitusega.	Võetud teadmiseks
117.	Pakun välja ökonoomsema tegevusloanimetuse.	Arvestatud
118.	Palun täpsustada eelnõus, keda mõeldakse seotud isikuna. Seletuskirjas selgitatakse, et termin „seotud isik“ sisustatakse käesolevas eelnõus majandustegevuse seadustiku (MSÜS) § 5 lõike 2 kaudu, mille kohaselt on seotud isik ettevõtja osanik, aktsionär, juhtorgani liige, prokurist või muu isik, kellel on valitsev mõju ettevõtja juhtimise üle. Praegu ei ole ilma seletuskirja poole pöördumata võimalik aru saada, kes on seotud isikuks.	Arvestatud Eelnõud vastavalt täiendatud
119.	Vist ei olnud päris nii mõeldud, nagu võiks Šveitsi koosseisu kuuluda mingi muu iseseisev riik?	Võetud teadmiseks
120.	„Majandustegevusteade“ on MSÜSis kasutatav lühend. Ühe seaduse lühendit ei saa kasutada teises seaduses terminina. Palun kirjutage teatamiskohustus esialgu välja, siis edaspidi saab kasutada eelnõus lühendit. Palun vaadake üle ka §is 37 sõnastustes „majandustegevusteade“ MSÜS § 14. Teatamiskohustus <i>(1) Seaduses sätestatud juhul on ettevõtjal kohustus esitada enne majandustegevuse alustamist registripidajale teade asjaomasel tegevusalal majandustegevuse alustamise kohta (edaspidi majandustegevusteade).</i> Õigem on sõnastada: Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud teade loetakse esitatuks.....	Arvestatud Eelnõu vastavalt täiendatud
121.	Teeme ettepaneku sõnastada ...kehtivad nõuded ja kohustused	Arvestatud Eelnõud vastavalt täiendatud
122.	Teeme ettepaneku sõnastada ...üldnõuded	Arvestatud Eelnõud vastavalt täiendatud
123.	Õige peaks olema lõige 3, palun täpsustage viide.	Arvestatud Eelnõud vastavalt täiendatud
124.	Viidete üle vaatamine	Arvestatud Eelnõud vastavalt täiendatud.
125.	Palun vaadake kooskõlastuskirja märkust nr 20.	Vaadatud

126.	Palun vaadake see sõnastus üle „võtta hoiule isiku kontrolli“	Arvestatud Eelnõud vastavalt täiendatud.
127.	Kas isiku kõrvaldamine on siin õige väljend? Kui selle sisu on, et turvatöötaja saadab isiku valveobjektilt välja, siis kas oleks parem seda nii sõnastada, palun vaadake see sõnastus üle.	Mittearvestatud Konsulteerisime keeleteimetajaga ning tema hinnangul sobib ka meie pakutud sõnastus.
128.	Palun vaadake JuM kooskõlastuskirja märkust nr 4.	Vaadatud
129.	Palun vaadake kooskõlastuskirja märkust nr 14. Mida siin täpsemalt mõeldakse ja kuidas seda suhet tuvastatakse?	Vaadatud
130.	Toetuste ja hüvitiste puhul on õigem „taotlus“. Palun parandada §-des 31 ja 32.	Võetud teadmiseks
131.	Turvaettevõttes ei ole tööl ametnikud, palun muutke sõnastust, õige on „töötaja“.	Arvestatud Eelnõud vastavalt täiendatud
132.	Palun vaadake see viide üle, kas on mõeldud § 4 lõike 1 punktis 1. Palun vaadake viide üle, kas on mõeldud § 4 lõike 1 punktis 2. Palun vaadake see viide üle, kas on mõeldud § 4 lõike 1 punktis 4.	Vaadatud
133.	Palun täpsustada pealkirja sõnastust, sest praeguse sõnastuse järgi võib aru saada nii, et kaasatakse riiki ja kohaliku omavalitsust. Tegelikult on ju mõeldud, et riik või kohalik omavalitsus võib kaasata turvaettevõtjat. Parem sõnastus oleks Turvaettevõtja kaasamine riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse korrakaitseülesande täitmisele.	Arvestatud pärast kooskõlastuskirja esitatud sõnastuses.
134.	Siin ja läbivalt „kohaliku omavalitsuse üksuse“	Võetud teadmiseks
135.	Palun vaadake see sõnastus üle, parem sõnastus oleks: (5) Reeder teavitab laevakaitsjate kasutamisest Transpordiametit, kes omakorda teavitab sellest Politsei- ja Piirivalveametist.	Arvestatud
136.	(2) Laevakaitsjale lubatud relva, selle olulise osa, lisaseadme ja laskemoona käitlemisele kohaldatakse relvaseaduse 2., 12 ³ ., 13. ja 13 ¹ . peatükki	Arvestatud
137.	Normitehnika käsiraamatu § 23 „Paragrahvide numeratsioon ja pealkirjastamine“, p 4: „Pealkirjas tuleb üldjuhul kasutada sidesõna „ja“, sest pealkiri hõlmab kõike paragrahvis käsitletut. Välistava sidesõna või kasutamine on põhjendatud näiteks juhul, kui siduva sidesõna ja kasutamine oleks sisuliselt eksitav või ebaloogiline.	Arvestatud

--	--	--